

การสื่อความหมายผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2567

**VISUAL COMMUNICATION THROUGH INFOGRAPHIC SERIES
FOR SELF-PROTECTION AGAINST COVID-19**

**BY
AKSORN NOONPUN**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF COMMUNICATION ARTS
COLLEGE OF COMMUNICATION ARTS**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2024

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การสื่อความหมายผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19

โดย

อักษร นุ่นพันธ์

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

รศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ
ประธานกรรมการสอบ

รศ.ดร.ณัฐชดา วิจิตรจามรี
กรรมการ

รศ.ดร.ลักขณา คล้ายแก้ว
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ศ. ดร.เสด็จศักดิ์ เพ็ชรประสาน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
30 พฤษภาคม 2568

Thesis entitled

**VISUAL COMMUNICATION THROUGH INFOGRAPHIC SERIES
FOR SELF-PROTECTION AGAINST COVID-19**

by

AKSORN NOONPUN

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Communication Arts

Rangsit University

Academic Year 2024

Assoc. Prof. Grit Thonglert, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Assoc. Prof. Natchuda Wijtjammaree, Ph.D.
Member

Assoc. Prof. Lucksana Klaikao, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Prof. Suejit Pechprasarn, Ph.D.)
Dean of Graduate School
May 30, 2025

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณา ความเอาใจใส่ และความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ลักขณา คล้ายแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้สละเวลาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้ถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ ตลอดจนคอยให้กำลังใจข้าพเจ้าในช่วงขณะที่ข้าพเจ้ามีอาการป่วยโรคซึมเศร้าขั้นรุนแรง จนข้าพเจ้าสามารถรวบสติและกำลังใจจนสามารถกลับมาทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณท่านคณะกรรมการสอบที่สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จนเกิดเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ข้าพเจ้าขอขอบคุณนางสาวศรุตยา พึ่งเป้า แฟนของข้าพเจ้าที่คอยให้กำลังใจอยู่เสมอ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถรวบสติ และกำลังใจจนสามารถกลับมาทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ

ท้ายที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอกราบพระคุณมารดา และครอบครัวของข้าพเจ้า ที่คอยสนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษาแก่ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าสามารถเรียนจบ และประสบความสำเร็จในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วง

อักษร นุ่นพันธ์
ผู้วิจัย

6105935 : อักษร นุ่นพันธ์
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : การสื่อความหมายผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเพื่อการป้องกันตนเองจาก
 เชื้อโควิด-19
 หลักสูตร : นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ลักขณา คล้ายแก้ว

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาเนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก และ (2) ศึกษาหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของภาพชุดอินโฟกราฟิก การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 จำนวน 29 ชิ้น

ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก ประกอบด้วย 1) วิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิก 2) ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารอินโฟกราฟิก ได้แก่ การเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ ความรู้เรื่องสายพันธุ์โควิด-19 การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัย แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง แนวทางปฏิบัติการแยกตัว กลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19 แนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ความแตกต่างของอาการวันโรคกับโอไมครอน การติดเชื้อโควิดซ้ำ และข้อมูลความรู้เกี่ยวกับคลัสเตอร์โควิด 3) องค์ประกอบของอินโฟกราฟิก ได้แก่ สัญลักษณ์และข้อมูล หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก ประกอบด้วย 1) หลักการใช้สี วรรณะร้อน และวรรณะเย็น 2) องค์ประกอบศิลป์ ได้แก่ การสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม การสร้างความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่างและสี การสร้างความขัดแย้งด้วยสี

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 177 หน้า)

คำสำคัญ: ภาพชุดอินโฟกราฟิก, การสื่อความหมาย, การเล่าเรื่องภาพชุดอินโฟกราฟิก, องค์ประกอบศิลป์, เนื้อหาการสื่อสาร, สัญลักษณ์, โควิด-19

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

6105935 : Aksorn Noonpun
 Thesis Title : Visual Communication through Infographic Series for Self-protection
 against Covid-19
 Program : Master of Communication Arts
 Thesis Advisor : Assoc. Prof. Lucksana Klaikao, Ph.D.

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the content of communication for self-protection against COVID-19 infection in Thailand through a series of infographics and (2) to study the principles of art composition for creating communication for self-protection against COVID-19 in Thailand through a series of infographic images. This is a qualitative study employing content analysis method of a set of 29 pieces of infographics on communication for self-protection against COVID-19.

The research results found that communication content for self-protection against COVID-19 in Thailand through a set of infographics, including the following: 1) ways to tell an infographic story; 2) infographic communication content issues include preparation for a new way of life, knowledge about COVID-19 strains, vaccination to prevent COVID-19 infection, procedures for wearing face masks, and guidelines for high-risk contacts, self-isolation guidelines for COVID-19 infection, treatment guidelines for COVID-19 patients, differences in symptoms of tuberculosis and Omicron, reinfection with COVID, and information on long COVID; and 3) infographic elements include symbols and data, as well as principles of artistic composition used for creating communication for self-protection against COVID-19 through infographic images consisting of (1) principles of color use, warm tones and cool tones; and (2) art elements including creating unity by grouping, creating balance by unequal sides, creating highlights by emphasizing color, creating harmony by shape and color, and creating contrast by color.

(Total 177 pages)

Keywords: Infographics, Communication, Infographic Storytelling, Artistic Elements,
 Communication Content, Symbolism, COVID-19

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ซ
บทที่ 1	บทนำ
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหานำวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
บทที่ 2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเชื้อโควิด-19	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก	35
2.3 ทฤษฎีการสื่อสารด้วยภาพ	46
2.4 แนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ	49
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย
3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	60
3.4 การนำเสนอข้อมูล	61
บทที่ 4	62
ผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิก	
4.1 ชิ้นงานที่ 4.1	62
4.2 ชิ้นงานที่ 4.2	67
4.3 ชิ้นงานที่ 4.3	70
4.4 ชิ้นงานที่ 4.4	74
4.5 ชิ้นงานที่ 4.5	78
4.6 ชิ้นงานที่ 4.6	81
4.7 ชิ้นงานที่ 4.7	84
4.8 ชิ้นงานที่ 4.8	87
4.9 ชิ้นงานที่ 4.9	90
4.10 ชิ้นงานที่ 4.10	93
4.11 ชิ้นงานที่ 4.11	97
4.12 ชิ้นงานที่ 4.12	100
4.13 ชิ้นงานที่ 4.13	103
4.14 ชิ้นงานที่ 4.14	106
4.15 ชิ้นงานที่ 4.15	109
4.16 ชิ้นงานที่ 4.16	112
4.17 ชิ้นงานที่ 4.17	116
4.18 ชิ้นงานที่ 4.18	119
4.19 ชิ้นงานที่ 4.19	122
4.20 ชิ้นงานที่ 4.20	125
4.21 ชิ้นงานที่ 4.21	129

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.22 ชิ้นงานที่ 4.22	132
4.23 ชิ้นงานที่ 4.23	135
4.24 ชิ้นงานที่ 4.24	138
4.25 ชิ้นงานที่ 4.25	141
4.26 ชิ้นงานที่ 4.26	144
4.27 ชิ้นงานที่ 4.27	148
4.28 ชิ้นงานที่ 4.28	151
4.29 ชิ้นงานที่ 4.29	155
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	164
5.1 สรุปผลการวิจัย	164
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	165
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	171
5.4 ข้อเสนอแนะทางวิชาชีพ	171
บรรณานุกรม	172
ประวัติผู้วิจัย	177

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตารางการถ่ายทอดความหมายของสัญญาณ	48
3.1	ตารางประเด็นเนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย	58
3.2	ตารางการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
4.1	ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็น เนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Useful Bait	160
4.2	ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็น เนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Visualized Article	161
4.3	ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็น เนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Listed	162
4.4	ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็น เนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Comparison	163
5.1	ตารางสรุปผลการอภิปรายผล	170

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	8
2.1	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Visualized Article	42
2.2	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Listed	42
2.3	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Comparison	43
2.4	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Structure	43
2.5	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ TimeLine	44
2.6	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Flowchart	44
2.7	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ RoadMap	44
2.8	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Useful Bait	45
2.9	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Number Porn	45
3.1	การวิเคราะห์ข้อมูล	60
3.2	การนำเสนอข้อมูล	61
4.1	ชิ้นงานที่ 4.1	62
4.2	ชิ้นงานที่ 4.2	67
4.3	ชิ้นงานที่ 4.3	70
4.4	ชิ้นงานที่ 4.4	74
4.5	ชิ้นงานที่ 4.5	78
4.6	ชิ้นงานที่ 4.6	81
4.7	ชิ้นงานที่ 4.7	84
4.8	ชิ้นงานที่ 4.8	87
4.9	ชิ้นงานที่ 4.9	90
4.10	ชิ้นงานที่ 4.10	93
4.11	ชิ้นงานที่ 4.11	97
4.12	ชิ้นงานที่ 4.12	100

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
4.13	ชิ้นงานที่ 4.13	103
4.14	ชิ้นงานที่ 4.14	106
4.15	ชิ้นงานที่ 4.15	109
4.16	ชิ้นงานที่ 4.16	112
4.17	ชิ้นงานที่ 4.17	116
4.18	ชิ้นงานที่ 4.18	119
4.19	ชิ้นงานที่ 4.19	122
4.20	ชิ้นงานที่ 4.20	125
4.21	ชิ้นงานที่ 4.21	129
4.22	ชิ้นงานที่ 4.22	132
4.23	ชิ้นงานที่ 4.23	135
4.24	ชิ้นงานที่ 4.24	138
4.25	ชิ้นงานที่ 4.25	141
4.26	ชิ้นงานที่ 4.26	144
4.27	ชิ้นงานที่ 4.27	148
4.28	ชิ้นงานที่ 4.28	151
4.29	ชิ้นงานที่ 4.29	155

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ระบาด (Outbreak) ของเชื้อโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยเกิดเหตุการณ์ที่มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นผิดปกติจนทั่วโลกต้องเผชิญกับวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ต่อมาองค์การอนามัยโลก ได้กำหนดระยะการเปลี่ยนผ่านของสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการระบาดใหญ่ (Pre-Pandemic) เป็นระยะเริ่มต้นก่อนระบาดทั่วโลก ที่เกิดขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม 2562 ที่เมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และในเวลาต่อมาเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อโควิด-19 เข้าสู่ระยะการระบาดใหญ่ (Pandemic) ซึ่งเกิดการระบาดทั่วโลกเป็นระยะเวลากว่า 2 ปีที่ผ่านมาที่มีผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทั้งในสาธารณรัฐประชาชนจีนและหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกกำลังรอการดำเนินมาตรการเปลี่ยนผ่านสู่ “โรคประจำถิ่น (Endemic Disease)” ซึ่งจะเป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของการระบาดใหญ่ (พันธุทิพา หอมทิพย์, 2565) ต่อมาในวันที่ 1 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2565 ตามคำประกาศของกระทรวงสาธารณสุข โดย ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ภายในประเทศไทยก้าวเข้าสู่ระยะหลังการระบาดใหญ่ (Post-Pandemic) คือ ระยะที่โรคเข้าสู่ “โรคประจำถิ่น (Endemic Disease)” (กระทรวงสาธารณสุข, 2565) ผลของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อดังกล่าวส่งผลกระทบต่อมนุษยชาติในแทบทุกมิติของการใช้ชีวิต ทำให้ประชาชนไทยจำเป็นต้องป้องกันตนเองโดยการสร้างเสริมและปรับใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดเพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโควิด-19 อันนำไปสู่การปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่ไม่คุ้นเคยในหลายมิติ (กรมสุขภาพจิต, 2563) ได้แก่ พฤติกรรมด้านการแพทย์และสาธารณสุข ที่ผู้คนในสังคมเห็น

ถึงความสำคัญของการดูแลใส่ใจสุขภาพทั้งตัวเองและคนรอบข้าง จนแปรเปลี่ยนเป็นความคุ้นชิน เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ เช่น 1) การล้างมือด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลัง สัมผัสสิ่งต่าง ๆ 2) การสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้ง ก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ 3) การพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอ หรือจาม 4) การหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด 5) การไอ หรือจาม ควรใช้มือเพื่อปิดปาก 6) การเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ควรรีบไปพบแพทย์ทันที 7) การออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง 8) การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดีต่อสุขภาพ ปลอดภัย มีความสะอาด และรับประทานอาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังชีวิตวิถีใหม่ในด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิต อาทิเช่น 1) การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ทั้งในแง่ของร่างกาย และจิตใจ ที่ผู้คนในสังคมจะเห็นความสำคัญของการเว้นระยะห่างที่เข้ามาเป็นแนวทางการใช้ชีวิตในช่วงวิกฤติของสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 และความเชื่อใจกันที่เคยแสดงออกมาผ่านรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ (Human Touch) จะน้อยลง 2) ดิจิทัล (Digital) และ โซเชียลมีเดีย (Social Media) เข้ามามากลายเป็นความสำคัญหลักในการดำรงชีวิตกับทุกรุ่นทุกวัยที่สามารถใช้งานดิจิทัลได้อย่างคุ้นเคย เช่น การทำงานที่บ้าน แพลตฟอร์มด้านสุขภาพ การใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) เช่น Facebook Line Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น

ตัวอย่างพฤติกรรมที่กล่าวไปนั้นล้วนกลายเป็นแนวทางในการปรับสมดุลชีวิตส่วนตัว สุขภาพ การงาน และสังคมให้สมดุลมากยิ่งขึ้น เพราะการป้องกันตนเองนั้นยังถือเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเมื่อมีการผ่อนคลายมาตรการต่างๆ มากขึ้น ย่อมพบการติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น เพราะองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) โดย ดร.ไมเคิล ไรอัน ผู้อำนวยการโครงการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ (Health Emergencies Programme) ขององค์การอนามัยโลกกล่าวในการแถลงข่าวเมื่อวันที่ 14 เม.ย. 2566 ระบุว่า โควิด-19 ยังไม่กลายเป็นโรคประจำถิ่น และยังอาจทำให้เกิดการระบาดครั้งใหญ่ทั่วโลก เป็นการศึกษาที่คาดการณ์ว่าเมื่อโควิด-19 คลี่คลายก็จะกลายเป็นโรคประจำถิ่นแล้วจะหมายถึงปัญหาจบแล้ว เพราะปัจจุบัน โรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ยังไม่เข้าสู่รูปแบบการแพร่ระบาดรูปแบบใด หรือมีรูปแบบตามฤดูกาล และยังคงสามารถก่อให้เกิดการแพร่ระบาดครั้งใหญ่ได้ เมื่อโรคระบาดดีขึ้นและกลายเป็นโรคประจำถิ่น โรคระบาดนั้น ๆ มักจะกลายเป็นโรคในวัยเด็ก เช่น โรคหัดและโรคคอตีบ เป็นต้น แต่ถ้าวัดระดับการฉีดวัคซีนลดลง อย่างที่เคยเกิดขึ้นกับโรคหัด โรคระบาดก็สามารถกลับมาระบาดได้อีก และทางด้านดร.มาเรีย แวน เคิร์กโฮฟ หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการโครงการสาธารณสุขฉุกเฉินของ WHO (Technical Lead of the WHO Health Emergencies Programme) ยังกล่าวเสริมว่า ไวรัสนี้ยังคงแพร่ระบาดในระดับสูง ทำให้เกิด “การ

เสียชีวิตและความหายนะอยู่เป็นอย่างมาก” ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ดร.ไมเคิล ไรอัน ที่กล่าวไปข้างต้น (องค์การอนามัยโลก, 2566) ดังนั้น ประชาชนอย่างเราจึงควรต้องป้องกันตนเองอย่างต่อเนื่อง รับประทานให้ได้ตามเกณฑ์เพื่อช่วยป้องกันการติดเชื้อ และทำความเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลด้านต่าง ๆ ของโรคติดเชื้อโควิด-19 อยู่เสมอ

ทั้งนี้ รายละเอียดของข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ของโรคติดเชื้อโควิด-19 เต็มไปด้วยรายละเอียดต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ที่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ เพราะหากทำความเข้าใจผิดพลาดอาจทำให้เกิดความสับสน และทำความเข้าใจรายละเอียดได้ไม่ครบถ้วน ดังนั้น อินโฟกราฟิกจะเป็นสื่อกลางที่ใช้แทนคำพูด เพื่อเข้ามาช่วยในการย่อยข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของรูปภาพ กราฟ แผนภูมิ แผนผัง หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ให้ประชาชนไทยในบทบาทของผู้รับสารสามารถทำความเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลด้านต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ชัดเจนขึ้นง่ายขึ้น และเห็นถึงความเชื่อมโยง เพราะโดยปกติมนุษย์เรานั้นรับรู้สารผ่านทักษะด้านการมองเห็น (Visual Processing) ที่มีความสามารถในการจดจำและจัดการกับข้อมูลที่เป็นรูปภาพ ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้การวิเคราะห์ หรือการประมวลผลข้อมูลในรูปแบบภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพราะสมองของคนเรานั้นสามารถรับรู้ข้อมูลที่เป็นรูปภาพได้ดีกว่าข้อมูลตัวอักษร เพราะสมองมีการประมวลผลข้อมูลที่เป็นรูปภาพ (Image Processing) ได้ดีกว่าข้อมูลชนิดอื่น ๆ ถึง 60,000 เท่า และข้อมูลกว่า 90% ที่เข้าสู่สมองคือข้อมูลที่เป็นรูปภาพหรือที่ได้จากการมองเห็น ดังนั้น ทักษะกระบวนการมองเห็นหรือ Visual Processing จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้และจดจำข้อมูล (Brain and Life Center, 2020)

ดังนั้น อินโฟกราฟิกที่จะกล่าวถึงภายในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ภาพชุดอินโฟกราฟิกเพื่อการสื่อสารการป้องกันตนเองจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จำนวน 29 ชิ้นซึ่งถูกเผยแพร่ผ่านช่องทางของสื่อออนไลน์โดยกระทรวงสาธารณสุขผ่านช่องทางหลัก คือ เฟซบุ๊กแฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด และเฟซบุ๊กแฟนเพจศูนย์ข้อมูล COVID-19 ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในมุมมองของสาร (Messages)

1.2 ปัญหาวิจัย

1.2.1 เนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเป็นอย่างไร

1.2.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาเนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

1.3.2 เพื่อศึกษาหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ผ่านวิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) ซึ่งประกอบด้วยแหล่งข้อมูล คือ ภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 จำนวน 29 ชิ้น โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อออนไลน์ของกระทรวงสาธารณสุข ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด และเฟซบุ๊กแฟนเพจศูนย์ข้อมูล COVID-19 ย้อนหลังเป็นระยะเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2565 ถึงวันที่ 29 มีนาคม 2566

1.5 นิยามศัพท์

ภาพชุดอินโฟกราฟิก หมายถึง การนำข้อมูล หรือความรู้มาสรุปเป็นภาพนิ่ง ที่ผู้รับสารสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย รวดเร็ว และชัดเจน โดยไม่จำเป็นต้องขยายความเพิ่มเติม ซึ่งภายในงานวิจัยในครั้งนี้จะหมายถึง ภาพชุดอินโฟกราฟิกการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 จำนวน 29 ชิ้น

การสื่อความหมาย หมายถึง กระบวนการสื่อสารรายละเอียดส่วนต่าง ๆ ในเรื่องของการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ผ่านการสื่อความหมายด้วยภาพชุดอินโฟกราฟิกจำนวน 29 ชิ้น

การเล่าเรื่องภาพชุดอินโฟกราฟิก หมายถึง การเล่าเรื่องราวด้วยสัญลักษณ์ภาพ และสัญลักษณ์ภาษาที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลได้ชัดเจน ถึงแม้ว่าผู้รับสารจะไม่เคยทราบหรือศึกษาข้อมูลมาก่อน

องค์ประกอบศิลป์ หมายถึง การนำเส้น รูปร่าง รูปภาพ พื้นที่ว่าง และสี มาจัดวางรวมกันอย่างสมดุล เพื่อนำเสนอให้งานออกแบบสามารถสื่อสารให้กับผู้รับสารได้ชัดเจนมากที่สุด

เนื้อหาการสื่อสาร หมายถึง ข้อมูลที่เป็นคำ หรืออยู่ในรูปแบบของข้อความตัวหนังสือ ที่ผู้รับสารภายในประเทศไทย สามารถทำความเข้าใจ ซึ่งจะถูกประมวลผลผ่านการรับรู้ทางการได้ยิน

สัญลักษณ์ภาพ หมายถึง องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ที่สามารถสื่อความหมายได้ที่เกิดจากการมองเห็นด้วยรูปร่าง รูปทรง และลักษณะ ด้วยการใช้ภาพเป็นสิ่งที่สำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ทำให้สมองเชื่อมโยงข้อมูลและเข้าใจได้ง่ายขึ้น

สถานการณ์การแพร่ระบาด หมายถึง การระบาดของโรคที่แพร่กระจายไปทั่วโลก ซึ่งภายในการวิจัยครั้งนี้จะหมายถึง โรคติดเชื้อโควิด-19 ที่ระบาดไปอย่างน้อย 122 ประเทศทั่วโลก และมีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างฉับพลันเกินกว่าที่คาดการณ์ได้ ซึ่งโรคดังกล่าวจัดอยู่ในประเภท “โรคติดต่ออันตราย” ในระดับของโรคติดต่อ ระดับที่ 4 คือ ระดับการระบาดสูงสุด เรียกว่า Pandemic (การระบาดใหญ่/ทั่วโลก) ตามคำประกาศของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 และตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มาตรา 4 บทนิยาม

โรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 หมายถึง ชื่อเรียกโรคติดต่อโดยองค์การอนามัยโลก และกระทรวงสาธารณสุข โดยโรคดังกล่าวเป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 หรือเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งสามารถแพร่กระจายผ่านอนุภาคของเหลวขนาดเล็กจากปาก หรือจมูกของผู้ติดเชื้อเมื่อผู้ติดเชื้อไอ จาม พุด หรือหายใจ โคนอนุภาคเหล่านี้มีตั้งแต่สารคัดหลั่งละอองฝอยขนาดใหญ่จากระบบทางเดินหายใจ ไปจนถึงละอองฝอยขนาดเล็กซึ่งอาจส่งผลทำให้ผู้ที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้ออาจติดเชื้อจากการหายใจเอาไวรัสเข้าสู่ร่างกายเมื่อใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ หรืออาจติดโดยการสัมผัส

พื้นผิวที่มีเชื้อไวรัสแล้วอาจนำไปสัมผัสกับตา จมูก หรือปากของตนเอง ทั้งนี้ โรคนี้ยังสามารถแพร่กระจายได้ดีในพื้นที่ปิด และสถานที่แออัด

ผู้รับสาร หมายถึง ประชาชนภายในประเทศไทยที่มีโอกาสได้รับความเสี่ยงในการติดเชื้อจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงสูงในการติดเชื้อ หมายถึง ผู้ที่ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัย หรือไม่ได้ใส่ personal protective equipment (PPE) ตามมาตรฐาน, ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดหรือมีการพูดคุยกับผู้ติดเชื้อในระยะ 2 เมตร เป็นเวลานานกว่า 5 นาที หรือถูกไอ จาม จากผู้ป่วย และผู้ที่อยู่ในบริเวณที่ปิด ไม่มีอากาศถ่ายเทมากับผู้ติดเชื้อเป็นระยะเวลาเวลานานกว่า 30 นาที เช่น ภายในห้องปรับอากาศ, ภายในรถปรับอากาศ หรือภายในรถประจำทาง หรือรถตู้โดยสาร นานกว่า 15 นาที เป็นต้น

2) กลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงต่ำในการติดเชื้อ/บุคคลทั่วไป หมายถึง ผู้สัมผัสใกล้ชิดที่ไม่เข้าเกณฑ์ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ และควรหมั่นสังเกตอาการตัวเอง

ผู้ติดเชื้อ หมายถึง ผู้ป่วย หรือผู้ได้รับเชื้อจากการถูกไอ จาม จากผู้ป่วยยืนยันรายก่อนหน้า ทำให้เกิดการหายใจนำเอาฝอยละอองเข้าไปในภายในร่างกาย หรือจากการนำมือไปสัมผัสพื้นผิว ที่มีฝอยละอองที่กล่าวไปข้างต้น แล้วนำมาสัมผัสตามใบหน้า มีไข้ วัดอุณหภูมิร่างกายได้ตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียส มีอาการของระบบทางเดินหายใจอย่างน้อยหนึ่งอาการดังต่อไปนี้ ได้แก่ มีอาการไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ไม่สามารถได้กลิ่น หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย หรือหายใจลำบาก ร่วมกับมีปัจจัยเสี่ยงอย่างน้อยหนึ่งข้อ (ภายในช่วงระยะเวลา 14 วัน ก่อนวันเริ่มป่วย) ได้แก่ เดินทางไปยัง มาจาก หรืออยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีการเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว สถานที่แออัด หรือต้องติดต่อกับผู้คนจำนวนมาก เดินทางไปในสถานที่ชุมชน หรือสถานที่ที่มีการรวมกันของกลุ่มคน เช่น ตลาดนัด ห้างสรรพสินค้าสถานพยาบาล หรือขนส่งสาธารณะ เป็นต้น และสัมผัสกับผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19

สื่อ หมายถึง เฟซบุ๊กแฟนเพจ ไทยรัฐสู้โควิด และศูนย์ข้อมูล COVID-19 ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด และแนวปฏิบัติ ให้กับประชาชนภายในประเทศไทยผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่ชุดภาพอินโฟกราฟิกเพื่อสื่อความหมายในเรื่องของการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19

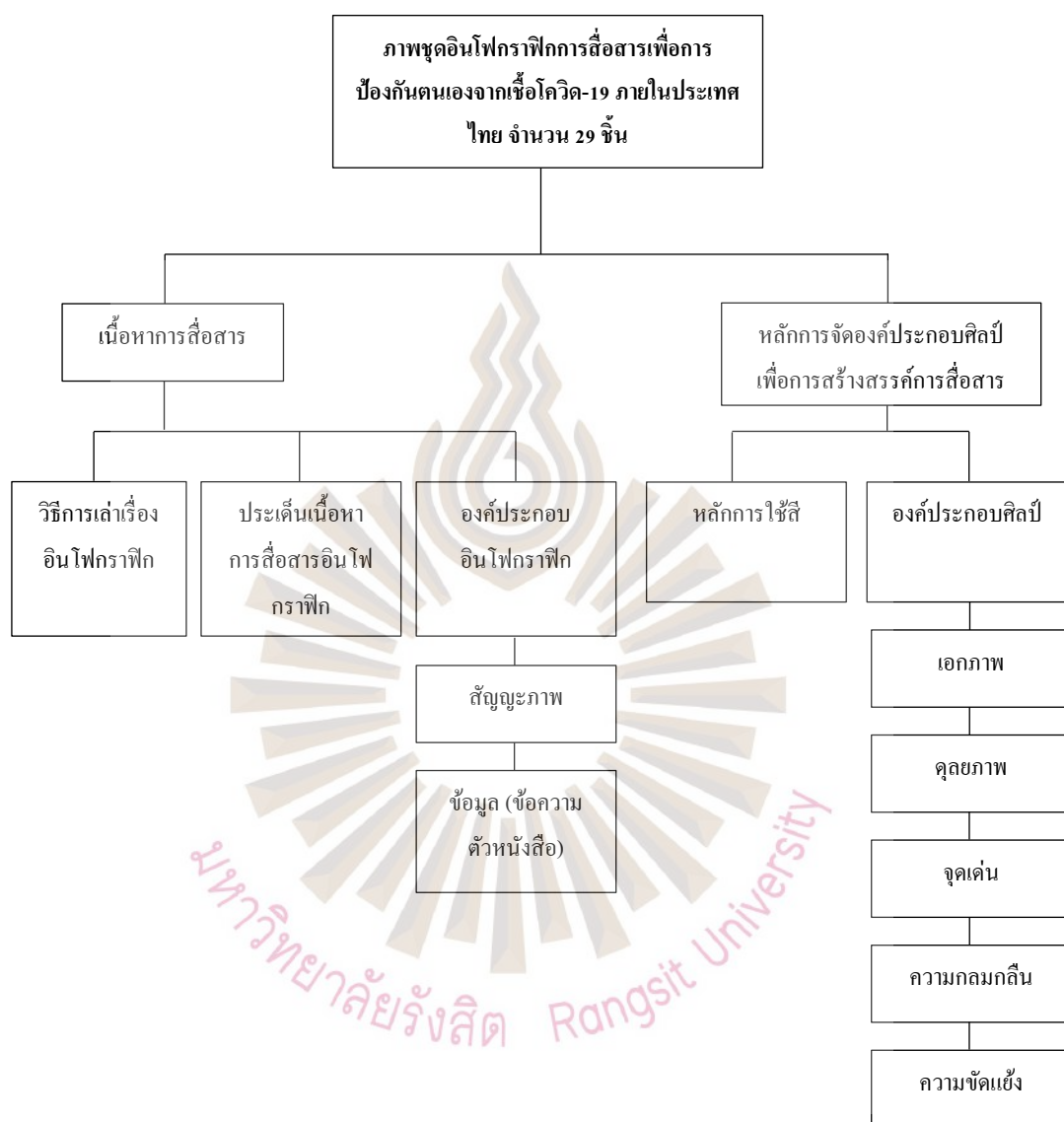
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์ชิ้นงานออกแบบอินโฟกราฟิกได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกใช้สี และการจัดองค์ประกอบการสร้างสรรค์อินโฟกราฟิก

1.6.2 งานวิจัยชิ้นนี้เป็นประโยชน์ในทางวิชาการ ในการเป็นแนวทางตัวอย่างของการสร้างเสริมสุขภาพด้วยการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากการป้องกันตนเองจากโควิด-19 ผ่านรูปแบบของชุดภาพอินโฟกราฟิก ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการสื่อสารการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อการป้องกันตนเองจากเรื่องอื่น ๆ ได้

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การสื่อความหมายผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19” ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเชื้อโควิด-19
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก
- 2.3 ทฤษฎีการสื่อสารด้วยภาพ
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเชื้อไวรัสโควิด-19

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของโรค

กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค กลุ่มพัฒนาวิชาการโรคติดต่อ (2564) กล่าวว่า โรคติดเชื้อโควิด-19 เดิมทีนั้นมีต้นกำเนิดก่อเกิดมาจากโคโรนาไวรัส เป็นเชื้อไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินระบบหายใจซึ่งมีมานานกว่า 60 ปี และจัดเป็นเชื้อไวรัสตระกูลใหญ่ที่มีอยู่หลายสายพันธุ์ โดยเชื้อโคโรนามีที่มาจากลักษณะของเชื้อไวรัสที่รูปร่างคล้ายมงกุฎ (Corona เป็นภาษาละตินที่แปลว่ามงกุฎ) เป็นเชื้อที่ก่อโรคได้ทั้งในคนและสัตว์ สามารถติดเชื้อข้ามสปีชีส์กันได้ โดยเฉพาะในสถานที่ที่มีการรวมตัวของสัตว์อย่างหนาแน่น เช่น ตลาดค้าสัตว์ เป็นต้น ดังนั้น ต้นตอการแพร่ระบาดของโรคมีแนวโน้มที่อาจมีที่มาจากสัตว์ปีก เช่น นก ค้างคาว ไก่ หรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น ม้า วัว แมว สุนัข กระต่าย หนู อูฐ รวมไปถึงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอย่างงู เป็นต้น

อันที่จริงแล้วเราพบเจอกับโคโรนาไวรัสกันอยู่เนือง ๆ เพราะโคโรนาไวรัสมีอยู่หลายสายพันธุ์ ส่วนใหญ่จะไม่ก่อให้เกิดโรครุนแรง เป็นเพียงไข้หวัดธรรมดา แต่ก็มีโคโรนาไวรัสบางสายพันธุ์ที่ก่ออาการรุนแรงจนถึงขั้นปอดอักเสบได้ เช่น โรคซาร์ส ที่มีสาเหตุมาจากโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ SARS-CoV ข้ามสปีชีส์จากค้างคาวมาสู่ตัวชะมด แล้วนำมาสู่การติดเชื้อในคน และโรคเมอร์สที่มีสาเหตุมาจากโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ MERS-CoV ข้ามสปีชีส์จากค้างคาวสู่อูฐ และนำเชื้อมาติดสู่คน

ต่อมาในช่วงปี 2019 พบการระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ที่ก่อโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ และเริ่มพบผู้ป่วยครั้งแรกเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2562 ที่เมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ภาคกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ที่มีผู้คนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น จึงเกิดการระบาดใหญ่ขึ้นได้อย่างรวดเร็ว การดูแลรักษาเป็นไปอย่างฉุกเฉิน มีคนมีอาการป่วยหนักและเสียชีวิตจำนวนมากเกินที่ควรจะเป็น จนประเทศจีนต้องประกาศปิดเมืองและปิดประเทศ และในเวลาต่อมาประเทศจีนสามารถควบคุมเชื้อไวรัสจนแทบจะไม่มีผู้ป่วยรายใหม่ แต่โดยธรรมชาติแล้วก็จะมีผู้ที่มีเชื้ออยู่ โดย ณ ช่วงเวลานั้นเราจะรู้จักกันโรคนี้ในชื่อว่า ไวรัสอู่ฮั่น ก่อนที่ภายหลังจะระบุเชื้อก่อโรคได้ว่าเป็นเชื้อในตระกูลโคโรนาไวรัส แต่เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ดังนั้น ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 ทางองค์การอนามัยโลก (WHO) จึงได้ทำการตั้งชื่อโรคติดต่อชนิดนี้ใหม่อย่างเป็นทางการ โดยใช้ชื่อว่า โควิด-19 (COVID-19) เพื่อไม่ให้เกิดรอยมลทินกับพื้นที่ที่เกิดการระบาดของโรค

2.1.2 ความหมายของไวรัสโควิด-19

องค์การอนามัย (2564) กล่าวว่า ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ มีลักษณะรูปร่างคล้ายมงกุฏ เนื่องจากเชื้อไวรัสชนิดนี้มีสารพันธุกรรมเป็น RNA มีเปลือกหุ้มด้านนอกที่ประกอบไปด้วยโปรตีนคลุมด้วยกลุ่มคาร์โบไฮเดรต ไขมันเป็นปุ่ม ๆ ยื่นออกไปจากอนุภาคไวรัส หรือคือเชื้อไวรัสที่มีหนามอยู่รอบตัว โคโรนาไวรัสจึงสามารถเกาะตัวอยู่ในอวัยวะที่เป็นเป้าหมายได้ สามารถก่อโรคได้ทั้งในคนและสัตว์ เนื่องจากตัวไวรัสมีสารพันธุกรรม RNA ซึ่งมีโอกาสกลายพันธุ์สูง สามารถติดเชื้อข้ามสปีชีส์กันได้ โดยเฉพาะในสถานที่ที่มีการรวมตัวของสัตว์อย่างหนาแน่น เช่น ตลาดค้าสัตว์ เป็นต้น

ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ในคนนั้นไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

2.1.3 ความหมายของโรคโควิด-19

โรคโควิด-19 คือ โรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ไวรัสและโรคอุบัติใหม่นั้นนั้นไม่เป็นที่รู้จัก ก่อนที่จะมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด-19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก (องค์การอนามัยโลก, 2564)

โรคโควิด-19 คือ โรคติดต่ออุบัติใหม่ซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัส โคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (Severe Acute Respiratory Syndrome-Coronavirus-2 ; SARS-CoV-2) พบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสครั้งแรกในช่วงเดือนธันวาคมปี 2019 ที่ตลาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน (วินเนอรี่ เมดิคอล, 2565)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึง โรคโควิด-19 หรือโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ในชื่อ “โรคโควิด-19” และ “เชื้อโควิด-19” เพื่อให้ผู้วิจัยและผู้อ่านมีความเข้าใจในนิยามความหมายตรงกันขณะกำลังอ่านวิจัยฉบับนี้

2.1.4 การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

องค์การอนามัยโลก (2564) กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนสามารถรับเชื้อจากผู้ติดเชื้อโควิด-19 คนอื่น โดยโรคนี้สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปาก ผ่านการไอ จาม หรือพูด ละอองเหล่านี้ค่อนข้างหนัก ไปไม่ได้ไกล และจะตกลงสู่พื้นอย่างรวดเร็ว ทุกคนที่อยู่ใกล้อาจสามารถรับเชื้อโรคโควิด-19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไปจากผู้ป่วย เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร นอกจากนี้ ละอองเหล่านี้ยังตกลงสู่วัตถุและพื้นผิวต่าง ๆ และเมื่อมีคนนำมือไปจับพื้นผิวเหล่านั้นแล้วมาจับตา จมูก หรือปาก ก็จะมี

สามารถนำไปสู่การติดเชื้อโควิด-19 ซึ่งเราสามารถรับเชื้อจากผู้ติดเชื้อโควิด-19 คนอื่น โรคนี้สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปากซึ่งออกมาเมื่อผู้ป่วยโรคโควิด-19 ไอ จามหรือพูด ละอองเหล่านี้ค่อนข้างหนัก ไปไม่ได้ไกล และจะตกลงสู่พื้นอย่างรวดเร็ว เราได้รับเชื้อโรคโควิด-19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไปจากผู้ป่วย เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร ละอองเหล่านี้ยังตกลงสู่วัตถุและพื้นผิวต่างๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู ราวจับ และเมื่อคนเอามือไปจับพื้นผิวเหล่านั้นแล้วมาจับตา จมูกหรือปาก ก็จะมีเชื้อโรค นี่เป็นเหตุผลว่าทำไมเราจึงต้องล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือใช้แอลกอฮอล์เจลมือ

2.1.5 สายพันธุ์เชื้อไวรัสโควิด-19

หลังจากพบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสครั้งแรกในช่วงเดือนธันวาคมปี 2019 ที่ตลาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนนั้นเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ในขณะเดียวกันได้มีการพบการกลายพันธุ์ไปตามสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่จนเกิดเป็นสายพันธุ์ใหม่ ๆ สำหรับประเทศไทยเองก็มีการรับเชื้อโควิดกลายพันธุ์เข้ามาจากที่ต่าง ๆ และมีการแพร่ระบาดอยู่หลากหลายสายพันธุ์ ได้แก่ (กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2565)

2.1.5.1 สายพันธุ์ S (Serine) รหัสไวรัส: S

โควิดสายพันธุ์ S (Serine) หรือ สายพันธุ์อู่ฮั่น เป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมที่พบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน โดยระบาดระลอกแรกในไทยเดือนมีนาคม 2563 จากคลัสเตอร์สนามมวยที่ลุมพินี ราชดำเนิน และอ้อมน้อย

2.1.5.2 สายพันธุ์อัลฟา (Alpha) รหัสไวรัส: B.1.1.7

โควิดสายพันธุ์อัลฟา หรือ สายพันธุ์อังกฤษ พบครั้งแรกที่เมืองเคนต์ในประเทศอังกฤษเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2563 ก่อนจะเข้ามาระบาดในประเทศไทยเมื่อต้นเดือนมกราคม 2564 และแพร่ระบาดอย่างหนักจากคลัสเตอร์ทองหล่อ ปัจจุบันเป็นสายพันธุ์หลักที่ระบาดไปแล้วกว่า 138 ประเทศทั่วโลก เนื่องจากสายพันธุ์นี้แพร่กระจายเชื้อได้ง่ายกว่าสายพันธุ์อื่นมากถึง 40-70% และยังเลี้ยงภูมิคุ้มกันได้ดี ทำให้มีอัตราการเจ็บป่วยและเสียชีวิตสูงขึ้นถึง 30%

2.1.5.3 สายพันธุ์เบต้า (Beta) รหัสไวรัส: 501Y.V2 หรือ B.1.351

โควิดสายพันธุ์เบต้า หรือ สายพันธุ์แอฟริกา พบครั้งแรกในอ่าวเนลสันแมนเดลา เมืองอีสเทิร์นเคปของแอฟริกาใต้เมื่อเดือนตุลาคม 2563 พบครั้งแรกในไทยที่ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2564 สำหรับสายพันธุ์เบต้าพบว่ามีอัตราการแพร่เชื้อไวขึ้น 50% จากสายพันธุ์เดิม อีกทั้งมีการกลายพันธุ์ในตำแหน่งสำคัญ จึงทำให้เชื้อไวรัสมีความสามารถในการหลบหลีก

ภูมิคุ้มกันที่ร่างกายสร้างขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันหรือเคยติดเชื้อแล้วก็จะยังสามารถติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์นี้ซ้ำได้อีก

2.1.5.4 สายพันธุ์เดลต้า (Delta) รหัสไวรัส: B.1.617.1 หรือ B.1.617.2

โควิดสายพันธุ์เดลต้า หรือ สายพันธุ์อินเดีย เป็นสายพันธุ์ที่พบในประเทศไทยอินเดีย ก่อนจะมีการกระจายไปในหลายประเทศทั่วโลก โดยสายพันธุ์นี้สามารถจับเซลล์ของมนุษย์ได้ง่ายขึ้น ติดง่ายขึ้น แพร่กระจายเชื้อได้รวดเร็วกว่า จึงระบาดเร็ว โดยในประเทศไทยพบครั้งแรกที่คลัสเตอร์แคมป์คนงานหลักสี่ และเป็นสายพันธุ์หลักที่กำลังแพร่ระบาดรุนแรงในบ้านเราอยู่ขณะนี้ นอกจากนี้ ยังพบว่าโควิด-19 สายพันธุ์เดลต้าสามารถกลายพันธุ์เป็นสายพันธุ์เดลต้า พลัส ซึ่งทำให้ผู้ที่สัมผัสเชื้อมีอาการน้อยกว่าเดิม ทั้งยังหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันจากวัคซีนได้ดี

ทราบใดที่โควิด-19 ยังคงไม่หมดไปจากบ้านเรา การดูแลและป้องกันตนเองอย่างเคร่งครัดก็ยังคงมีความจำเป็น ทั้งการสวมใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อย ๆ เว้นระยะห่างทางสังคม หลีกเลี่ยงการสัมผัสพื้นที่สาธารณะหากไม่จำเป็น หนี้อื่นใด ควรหมั่นรักษาสุขภาพ ดูแลร่างกายให้แข็งแรง นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ออกกำลังกายเป็นประจำ และหากพบว่าตนเองมีอาการเข้าข่าย เช่น มีไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ และหายใจเหนื่อยหรือหายใจลำบาก และมีประวัติสัมผัสหรือใกล้ชิดบุคคลที่มาจากพื้นที่ที่มีการระบาดหรือได้รับการยืนยันว่าติดเชื้อโควิด-19 ควรรีบไปตรวจโควิดทันทีเพื่อจะได้ทราบผลและหาทางรักษาได้อย่างทันเวลาที่

2.1.5.5 สายพันธุ์โอไมครอน หรือ โอไมครอน (Omicron) รหัสไวรัส: B.1.1.529

โอไมครอน หรือ โอไมครอน คือ โควิดกลายพันธุ์สายพันธุ์ล่าสุดที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศให้เป็นสายพันธุ์ระดับที่น่ากังวล (Variants of Concern: VOC) ถูกค้นพบครั้งแรกในแถบแอฟริกาใต้ในช่วงสิ้นปี 2564 ที่ผ่านมา ปัจจุบันมีการกระจายไปหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่มีอัตราการระบาดค่อนข้างรวดเร็วหลังพบผู้ติดเชื้อชาวอเมริกันที่บินจากสเปน แวะคูไบ ก่อนเข้าไทยเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564 โดยสายพันธุ์นี้มีการกลายพันธุ์ส่วนโปรตีนหนามมากถึง 32 ตำแหน่ง ทำให้สามารถหลบหลีกภูมิคุ้มกันได้มากขึ้น เข้าสู่ร่างกายได้ง่ายขึ้น ส่งผลต่อการลดประสิทธิภาพของวัคซีนที่มีอยู่ปัจจุบันอย่างมาก และมีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการกลับมาติดเชื้อซ้ำเพิ่มขึ้น แต่ผู้ป่วยมักติดเชื้อในลักษณะที่เป็นระบบทางเดินหายใจส่วนบน ไม่ลงปอด จึงทำให้มีอาการป่วยไม่รุนแรงมาก

2.1.5.6 สายพันธุ์โอไมครอน หรือ โอไมครอน (Omicron) – BA.2 รหัสไวรัส: BA.2

สายพันธุ์โอไมครอน หรือ โอไมครอน BA.2 จัดเป็นหนึ่งในสายพันธุ์โควิดใหม่ล่าสุดที่มาเร็วและมาแรงที่สุด แต่มีอาการแสดงน้อยคล้ายอาการของคนเป็นหวัด หรือแทบจะไม่มีอาการเลยในบางราย จนได้รับการขนานนามว่าเป็น ‘สายพันธุ์ล่องหน’ (Stealth Variant) ที่สำคัญคือ

โอมิครอน BA.2 นั้นมีความสามารถในการหลบภูมิคุ้มกันได้สูงกว่าสายพันธุ์อื่น ๆ ก่อนหน้า ซึ่งหมายความว่าแม้ผู้ป่วยจะได้รับวัคซีนป้องกันโควิดไปแล้วก็เข็มก็ตาม แต่ก็ยังมีโอกาสที่จะติดเชื้อ โอมิครอน BA.2 ได้ในเวลาอันรวดเร็ว

2.1.5.7 สายพันธุ์โอมิครอน หรือโอมิครอน (Omicron) – BA.2.75 รหัสไวรัส: BA.2.75

สำหรับโอมิครอน หรือโอมิครอน สายพันธุ์ย่อย BA.2.75 มีการกลายพันธุ์เพิ่มขึ้น 9 ตำแหน่งจาก สายพันธุ์ย่อย BA.2 ในจำนวนนี้มี 2 ตำแหน่งสำคัญที่อาจทำให้เกิดการหลบภูมิคุ้มกัน ทำให้ติดเชื้อง่ายขึ้น และทำให้ไวรัสจับกับเซลล์ปอดและรับเชื้อเข้าสู่ร่างกายได้ดีขึ้น เพิ่มโอกาสในการแพร่กระจายเชื้อ พบครั้งแรกในต่างประเทศตั้งแต่เดือนมกราคม 2565 แต่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วในอินเดียในช่วงเดือนมิถุนายน 2565 ที่ผ่านมา และได้กระจายไปหลายประเทศ เช่น สหราชอาณาจักร เดนมาร์ก ฝรั่งเศส อิตาลี สำหรับในประเทศไทย มีการตรวจพบผู้ติดเชื้อ โควิด-19 สายพันธุ์ย่อย BA.2.75 รายแรกที่ จ.ตรัง โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดสายพันธุ์ย่อย BA.2.75 ให้อยู่ในกลุ่มสายพันธุ์ที่น่ากังวลที่ต้องจับตา (VOC-LUM)

2.1.5.8 สายพันธุ์โอมิครอน หรือโอมิครอน (Omicron) – BA.4/BA.5 รหัสไวรัส: BA.4/BA.5

โควิดสายพันธุ์ย่อย BA.4/BA.5 เป็นเชื้อกลายพันธุ์ของโควิดสายพันธุ์โอมิครอน หรือโอมิครอนที่พบการแพร่ระบาดไปก่อนหน้านี้ โดยมีการพบผู้ติดเชื้อรายแรกในแถบแอฟริกา เมื่อช่วงเดือนมกราคม 2565 ในปัจจุบันพบผู้ป่วยติดเชื้อโควิดสายพันธุ์นี้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั่วโลก องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้สายพันธุ์ BA.4/BA.5 เป็นสายพันธุ์ย่อยที่ต้องเฝ้าระวัง (VOC) และคาดว่าจะกลายเป็นสายพันธุ์หลักของการแพร่ระบาดทั่วโลก เนื่องจากสายพันธุ์นี้มีการกลายพันธุ์ในตำแหน่ง L452R ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกันกับสายพันธุ์เดลต้า (Delta) กล่าวคือเชื้อไวรัสมีความสามารถในการแบ่งตัวเพิ่มจำนวนในเซลล์ปอดได้ดี ซึ่งอาจก่อให้เกิดอาการปอดอักเสบในผู้ติดเชื้อ แตกต่างจากสายพันธุ์ BA.1/ BA.2 ที่เชื่อมีความสามารถในการแบ่งตัวได้ดีในเซลล์ของเยื่อระบบทางเดินหายใจส่วนบน โดย BA.5 จัดเป็นสายพันธุ์ที่แพร่กระจายได้เร็วที่สุด โดยแพร่ได้เร็วกว่าไวรัส่อัน 5 เท่า และแพร่ได้เร็วกว่าเดลต้า 3.6 เท่า

2.1.5.9 สายพันธุ์โอมิครอน หรือโอมิครอน (Omicron) – BA.4.6 รหัสไวรัส: BA.4.6

BA.4.6 เป็นอีกหนึ่งสายพันธุ์ย่อยของโควิดโอมิครอน หรือโอมิครอน ถือว่าเป็นแขนงย่อยของ BA.4 อีกทีหนึ่ง ซึ่งสายพันธุ์ย่อยดังกล่าวนี้มีคุณสมบัติด้านการกลายพันธุ์แบบเดียวกับสายพันธุ์ย่อย BA.4 ซึ่งการกลายพันธุ์ที่โดดเด่นดังกล่าวเกิดขึ้น ณ ตำแหน่งโปรตีนหนามที่

เรียกกันว่า R346T พบการระบาดอย่างกว้างขวางในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในแถบ 4 มลรัฐ คือ ไอโอวา (Iowa) แคนซัส (Kansas) มิสซูรี (Missouri) และเนบราสกา (Nebraska) และอีก 43 ประเทศทั่วโลก โดยมีอัตราการเติบโตแพร่ระบาด (Relative Growth Advantage) สูงกว่า BA.4/BA.5 และ BA.2.75 ทำให้ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อสหรัฐอเมริกา (U.S. CDC) ปรับให้โอไมครอนสายพันธุ์ย่อย BA.4.6 เป็นสายพันธุ์ที่น่ากังวล (Variant of Concern) เนื่องจากมีการระบาดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว กลายพันธุ์ต่างไปจากสายพันธุ์ดั้งเดิมอยู่ประมาณ 83 ตำแหน่ง ในขณะที่ BA.2.75 กลายพันธุ์ไป 95 ตำแหน่ง, BA.5 กลายพันธุ์ไป 90 ตำแหน่ง, และ BA.4 กลายพันธุ์ไป 78 ตำแหน่งต่างจากไวรัสดั้งเดิมอยู่ ซึ่งตำแหน่งกลายพันธุ์คล้ายคลึงและเบต้าบางส่วน ขณะที่ในประเทศไทยยังไม่พบผู้ป่วยสายพันธุ์นี้ อย่างไรก็ตาม คงจะต้องติดตามอย่างใกล้ชิดกันต่อไปว่าไวรัสสายพันธุ์ใหม่ BA.4.6 จะมีความสามารถในการแพร่กระจาย ก่อโรครุนแรง ลดภูมิคุ้มกัน และคือต่อวัคซีนมากน้อยเพียงใด หากมีการเปลี่ยนแปลงสารพันธุกรรมมาก ก็อาจเป็นไปได้ว่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของวัคซีนเจนเนอร์ชั่นที่ 2 อย่างแน่นอน ปัจจุบันพบผู้ป่วยในไทยแล้ว 3 ราย ส่วนจำนวนผู้ป่วยรวมทั่วโลกมีราว 42,000 คน

2.1.5.10 สายพันธุ์โอไมครอน หรือโอมิครอน (Omicron) – BQ.1 รหัสไวรัส: BQ.1

สายพันธุ์โอไมครอน หรือโอมิครอน BQ.1 เป็นอีกหนึ่งสายพันธุ์ย่อยของสายพันธุ์ BA.5 ที่องค์การอนามัยโลกระบุเป็นสายพันธุ์ที่เฝ้าจับตามอง และมีการระบาดในอเมริกาและยุโรป สำหรับประเทศไทยเพิ่งพบผู้ป่วยรายแรกเมื่อเดือนสิงหาคม 2565 ที่ผ่านมา โดยผู้ป่วยรายดังกล่าวเป็นชายชาวต่างชาติ อายุ 40 ปีที่เดินทางมาจากประเทศจีน ได้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ต่อมาทางโรงพยาบาลส่งตัวอย่างมาตรวจทางห้องปฏิบัติการและสุ่มตรวจสายพันธุ์ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และได้ทำการถอดรหัสพันธุกรรมตัวอย่างดังกล่าว จากนั้นส่งเข้าฐานข้อมูล GISAID ตั้งแต่ 21 กันยายน 2565 ซึ่งในขณะนั้นยังถูกจัดเป็นสายพันธุ์ BE.1.1 เป็นลูกหลานของสายพันธุ์ BA.5.3 ต่อมาเมื่อมีข้อมูลมากขึ้น ได้ถูกปรับเป็นสายพันธุ์ BQ.1 ที่มีการกลายพันธุ์บริเวณส่วนหนามที่สำคัญ คือ K444T, L452R, N460K, และ F486V ทำให้สายพันธุ์ย่อยนี้สามารถหลบหลีกภูมิคุ้มกัน และแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว ปัจจุบันยังไม่มีสัญญาณความรุนแรง แต่อาจทำให้มีการแพร่และติดเชื้อง่ายขึ้น อีกทั้งคือต่อยาแอนติบอดีสำเร็จรูปตัวสำคัญที่ใช้เพื่อรักษาโรค COVID-19 เช่น เอวูเชลด์ (Evusheld) และ เบบเทโลวิแมบ (Bebtelovimab) ซึ่งทางศูนย์จีโนมทางการแพทย์ไทยก็ชี้แจงไว้ว่าโอไมครอนสายพันธุ์ย่อยนี้มีแนวโน้มเพิ่มจำนวนและแพร่ติดต่อได้เร็วกว่า โดยระบุไว้ด้วยว่าสายพันธุ์ย่อยใหม่น่าจะเข้ามาแทนที่ BA.5 ได้ภายในสิ้นปีนี้ หรือต้นปี 2566

2.1.5.11 สายพันธุ์โอไมครอน หรือโอไมครอน (Omicron) – XBB รหัสไวรัส: XBB

ส่วนโอไมครอนสายพันธุ์ย่อย XBB เป็นสายพันธุ์ผสมระหว่างสายพันธุ์ BJ.1 และ BM.1.1.1 โดยมีบรรพบุรุษร่วมกันคือ BA.2 และมีการระบาดกระจายไป 70 ประเทศทั่วโลก โดยพบมากในอินเดีย โดมินีกัน สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ทั้งนี้ จากการเฝ้าระวังในประเทศไทย พบสายพันธุ์ XBB จำนวน 13 ราย รายแรกเป็นหญิงต่างชาติอายุ 60 ปี เดินทางมาจากฮ่องกง และมาตรวจในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ส่วนรายที่ 2 เป็นชาวไทยอายุ 49 ปี เดินทางมาจากสิงคโปร์ ไปโรงพยาบาลเดียวกัน มีอาการไอ คัดจมูก สิ่งสำคัญที่ต้องระวังคือเชื้อไวรัสสายพันธุ์ดังกล่าวสามารถหลบหลีกภูมิคุ้มกัน ทั้งจากการฉีดวัคซีนหรือการติดเชื้อธรรมชาติได้ดีกว่าสายพันธุ์เดิม ดังนั้น จึงสามารถติดกันได้ง่ายกว่าเดิม แต่รุนแรงน้อยกว่าสายพันธุ์เดลต้า

2.1.5.12 สายพันธุ์เดลตาครอน รหัสไวรัส: XBC

โควิดสายพันธุ์ “เดลตาครอน XBC” คือ ลูกผสมระหว่างเดลต้าและโอไมครอน BA.2 พบระบาดในฟิลิปปินส์ จากการถอดรหัสพันธุกรรมทั้งจีโนมพบว่ามีศักยภาพในการโจมตีปอดคล้ายกับเดลตา และอาจแพร่ระบาดได้รวดเร็วเหมือนโอไมครอน เนื่องจากมีการกลายพันธุ์ต่างไปจากโควิดสายพันธุ์ดั้งเดิมอย่างอันทันทีที่สุดถึงกว่า 130 ตำแหน่ง พบระบาดแล้วในหลายประเทศในอาเซียน สำหรับผู้ป่วยรายแรกในไทยเป็นหญิงไทย อายุ 47 ปี ที่ได้รับวัคซีนแล้วรวม 3 เข็ม ทั้งนี้ยังไม่พบสัญญาณความรุนแรงของเชื้อที่กลายพันธุ์ แต่อาจจะทำให้มีการแพร่และติดเชื้อง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามสามารถทำให้ติดเชื้อซ้ำได้แม้ในผู้ที่เคยติดเชื้อมาก่อน

2.1.5.13 สายพันธุ์โอไมครอน หรือโอไมครอน (Omicron) – CH.1.1 รหัสไวรัส:

CH.1.1

สำหรับโควิด CH.1.1 ตัวใหม่ที่พบกลายพันธุ์เป็นหนึ่งในสายพันธุ์ย่อยของ BA.2.75 (BA.2.75 + R346T, K444T, L452R และ F486S) มีความสามารถสูงในการหลบภูมิคุ้มกันได้พอสมควร แต่การระบาด การแพร่กระจายไม่รวดเร็ว พบรายงานครั้งแรกในประเทศอินเดียเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2565 และแพร่กระจายไปทั่วโลกเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2565 ที่ผ่านมา โดยพบมากที่สุด ในสหราชอาณาจักร เดนมาร์ก และสิงคโปร์ โดยสายพันธุ์ CH.1.1 มีการกลายพันธุ์บริเวณส่วนหนามที่สำคัญ คือ K444T, L452R, N460K และ F486V ซึ่งทำให้หลบภูมิคุ้มกันจากการติดเชื้อตามธรรมชาติและการฉีดวัคซีนได้ดี มีคุณสมบัติคือต่อแอนติบอดีสังเคราะห์อย่างเอวูเชลด์ (Evusheld) และ เบบเทโลวิแมบ (Bebtelovimab) สำหรับประเทศไทย พบรายงานครั้งแรกเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2565 และมีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมประมาณ 200-300 ราย

2.1.5.14 สายพันธุ์โอไมครอน หรือโอไมครอน (Omicron) – XBB.1.5 รหัสไวรัส:

XBB.1.5

โควิด-19 สายพันธุ์ XBB.1.5 คือ โควิดสายพันธุ์ใหม่ที่มีการคาดการณ์ว่าจะระบาดในปี 2566 โดยต้นตระกูลของ XBB.1.5 คือ โอมิครอน BA.2 โดยเป็นสายพันธุ์ลูกผสมระหว่างโอมิครอน 2 สายพันธุ์ คือ BJ.1 และ BM.1.1.1 โดยโควิดสายพันธุ์ XBB.1.5 นี้มีอัตราการแพร่ระบาดรวดเร็วมาก และเป็นสายพันธุ์ที่หลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้ดีที่สุดสายพันธุ์หนึ่งในปัจจุบัน เนื่องจากสามารถจับยึดกับผิวเซลล์บริเวณโปรตีน ACE-2 ของผู้ติดเชื้อได้แน่นที่สุดสายพันธุ์หนึ่ง ทำให้เป็นสายพันธุ์ที่แทรกกรุกรานเข้าสู่เซลล์และแพร่ระบาดได้ดี รวมถึงสามารถหลบเลี่ยงต่อภูมิคุ้มกันแบบผสมทั้งจากการฉีดวัคซีนและการติดเชื้อตามธรรมชาติได้ดีกว่าสายพันธุ์ดั้งเดิมอย่างอู่ฮั่นมากถึง 104 เท่า ทำให้ติดเชื้อได้ง่ายขึ้น โดยพบว่าเริ่มระบาดในไทยเมื่อเดือนมีนาคม 2566 ที่ผ่านมา และจากถอดรหัสพันธุกรรมเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลรหัสพันธุกรรมโควิดโลก (GISAID) ผ่าน Outbreak.info ร่วมกับองค์การอนามัยโลกพบว่า XBB.1.5 สายพันธุ์หลักในประเทศไทยที่ต้องเฝ้าระวัง

2.1.5.15 สายพันธุ์โอมิครอน หรือ โอมิครอน (Omicron) – XBB.1.16 รหัสไวรัส:
XBB.1.16

สำหรับโควิดสายพันธุ์ใหม่ล่าสุดที่ทั่วโลกกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ โควิดสายพันธุ์ XBB.1.16 หรือ “โควิดอาร์กทูรัส” (Arcturus) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ลูกผสมระหว่างโอมิครอน 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ BA.2.10.1 กับ BA.2.75 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่อยู่ในการสังเกตการณ์ขององค์การอนามัยโลก จุดเด่นของสายพันธุ์นี้ คือ แพร่ได้รวดเร็วและหลบรอดภูมิคุ้มกันได้ดีมากทั้งการติดเชื้อตามธรรมชาติและการฉีดวัคซีน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงโปรตีนหนามบนผิวมากกว่าเดิม สามารถแพร่เชื้อเร็วขึ้นกว่าสายพันธุ์โอมิครอนเดิมถึง 2 เท่า แพร่กระจายได้เร็วกว่า XBB.1.5 ประมาณ 1.2 เท่า แต่ยังไม่พบว่าการเปลี่ยนแปลงเรื่องความรุนแรงของอาการจากเดิม มีรายงานการค้นพบครั้งแรกที่ประเทศอินเดียเมื่อเดือนมกราคม 2566 ส่วนในไทยพบผู้ป่วยสายพันธุ์นี้แล้วจำนวนหนึ่ง รวมถึงมีผู้เสียชีวิตแล้วบางส่วน และคาดว่าจะกลายเป็นสายพันธุ์หลักในไทยเช่นเดียวกับทั่วโลกในอีกไม่นานนี้

2.1.5.16 สายพันธุ์โอมิครอน หรือ โอมิครอน (Omicron) – EG.5.1 รหัสไวรัส:
XBB.1.9.2.5.1

EG.5.1 หรือ เอริส (Eris) เป็นสายพันธุ์ย่อยของโอมิครอน XBB.1.9.2 โดยมีตำแหน่งกลายพันธุ์เพิ่มเติมบนโปรตีนหนาม เป็นหนึ่งในสายพันธุ์ที่แพร่หลายมากที่สุดในสหราชอาณาจักรและในสหรัฐฯ เริ่มระบาดในประเทศไทยเมื่อเดือนสิงหาคม 2566 เป็นต้นมา

2.1.5.17 สายพันธุ์โอไมครอน หรือ โอไมครอน (Omicron) – 2.86 รหัสไวรัส:

BA.2.86

โอไมครอน สายพันธุ์ BA.2.86 หรือพิโรลา (Pirola) เป็นสายพันธุ์ย่อยของโอไมครอน BA.2 โดยองค์การอนามัยโลกกำหนดให้เป็นสายพันธุ์ที่ต้องจับตามอง หากนำไปเปรียบเทียบกับ XBB.1.5 และ XBB.1.16 จะพบความแตกต่างถึง 36 ตำแหน่ง ทำให้พิโรลา มีโครงสร้างที่ต่างออกไปอย่างมาก โดยกลับไปมีลักษณะคล้ายกับสายพันธุ์ก่อน ๆ ที่เคยพบก่อนโอไมครอน อีกทั้งยังหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันมากกว่า EG.5.1 ถึง 1.6 เท่า และดื้อต่อภูมิเพิ่มขึ้นกว่า XBB.1.5 ราว 2-3 เท่า และสามารถจับกับผิวเซลล์ปอดของผู้ป่วยได้ดีมาก พบใน 7 ประเทศ คือ เดนมาร์ก สวีเดน โปรตุเกส อิสราเอล สหรัฐอเมริกา แอฟริกา และอังกฤษ และพบผู้ป่วยในไทยครั้งแรกเมื่อเดือนธันวาคม 2566 ที่ผ่านมา

2.1.5.18 สายพันธุ์โอไมครอน หรือ โอไมครอน (Omicron) – 3 รหัสไวรัส:

XBB.1.9.2.5.1.1.3

สำหรับโอไมครอนสายพันธุ์ HK.3 มีต้นตระกูลมาจากสายพันธุ์ EG.5.1 โดยมีการกลายพันธุ์บนส่วนหนามสองตำแหน่งติดกันคือ L455F และ F456L แรกเริ่มมีการระบาดใน 12 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน เดนมาร์ก เยอรมนี ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ สเปน สวีเดน สหรัฐอเมริกา และระบาดเข้ามาสู่ประเทศไทยในเดือนกรกฎาคม 2566 ทั้งนี้ โอไมครอนสายพันธุ์ HK.3 มีความสามารถในการแพร่ได้เร็วกว่า XBB.1.16 มากขึ้นและหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้มากขึ้น ทำให้ไวรัสแทรกเข้าไปติดเชื้อในเซลล์ได้ดีกว่าโอไมครอนสายพันธุ์เดิม

2.1.5.19 สายพันธุ์โอไมครอน หรือ โอไมครอน (Omicron) - 1 รหัสไวรัส: JN.1

เดิมที โอไมครอน JN.1 เป็นสายพันธุ์ที่ระบาดในสหรัฐอเมริกา สืบเชื้อสายมาจาก BA.2.86 โดยมีความแตกต่างทางสายวิวัฒนาการจากโอไมครอนเชื้อสาย XBB ที่ระบาดเป็นสายพันธุ์หลักในปี พ.ศ. 2566 โดยมีการกลายพันธุ์ส่วนหนามของอนุภาคไวรัสที่ใช้ยึดเกาะกับเซลล์มากกว่า 30 ตำแหน่งเมื่อเทียบกับโอไมครอน XBB.1.5 ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้สูงขึ้น หลังระบาดไปกว่า 51 ประเทศทั่วโลก องค์การอนามัยโลกได้กำหนดให้เป็นสายพันธุ์ที่น่าสนใจ เนื่องจากมีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มระบาดในไทยช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 และคาดการณ์ว่าจะแพร่ระบาดเป็นสายพันธุ์หลักแทนที่โอไมครอนสายพันธุ์อื่นในปี พ.ศ. 2567 เนื่องจากจากการทดสอบในห้องปฏิบัติการพบว่า โอไมครอน JN.1 สามารถหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้ดีที่สุดในปัจจุบัน และติดต่อได้ง่ายกว่าสายพันธุ์เดิมที่ผ่านมา

2.1.6 อาการของโรคโควิด-19

อาการทั่วไปของโรคโควิด-19 ที่พบบ่อยที่สุดคือ อาการไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย ส่วนอาการที่พบน้อยกว่าแต่อาจมีผลต่อผู้ป่วยบางรายคือ อาการปวดเมื่อย ปวดหัว คัดจมูก น้ำมูกไหล เจ็บคอ ท้องเสีย ตาแดง หรือผื่นตามผิวหนัง หรือสีผิวเปลี่ยนตามนิ้วมือเท้า อาการเหล่านี้มักจะไม่นานรุนแรงและจะค่อย ๆ เริ่มมีอาการทีละน้อย บางรายติดเชื้อแต่มีอาการไม่รุนแรง ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 80 สามารถหายป่วยได้โดยไม่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล แต่ประมาณ 1 ใน 5 ของผู้ติดเชื้อโควิด-19 มีอาการหนักและหายใจลำบาก ผู้สูงอายุและมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน หรือมะเร็ง มีแนวโน้มที่จะมีอาการป่วยรุนแรงกว่า อย่างไรก็ตามทุกคนสามารถติดโรคโควิด-19 ได้ และอาจมีอาการป่วยรุนแรง ดังนั้น บุคคลทุกเพศทุกวัยที่มีอาการไข้ หรือไอร่วมกับอาการหายใจติดขัด เจ็บหน้าอก เสียหาย หรือเคลื่อนไหวไม่ได้ ควรปรึกษาแพทย์ทันที ทั้งนี้ อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบบ่อยที่สุดคือ ไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย อาการที่พบน้อยกว่าแต่อาจมีผลต่อผู้ป่วยบางรายคือ ปวดเมื่อย ปวดหัว คัดจมูก น้ำมูกไหล เจ็บคอ ท้องเสีย ตาแดง หรือผื่นตามผิวหนัง หรือสีผิวเปลี่ยนตามนิ้วมือเท้า อาการเหล่านี้มักจะไม่นานรุนแรงนักและค่อย ๆ เริ่มทีละน้อย บางรายติดเชื้อแต่มีอาการไม่รุนแรง ผู้ป่วยส่วนมาก (80%) หายป่วยได้โดยไม่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประมาณ 1 ใน 5 ของผู้ติดเชื้อโควิด 19 มีอาการหนักและหายใจลำบาก ผู้สูงอายุและมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน หรือมะเร็งมีแนวโน้มที่จะมีอาการป่วยรุนแรงกว่า อย่างไรก็ตามทุกคนสามารถติดโรคโควิด 19 ได้และอาจป่วยรุนแรง คนทุกเพศทุกวัยที่มีอาการไข้ และ/หรือไอร่วมกับอาการหายใจลำบาก/ติดขัด เจ็บหน้าอก เสียหาย หรือเคลื่อนไหวไม่ได้ ควรปรึกษาแพทย์ทันที หากเป็นไปได้ แนะนำให้โทรไปล่วงหน้า เพื่อสถานพยาบาลจะได้ให้คำแนะนำ (องค์การอนามัยโลก, 2564)

2.1.6.1 ระดับกลุ่มอาการผู้ป่วยโควิด

ระดับอาการผู้ป่วยโควิด แบ่งออกเป็นสีเขียว สีเหลือง และสีแดง เพื่อการดูแลและรักษาอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (โรงพยาบาลศิริราช, 2564)

(1) สีเขียว คือ ผู้ป่วยอาการไม่มาก หรือไม่มีอาการ หรืออาการน้อยๆ เช่น มีไข้ ไอ น้ำมูก ตาแดง ผื่นขึ้น ไม่มีโรคร่วม พักรักษาที่โรงพยาบาลสนาม หรือหอผู้ป่วย (Hospital)

(2) สีเหลือง คือ ผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง แต่มีอาการเหนื่อยหอบ หายใจเร็ว มีปัจจัยเสี่ยงอาการรุนแรงหรือโรคร่วม เช่น อายุมากกว่า 60 ปี โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคปอดเรื้อรังอื่นๆ ไตเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคหัวใจแต่กำเนิด โรคหลอดเลือดสมอง เบาหวานที่คุมไม่ได้ ภาวะอ้วน น้ำหนักเกิน 90 กิโลกรัม ดัชนีมวลกาย 35 และเม็ดเลือดขาวน้อยกว่า 1000

(3) สีแดง คือ กลุ่มผู้ป่วยที่มีอาการหอบเหนื่อย หายใจลำบาก เอกซเรย์พบปอดอักเสบรุนแรง มีภาวะปอดบวม ความอิ่มตัวของเลือดน้อยกว่า 96% หรือลดลงของออกซิเจนมากกว่า 3% หลังออกแรง ของค่าที่วัดได้ในครั้งแรกที่ออกแรง

2.1.7 แนวทางปฏิบัติเมื่อมีอาการของโรคโควิด-19

อย่างไรก็ตามเมื่อทราบว่าตนเองนั้นเป็นผู้ป่วยโรคโควิด-19 หลังจากผ่านการยืนยันโดยการตรวจ ควรปฏิบัติตามมาตรการของภาครัฐ และกระทรวงสาธารณสุข หากมีอาการไม่รุนแรง เช่น อาการไอเล็กน้อยหรือไข้ต่ำ โดยทั่วไปแล้วไม่จำเป็นต้องพบแพทย์ สามารถอยู่บ้านกักตัวเองด้วยการแยกตัวจากผู้อื่น และติดตามอาการตนเอง พร้อมกับปฏิบัติตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น แต่หากอาการรุนแรง เช่น อาการหายใจลำบากหรือเจ็บหน้าอก ควรรีบไปพบแพทย์ หากมีอาการไม่รุนแรงเช่นไอเล็กน้อยหรือไข้ต่ำ ๆ โดยทั่วไปแล้วไม่จำเป็นต้องพบแพทย์อยู่บ้าน กักตัวเอง และติดตามอาการ ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางการในการแยกตัวจากผู้อื่น แต่อย่างไรก็ตามหากเป็นผู้ป่วยโรคโควิด-19 (ยืนยันโดยการตรวจ) ควรปฏิบัติตามมาตรการของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม หากท่านอยู่ในพื้นที่ที่มีการระบาดของมาลาเรียหรือไข้เลือดออก ควรต้องเฝ้าระวังอาการไข้และไปพบแพทย์เมื่อไปสถานพยาบาล ควรสวมหน้ากากและเว้นระยะอย่างน้อย 1 เมตรจากผู้อื่นและไม่เอามือไปจับพื้นผิวต่างๆ หากเป็นเด็กป่วย ให้ดูแลเด็กให้ทำตามคำแนะนำนี้ด้วย ไปพบแพทย์ทันทีหากมีอาการหายใจลำบากและ/หรือเจ็บหน้าอก หากเป็นไปได้ โทรไปก่อนล่วงหน้า เพื่อทางสถานพยาบาลจะได้ให้คำแนะนำ (องค์การอนามัยโลก, 2564)

2.1.7.1 วิธีการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 เบื้องต้น

บีดีเอ็มเอส คลินิกสุขภาพเชิงป้องกันและฟื้นฟู (2563) ได้เสนอคำแนะนำของวิธีการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 เบื้องต้น ดังนี้

(1) ใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่ยี่ 30 วินาที หากไม่สะดวกในการใช้แอลกอฮอล์เจลหรือสเปรย์

(2) พักผ่อนให้ได้ครบ 8 - 9 ชม. ทุกวัน และเข้านอนก่อน 4 ทุ่ม เพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันร่างกาย

(3) รับประทานอาหารที่ปรุงสุก และควรใช้ช้อนกลางทุกครั้ง

(4) รับประทานอาหารที่มีสารต้านอนุมูลอิสระ (ผักผลไม้หลายชนิด รวมถึงอาหารเสริม เช่น ถั่งเช่า วิตามินหลินจือ วิตามิน C และ E เป็นต้น)

(5) งดเว้นการเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยง และสถานที่ที่มีผู้คนจำนวนมาก

(6) ออกกำลังกาย

(7) ลดความเครียด เพราะความเครียดทำให้ภูมิคุ้มกัน (NK Cell Activity)

ลงไป

(8) เข้าพบแพทย์เพื่อตรวจพบการระคายเคือง (NK Cell Activity) ว่าอยู่ในลักษณะปกติหรือไม่

แนวทาง “การถอดหน้ากากอนามัย”

โรงพยาบาลบางปะกอก (2565) ได้เสนอว่า แนวทางของการถอดหน้ากากอนามัยนั้นเป็นไปตามความสมัครใจ ไม่ได้มีการบังคับให้ทุกคนต้องถอดหน้ากากทั้งหมด โดยมีข้อแนะนำได้แก่ เมื่ออยู่ในอาคารขณะอยู่คนเดียว บริเวณอากาศถ่ายเทสะดวก ร้านอาหาร/ ตลาด ขนส่งสาธารณะ ในอาคาร ที่สามารถเว้นระยะห่างได้ สถานที่ออกกำลังกาย สถานที่จัดงานแสดงต่างๆ ทั้งนี้ บุคคลที่ควรต้อง “สวมหน้ากากอนามัย” ตลอดเวลา มีด้วยกัน 4 กลุ่มได้แก่

(1) กลุ่ม 608 ซึ่งได้แก่ ผู้สูงวัย ผู้ที่มีโรคประจำตัว หญิงมีครรภ์ที่ไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19

(2) ผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนตามเกณฑ์ที่เหมาะสม

(3) ผู้ติดเชื้อ หรือเป็นผู้มีประวัติเสี่ยงสูง และยังคงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น

(4) ผู้ที่ปฏิบัติงานหรือมีหน้าที่ให้บริการซึ่งใกล้ชิดกับบุคคลอื่นๆ

ทั้งนี้ สำหรับแนวปฏิบัติใน “การสวมหน้ากากอนามัย” ทั้งในสถานที่ปิดและสถานที่เปิด ได้แก่ เมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น ไม่สามารถเว้นระยะห่างได้ อยู่ในที่แออัด มีการรวมกลุ่มคนอยู่บริเวณที่อากาศไม่ถ่ายเท และอยู่ในสถานพยาบาล หรือพื้นที่ที่มีผู้ป่วย

หมายเหตุ: “หน้ากากอนามัย” มีประโยชน์ในการป้องกันการติดเชื้อและการแพร่เชื้อโรคโควิด-19 จึงยังควรพกหน้ากากติดตัวทุกครั้งเมื่อออกไปสถานที่ข้างนอกทุกครั้ง

2.1.7.2 มาตรการป้องกันโรคส่วนบุคคล (2U)

กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค (2565) กล่าวว่า มาตรการป้องกันโรคส่วนบุคคล (2U) ประกอบด้วย ลดอาการติดเชื้อ (Universal Prevention) และลดอาการป่วยหนัก (Universal Vaccination) โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) Universal Prevention (ลดอาการติดเชื้อ) คือ การสวมหน้ากากตลอดเวลา ขณะอยู่ในสถานที่ปิด ขณะโดยสารขนส่งสาธารณะ ขณะร่วมกิจกรรมที่มีคนจำนวนมาก และหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดในสถานที่แออัด

(2) Universal Vaccination (ลดอาการป่วยหนัก) ในกลุ่ม 608 ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีโรคประจำตัวในกลุ่ม 7 โรคประจำตัว ได้แก่ โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคไตวายเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมอง โรคอ้วน โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน และกลุ่มหญิงตั้งครรภ์

ทั้งนี้กลุ่ม 608 ควรเร่งรับการฉีดวัคซีนในทุกเข็ม โดยเฉพาะเข็มกระตุ้น เพื่อลดการป่วยหนัก

2.1.7.3 มาตรการ COVID Free Setting

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย (2565) กล่าวว่า มาตรการ COVID Free Setting คือ มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

(1) การจัดสภาพแวดล้อม (COVID Free Environment) ในเรื่องการจัดการด้านความสะอาด ให้มีการเว้นระยะห่าง ไม่แออัด และมีการระบายอากาศที่ดี

(2) การจัดการผู้ให้บริการ (COVID Free Personnel) พนักงานต้องได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ มีการตรวจ ATK หรือ RT-PCR และต้องมีการคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงทุกวัน ด้วย “ไทยเซฟไทย”

(3) ผู้รับบริการ (COVID Free Customer) แสดงหลักฐานการฉีดวัคซีน หรือได้รับการตรวจหาเชื้อด้วย ATK หรือ RT-PCR

สถานประกอบการ/กิจกรรม ที่ปฏิบัติตามมาตรการ COVID Free Setting ได้แก่ ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านตัดผม ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า คอมมูนิตี้มอลล์ สถานที่ออกกำลังกาย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ร้านเสริมสวย สปา-นวด ร้านสัก ขนส่งสาธารณะ โรงภาพยนตร์ ฯลฯ

ประโยชน์ที่ได้รับจากมาตรการ COVID Free Setting

(1) ด้านสถานประกอบการ/กิจกรรม สร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัย เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งการแพร่ระบาด จนเกิดกลุ่มก้อน หรือคลัสเตอร์ใหม่ และสามารถดำเนินกิจการ/กิจกรรม ต่อไปได้อย่างปลอดภัย

(2) ด้านประชาชน ได้รับความปลอดภัยจากโรคโควิด-19 ในการรับบริการจากสถานประกอบการ และกิจกรรมอื่นๆ

2.1.7.4 คำแนะนำการแยกตัวที่บ้าน (Home Isolation) สำหรับผู้ป่วยโควิด-19

มหาวิทยาลัยมหิดล (2564) ได้เสนอคำแนะนำการปฏิบัติการแยกตัวที่บ้าน (Home Isolation) สำหรับผู้ป่วยโควิด-19 ดังนี้

(1) คำแนะนำในการสังเกตอาการตนเอง ให้สังเกตอาการตนเองวัดอุณหภูมิและ Oxygen Saturation ทุกวัน หากมีอาการแย่ลง คือมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้เช่น หอบเหนื่อย ไข้สูงลอย ไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ ให้รีบโทรติดต่อโรงพยาบาลที่ท่านรักษาอยู่ เมื่อจะต้องเดินทางไปโรงพยาบาลให้ใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถที่โรงพยาบาลมารับไม่ใช้รถสาธารณะให้ทุกคนในรถใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่เดินทางหากมีผู้ร่วมยานพาหนะมาด้วยให้เปิดหน้าต่างรถเพื่อเพิ่มการระบายอากาศ

(2) ลักษณะของบ้านพักอาศัยที่เหมาะสม “บ้านหรือที่พักอาศัยของผู้เป็นโควิด-19 ในช่วงที่ต้องแยกตัวควรจะต้องมีลักษณะดังนี้ มิฉะนั้นอาจต้องหาสถานที่อื่นที่เหมาะสม” (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564) มีผู้จัดหาอาหารและของใช้จำเป็นให้ได้ไม่ต้องออกไปจัดหาภายนอกบ้านด้วยตนเอง อยู่อาศัยตามลำพังหรือ ร่วมกับผู้อื่นโดยมีห้องส่วนตัว ผู้ที่อยู่อาศัยร่วมบ้านสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำเรื่องสุขอนามัยและการแยกจากผู้ป่วยได้ สามารถติดต่อกับโรงพยาบาลได้และเดินทางมาโรงพยาบาลได้สะดวก

(3) ข้อควรปฏิบัติสำหรับผู้ป่วยโรคโควิด-19 ในระหว่างแยกตัวควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยการไม่ให้บุคคลอื่นมาเยี่ยมที่บ้านระหว่างแยกตัวและงดการออกจากบ้าน อยู่ใน

ห้องส่วนตัวตลอดเวลา หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลอื่นในที่พำนักอาศัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เด็กเล็ก ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่างๆ หากยังมีการไอ จาม ต้องสวมหน้ากากอนามัย แม้จะอยู่ในห้องส่วนตัว โดยแนะนำให้สวมหน้ากากอนามัยไม่ให้ใช้หน้ากากผ้า หากจำเป็นต้องเข้าใกล้ผู้อื่นต้องสวมหน้ากากอนามัยได้ อยู่ห่างอย่างน้อย 1 เมตร หรือประมาณ 1 ช่วงแขนหากไอ จาม ไม่ควรเข้าใกล้ผู้อื่นหรืออยู่ห่างอย่างน้อย 2 เมตรและให้หันหน้าไปยังทิศทางตรงข้ามกับตำแหน่งที่มีผู้อื่นอยู่ด้วย - หากไอจาม ขณะที่สวมหน้ากากอนามัยไม่ต้องเอามือมาปิดปากและไม่ต้องถอดหน้ากากอนามัยออกเนื่องจากมืออาจเปื้อน หาก ไอ จาม ขณะที่ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัยให้ใช้ต้นแขนด้านในปิดปากและจมูก ภูมิคุ้มกันด้วยเจลแอลกอฮอล์หรือล้างมือด้วยสบู่และน้ำเป็นประจำ (หากมือเปื้อนให้ล้างด้วยสบู่และน้ำ) โดยเฉพาะภายหลังสัมผัสน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ ขณะไอ จาม หรือหลังจากถ่ายปัสสาวะหรืออุจจาระ และก่อนสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้อื่นในบ้านใช้ร่วมกัน เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได มือจับตู้เย็น ฯลฯ กรณีที่เป็นมารดาให้นมบุตร ยังสามารถให้นมบุตรได้ เนื่องจากยังไม่มีรายงานพบเชื้อโควิด-19 ในน้ำนม แต่มารดาควรสวมหน้ากากอนามัย และล้างมืออย่างเคร่งครัดทุกครั้ง ก่อนสัมผัสหรือให้นมบุตร ใช้ห้องน้ำแยกจากผู้อื่น หากจำเป็นต้องใช้ห้องน้ำร่วมกัน ให้ใช้เป็นคนสุดท้าย ให้ปิดฝาชักโครกก่อนกดน้ำ การทำความสะอาดห้องน้ำและพื้นผิวควรทำความสะอาดโถสุขภัณฑ์หรือพื้นที่ที่อาจปนเปื้อนเสมหะ น้ำมูก อุจจาระ ปัสสาวะ หรือสารคัดหลั่งด้วยน้ำและน้ำยาฟอกขาว 5% โซเดียมไฮโปคลอไรต์ (เช่น ไฮเตอร์, คลอโรกซ์) โดยใช้ 5% โซเดียมไฮโปคลอไรต์ น้ำยาฟอกขาว 1 ส่วน คือน้ำ 99 ส่วน หรือ 0.5% (น้ำยาฟอกขาว 1 ส่วน คือน้ำ 9 ส่วน) แยกสิ่งของส่วนตัวไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น จาน ช้อนส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ไม่ร่วมรับประทานอาหารกับผู้อื่น ควรให้ผู้อื่นจัดหาอาหารมาให้แล้วแยกรับประทานคนเดียว ถ้าเป็นอาหารที่สั่งมาและต้องเป็นผู้รับอาหารนั้น ควรให้ผู้ส่งอาหารวางอาหารไว้ ณ จุดที่สะดวกแล้วไปนำอาหารเข้าบ้าน ไม่รับอาหารโดยตรงจากผู้ส่งอาหาร ชักเสื้อผ้า ผ้าปูเตียง ผ้าขนหนู ฯลฯ ด้วยน้ำและสบู่หรือผงซักฟอกตามปกติ หากใช้เครื่องซักผ้าให้ใช้ผงซักฟอกและน้ำยาปรับผ้านุ่มได้ การทิ้งหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วและขยะที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่ง ให้ใส่ถุงพลาสติกและปิดปากถุงให้สนิทก่อนทิ้งขยะที่ฝาปิดมิดชิด ทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ หรือน้ำ และสบู่ทันที

(4) การปฏิบัติตัวของผู้อยู่อาศัยร่วมบ้านและการทำลายเชื้อในสิ่งแวดล้อมในบ้าน โดยทุกคนในบ้านควรสวมหน้ากากอนามัย ควรล้างมือทุกครั้งสัมผัสพื้นที่ใช้ร่วมกัน หรือมีการปนเปื้อน รวมถึงล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำทุกครั้ง เพื่อลดการรับและแพร่เชื้อ โดยใช้น้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ ความเข้มข้นอย่างน้อย 70 % เฝ้าระวังอาการ

เจ็บป่วยของผู้สัมผัสใกล้ชิด หรือสมาชิกในบ้าน ภายในระยะเวลา 14 วันหลังสัมผัสผู้ป่วย ควรรอนอนแยกห้องกับผู้ป่วย ไม่รับประทานอาหารและใช้ของส่วนตัวร่วมกัน

2.1.8 แนวทางการรักษาอาการของผู้ป่วยโควิด-19

กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ (2567) กล่าวว่า แนวทางการรักษาอาการของผู้ป่วยโควิด-19 มีแนวทางการรักษา ดังนี้

- 1) ผู้ป่วยที่มีผลตรวจพบเชื้อ หากไม่มีอาการหรือสบายดี ไม่ให้ยาต้านไวรัส และให้ปฏิบัติตามข้อแนะนำการปฏิบัติตัวไม่ให้แพร่เชื้ออย่างน้อย 5 วัน
- 2) ผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง ไม่มีปอดอักเสบ ไม่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นโรครุนแรง/โรคร่วมสำคัญ ให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอก ให้การดูแลตามดุลยพินิจของแพทย์
- 3) ผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง แต่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นโรครุนแรง หรือมีโรคร่วมสำคัญ หรือผู้ป่วยที่ไม่มีปัจจัยเสี่ยง แต่มีปอดอักเสบเล็กน้อยถึงปานกลางยังไม่ต้องให้ออกซิเจน และปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังนี้

อย่างไรก็ตาม การให้ยาต้านไวรัสพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพของยาในการลดอัตราการป่วยหนัก และอัตราการตาย ประวัติโรคประจำตัว ข้อห้ามการใช้ยา ปฏิกริยาต่อกันของยาต้านไวรัสกับยาเดิมของผู้ป่วย และความสะดวกของการบริหารยา การบริหารเตียง และราคา ยา อย่างไรก็ตาม การเลือกให้ยาใดกับผู้ป่วยรายใดแพทย์อาจใช้ยา ตามรายการข้างต้นนี้ได้โดยการพิจารณาจากปัจจัยดังกล่าว สถานพยาบาลแต่ละแห่งจะมีความแตกต่างกัน (กรมการแพทย์, 2567)

คำแนะนำผู้ป่วยโควิดอาการ ไม่รุนแรง สำหรับคำแนะนำของผู้ป่วยนั้น ซึ่งส่วนใหญ่อาการไม่รุนแรง ผู้ป่วยที่มีอาการเล็กน้อยจะค่อยๆ ดีขึ้นจนหายสนิท พบว่าในช่วงปลายสัปดาห์แรกของผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการมากขึ้นได้ ผู้ป่วยที่มีอาการดีขึ้นแล้ว อาจจะยังตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส ในน้ำมูก หรือน้ำลาย อาจจะนานถึง 3 เดือน สารพันธุกรรมที่ตรวจพบนั้น มักจะเป็นเพียงซากสารพันธุกรรมที่หลงเหลือที่ร่างกายยังกำจัดไม่หมด นอกจากนี้ การตรวจพบสารพันธุกรรมได้หรือไม่ ยังอยู่ที่คุณภาพของตัวอย่างที่เก็บด้วย (กรมการแพทย์, 2567)

ดังนั้น ในแนวทางเวชปฏิบัติฯ จึงแนะนำว่า ไม่ต้องตรวจ RT-PCR หรือตรวจหาแอนติเจน ก่อนผู้ป่วยออกจากสถานพยาบาล หรือก่อนกลับเข้าทำงาน เพราะไม่มีผลเปลี่ยนแปลงการรักษาหรือวิธีการป้องกันการแพร่เชื้อ ผู้ป่วยที่พ้นระยะการแพร่เชื้อแล้ว สามารถดำรงชีวิตได้ตามปกติ การปฏิบัติตนในการป้องกันการติดเชื้อเหมือนประชาชนทั่วไป (กรมการแพทย์, 2567)

4) ผู้ป่วยยืนยันที่มีอาการมาไม่เกิน 10 วัน และมีปอดอักเสบ แนะนำให้ remdesivir โดยเร็วที่สุดเป็นเวลา 5-10 วัน ขึ้นกับอาการทางคลินิก

คำแนะนำในการปฏิบัติตนสำหรับผู้ป่วยโควิด ระหว่างมีอาการและตรวจพบเชื้อ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังนี้ (กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์, 2567)

1) ในระยะเริ่มมีอาการ ให้สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำความสะอาดมือ การรักษาระยะห่าง และหลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่แออัด จนกว่าจะพ้นระยะแพร่เชื้อ (ระยะ 5 วันนับจากวันเริ่มมีอาการ)

2) ให้แยกห้องนอนจากผู้อื่น ถ้าไม่มีห้องนอนแยกให้นอนห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 2-3 เมตร และต้องเป็นห้องที่เปิดให้อากาศระบายได้ดี ผู้ติดเชื้อนอนอยู่ด้านใต้ลม

3) ถ้าแยกห้องน้ำได้ควรแยก ถ้าไม่ได้ ให้เช็ดพื้นผิวที่มีการสัมผัสด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ

4) หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุ รวมถึงผู้มีโรคประจำตัว

5) ล้างมือด้วยสบู่และน้ำเป็นประจำ โดยเฉพาะหลังจากถ่ายปัสสาวะ หรืออุจจาระ ในบางพื้นที่หากไม่มีน้ำและสบู่ อาบน้ำมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ 70%

6) ไม่รับประทานอาหารร่วมวงกับผู้อื่น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพ้นระยะ 5 วันแรกแล้ว แนะนำให้ปฏิบัติตามข้อ 2-6 ต่อไปอีก 5 วัน รวม 10 วัน หลังจากนั้นสามารถประกอบกิจกรรมทางสังคม และทำงานได้ตามปกติตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เช่น การสวมหน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำความสะอาดมือ การรักษาระยะห่าง เป็นต้น

2.1.9 วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19

รมเย็น ศักดิ์ทองจีน (2564) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ว่าในปัจจุบันมี 4 ชนิดด้วยกัน ได้แก่

2.1.9.1 วัคซีนชนิดสารพันธุกรรม

ได้แก่ เอ็มอาร์เอ็นเอ (mRNA) วัคซีนกลุ่มนี้ ใช้เทคโนโลยีใหม่สังเคราะห์สารพันธุกรรมเอ็มอาร์เอ็นเอ (Messenger RNA: mRNA) ที่เฉพาะเจาะจงกับเชื้อไวรัส วัคซีนจะทำหน้าที่

พา mRNA เข้าเซลล์ และ กำกับให้เซลล์ผลิตสารโปรตีนสไปค์ของเชื้อไวรัส ซึ่งโปรตีนนี้จะกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายให้สร้างแอนติบอดีขึ้นมาต่อต้านเชื้อ วัคซีนที่มีใช้ในปัจุบัน ได้แก่ วัคซีนของบริษัท Pfizer และ Moderna จากข้อมูลในปัจุบันวัคซีนชนิดนี้มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคได้ประมาณ 95% ป้องกันการป่วยรุนแรงและป้องกันการเสียชีวิตได้ 100% วัคซีนของบริษัท Pfizer ควรได้รับการฉีด 2 เข็มเข้ากล้ามเนื้อ ห่างกัน 3 สัปดาห์ ส่วน วัคซีนของบริษัท Moderna ควรได้รับการฉีด 2 เข็มเข้ากล้ามเนื้อ ห่างกัน 4 สัปดาห์ (โรงพยาบาลสินแพทย์, 2564)

2.1.9.2 วัคซีนชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ (Recombinant Viral Vector Vaccine)

วัคซีนกลุ่มนี้ใช้ไวรัสที่สามารถดัดแปลงพันธุกรรม เช่น ไวรัสอะดีโน (Adenovirus) โดยนำมาดัดแปลงพันธุกรรมให้ไม่สามารถแบ่งตัวได้ และใส่สารพันธุกรรมของไวรัสโรคโควิด19 ติดไปด้วย เมื่อนำมาฉีดไวรัสพาหะเหล่านี้จะเลียนแบบการติดเชื้อตามธรรมชาติ โดยกระตุ้นภูมิคุ้มกันทั้งระบบให้สร้างแอนติบอดีต่อไวรัสโรคโควิด19 ตามสารพันธุกรรมที่ใส่เข้าไป อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะเป็นวัคซีนที่ไวรัสอะดีโนไม่แบ่งตัว แต่ยังจัดเป็นไวรัสที่มีชีวิตเมื่อเข้าสู่ร่างกาย จึงยังไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องอย่างมาก จนกว่าจะมีข้อมูลที่ชัดเจนมากกว่านี้ ปัจุบันวัคซีนชนิดนี้ที่ใช้กันแพร่หลายมี 4 แบรินด์ ได้แก่ ไวรัสอะดีโนของชิมแพนซี (Chimpanzee Adenovirus) โดยบริษัท Astra Zeneca มีประสิทธิภาพป้องกันอาการประมาณ 70-80% ป้องกันการเสียชีวิตได้ 100%, ไวรัสอะดีโนของมนุษย์สายพันธุ์ 5 (Human Adenovirus Type 5) โดยบริษัท Can Sino Bio มีประสิทธิภาพป้องกันอาการประมาณ 60%, ไวรัสอะดีโนของมนุษย์สายพันธุ์ 26 (Human Adenovirus Type 26) โดยบริษัท Johnson and Johnson มีประสิทธิภาพป้องกันอาการประมาณ 64-72% และ ไวรัสอะดีโนของมนุษย์สายพันธุ์ 5 และ 26 (Human Adenovirus Type 5 and 26) โดยบริษัท Gamaleya ของรัสเซีย มีประสิทธิภาพป้องกันอาการประมาณ 90% (โรงพยาบาลสินแพทย์, 2564)

2.1.9.3 วัคซีนที่ทำจากโปรตีนส่วนหนึ่งของเชื้อ (Protein Subunit Vaccine)

วัคซีนที่ผลิตโดยเทคโนโลยีนี้ ทั่วโลกมีความคุ้นเคยมานาน เพราะใช้ในการผลิตวัคซีนหลายชนิด เช่น วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ วัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี เป็นต้น ผลิตโดยการ สร้างโปรตีนของเชื้อไวรัส ด้วยระบบ Cell Culture, Yeast, Baculovirus เป็นต้น แล้วนำมาผสมกับสารกระตุ้นภูมิ เมื่อฉีดเข้าสู่ร่างกายจะกระตุ้นให้ร่างกายสร้างแอนติบอดีต่อต้านโปรตีนสไปค์ของไวรัสโรคโควิด19 วัคซีนที่มีใช้ในปัจุบันคือ วัคซีนแบรินด์ Novavax ซึ่งผลิตจาก Baculovirus และใช้ Matrix M เป็นตัวกระตุ้นภูมิ มีประสิทธิภาพป้องกันอาการประมาณ 60-90% ป้องกันการเสียชีวิตได้ 100% (โรงพยาบาลสินแพทย์, 2564)

2.1.9.4 วัคซีนชนิดเชื้อตาย (Inactivated Vaccine)

วัคซีนกลุ่มนี้ผลิตโดยนำไวรัสโรคโควิด-19 มาเลี้ยงขยายจำนวนมาก และนำมาทำให้เชื้อตาย การฉีดวัคซีนจะกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันต่อไวรัสทุกส่วน เสมือนได้รับเชื้อไวรัสโดยตรงแต่ไม่ทำให้เกิดโรค เพราะเชื้อตายแล้ว เทคโนโลยีนี้เป็นวิธีที่ใช้กับวัคซีนตัวอีกเสบเอ โปลิโอชนิดฉีด จึงมีความคุ้นเคยในประสิทธิภาพและความปลอดภัยมานาน แต่เนื่องจากการเพาะเลี้ยงไวรัสต้องใช้ความระมัดระวังมาก ทำให้ผลิตได้ช้าและมีราคาแพง วัคซีนที่มีใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ วัคซีนของบริษัท Sinovac มีประสิทธิภาพป้องกันอาการประมาณ 50-70% ป้องกันการเสียชีวิตได้ 100% (โรงพยาบาลสินแพทย์, 2564)

ประสิทธิผลของวัคซีนโควิด-19

นงลักษณ์ สุขวานิชย์ศิลป์ (2565) หน่วยคลังข้อมูลฯ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า ประสิทธิภาพของวัคซีน (vaccine effectiveness) ในการป้องกันโรคเมื่อให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง สามารถประเมินผลจากการป้องกันสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ การป้องกันการติดเชื้อ (SARS-CoV-2), การป้องกันการป่วย, การป้องกันการป่วยรุนแรงที่ต้องเข้ารับรักษาในแผนกผู้ป่วยหนักหรือแผนกผู้ป่วยวิกฤติ (intensive care unit หรือ ICU) และการป้องกันการแพร่เชื้อ ซึ่งการประเมินในด้านการป้องกันการแพร่เชื้อทำได้ค่อนข้างยากเนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง ในการศึกษาโดยทั่วไป จึงไม่ได้กล่าวถึง

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของวัคซีนโควิด-19

- 1) ชนิดของวัคซีน พบว่าวัคซีนชนิดที่มีแพลตฟอร์มเป็นเอ็มอาร์เอไอให้ประสิทธิภาพในการป้องกันโรคโดยรวม เมื่อประเมินในด้านป้องกันการติดเชื้อ ป้องกันการป่วย หรือป้องกันการป่วยรุนแรง ได้สูงกว่าชนิดที่มีอะดีโนไวรัสเป็นพาหะ
- 2) ระยะเวลาหลังฉีดวัคซีน ไม่ว่าวัคซีนที่มีแพลตฟอร์มชนิดใดให้ประสิทธิภาพลดลงมากหลังจากได้รับวัคซีนครบแล้วราว 4 - 6 เดือน
- 3) การกลายพันธุ์ของไวรัสก่อโรค ทำให้ประสิทธิภาพของวัคซีนที่ใช้อยู่ขณะนี้ซึ่งผลิตบนพื้นฐานเพื่อป้องกันไวรัสสายพันธุ์ดั้งเดิมนั้นลดลง
- 4) การตอบสนองของแต่ละคน เนื่องจากมีความหลากหลายด้านพันธุกรรม อายุ เพศ น้ำหนักตัว สุขภาพทางกายและจิตใจ เป็นต้น ความหลากหลายเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อ

ประสิทธิผลของวัคซีน อย่างไรก็ตามในด้านที่เกี่ยวกับอายุนั้น ข้อมูลจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ประสิทธิภาพของวัคซีนในเด็ก คนหนุ่มสาว และผู้สูงอายุ ถือได้ว่าไม่แตกต่างกันไม่ว่าจะประเมิน ด้านป้องกันการติดเชื้อ ป้องกันการป่วย หรือป้องกันการป่วยรุนแรง

5) จำนวนวัคซีนที่ให้นุสเตอร์ พบว่าการให้นุสเตอร์เพิ่มเติมในช่วงเวลาที่เหมาะสม ภายหลังได้รับวัคซีนครบแล้วจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลในการป้องกันโรค ไม่ว่าจะประเมินด้วยการ ป้องกันการติดเชื้อ การป้องกันการป่วย หรือการป้องกันการป่วยรุนแรง โดยเฉพาะในผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามขณะนี้ยังไม่มีข้อมูลชัดเจนว่าภูมิคุ้มกันต่อโรคจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งที่ให้นุสเตอร์ หรือไม่ มีข้อมูลเพียงว่าการฉีดเข็มที่ 3 ช่วยเพิ่มการป้องกันโรค ข้อมูลเกี่ยวกับการฉีดเข็มที่ 4 ยังมี น้อย

6) ผู้ที่เคยติดเชื้อมาแล้วและได้รับวัคซีน หรือผู้ที่เกิดการติดเชื้อภายหลังได้รับ วัคซีน ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันลูกผสมหรือภูมิคุ้มกันไฮบริดซึ่งจะเสริมฤทธิ์กระตุ้นภูมิคุ้มกันดังกล่าว แล้วข้างต้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลในการป้องกันโรค

7) ปัจจัยอื่น เช่น การใช้ยาที่ส่งผลกระทบต่อฤทธิ์กระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันของวัคซีน (ตัวอย่างเช่น ยาต้านการอักเสบ, ยากดภูมิคุ้มกัน ซึ่งใช้รักษาโรคภูมิคุ้มกันตนเองชนิดต่าง ๆ), การเป็น โรคบางอย่าง ตัวอย่างเช่น โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง, โรคไทรอยด์ผิดปกติ, โรคเมเร็งบางชนิด

การฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้น

ฟรีโมแคร์ เมดิคอล (2564) กล่าวว่า ภูมิคุ้มกันโควิด-19 ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากการติดเชื้อนั้นมักลดลงเร็วกว่าภูมิคุ้มกันจากวัคซีน แต่ก็ยังไม่มีคำตอบที่แน่ชัดว่าคงอยู่ได้นานเท่าไร โดย ส่วนใหญ่ผู้ป่วยมักจะไม่ได้ติดเชื้อซ้ำในช่วง 60 - 90 วัน หลังจากติดเชื้อ ดังนั้นจึงแนะนำว่าแม้จะเคยติดเชื้อแล้วก็ตามก็ต้องฉีดวัคซีนโควิด-19 ครบโดส และรับการฉีดวัคซีนเข็มบูสเตอร์ตามคำแนะนำของแพทย์ เพื่อการป้องกันที่ยาวนานและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การฉีดวัคซีนโควิด-19 เป็นวิธีที่ดี ที่สุดในการปกป้องตัวเองและคนรอบข้างจากเชื้อโควิด-19 ถึงแม้จะไม่ได้ป้องกัน 100% และยังมี โอกาสติดเชื้อหลังรับวัคซีนแล้ว แต่วัคซีนก็ช่วยลดอาการรุนแรงและการเสียชีวิตจากการติดเชื้อได้ อย่างมาก จึงควรฉีดวัคซีนป้องกันไว้ ไม่ว่าจะเคยติดเชื้อโควิด-19 มาก่อนหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้ แม้จะได้รับวัคซีนครบโดสแล้วก็ยังจำเป็นต้องปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันตัวเองควบคู่กันไป ด้วยเพื่อลดความเสี่ยงการติดเชื้อ ได้แก่ สวมหน้ากากอนามัยให้ถูกต้อง โดยปิดจมูกและปากมิดชิด เมื่ออยู่ในที่สาธารณะ เว้นระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 2 เมตร หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัดหรือมีการถ่ายเท อากาศไม่ดี ล้างมือด้วยสบู่ หรือใช้เจลแอลกอฮอล์ที่มีความเข้มข้นอย่างน้อย 70% หากไอจามขณะ

ใส่หน้ากากอนามัย ไม่ต้องใช้มือปิดปากหรือถอดหน้ากาก เพราะอาจทำให้มือสัมผัสเชื้อ หากไม่ได้ใส่หน้ากากให้ใช้ทิชชูปิดปากแล้วทิ้งโดยมิดถุงทันที หรือยกคันแขนด้านในขึ้นมาปิดปากและจุมกไว้ ไม่นำมือมาสัมผัสตามใบหน้า ปาก จมูก และดวงตา ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อตามพื้นผิวที่มีการสัมผัสร่วมกันบ่อยๆ เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได โต๊ะกินข้าว เป็นต้น และหมั่นสังเกตตัวเองและคนรอบข้างเพื่อเตรียมพร้อมรับมือมือโควิด-19 อย่างมั่นใจและปลอดภัย

กลุ่มบุคคลที่ควรฉีดวัคซีนโควิด-19

กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค กล่าวว่า ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวกลุ่มโรคดังต่อไปนี้ (กรมควบคุมโรค, 2564) ได้แก่ โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคไตวายเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมอง โรคอ้วน โรคเบาหวาน ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 เนื่องจากกลุ่มโรคเหล่านี้เป็นกลุ่มโรค NCDs (Non-Communicable Diseases) หรือกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ที่ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการติดเชื้อ ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรค ไม่สามารถติดต่อได้ผ่านการสัมผัส คลุกคลี หรือติดต่อ ผ่านตัวนำโรค (พาหะ) หรือสารคัดหลั่งต่างๆ แต่เป็นโรคที่เกี่ยวกับนิสัยหรือพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต (กรมควบคุมโรค, 2564)

ผู้ป่วยโรคกลุ่มนี้จะค่อยๆ สะสมอาการ ค่อยๆ ทวีความรุนแรง และเมื่อมีอาการของโรคแล้วจะเกิดโรคเรื้อรังตามมา หากไม่ได้เข้ารับการรักษาที่ถูกต้องและทันเวลา จะส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้ป่วยและคนรอบข้าง ซึ่งผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวกลุ่มนี้ หากติดเชื้อโควิด-19 จะทำให้มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนและอาการรุนแรงมากกว่าปกติ (กรมควบคุมโรค, 2564)

ประโยชน์ของการฉีดวัคซีนโควิด

กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค (2564) กล่าวว่า การฉีดวัคซีนโควิด-19 ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

- 1) เพิ่มภูมิคุ้มกัน การฉีดวัคซีนช่วยกระตุ้นร่างกายให้สร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัส
- 2) ลดอัตราการเสียชีวิต ประสิทธิภาพของวัคซีนสามารถช่วยลดความรุนแรงหากติดเชื้อ และลดอัตราการเสียชีวิตได้
- 3) ป้องกันการป่วยหนัก และลดอัตราการรับการรักษาในโรงพยาบาลเป็นเวลานานๆ
- 4) สร้างภูมิคุ้มกันหมู่ การฉีดวัคซีนเป็นการเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับสังคม

- 5) ลดการติดเชื้อ โอกาสป่วยเป็นโรคน้อยลง และช่วยลดการแพร่ระบาดของเชื้อได้
- 6) ทุกคนปลอดภัยจากโควิด-19 แม้ว่าฉีดวัคซีนแล้ว แต่ทุกคนก็ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันอย่างเคร่งครัด

ข้อควรระวังในการฉีดวัคซีนโควิด-19

ควรฉีดวัคซีนเหล่านี้ในสถานพยาบาลหรือสถานที่ ที่ให้การช่วยเหลือกรณีมีปฏิกิริยารุนแรง และควรเฝ้าระวังอาการหลังการฉีดอย่างน้อย 30 นาที

อาการที่อาจพบหลังได้รับวัคซีนโควิด-19

อาการที่อาจพบหลังได้รับวัคซีนโควิด-19 ได้แก่ อาการไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะรุนแรง เหนื่อยแน่นหน้าอก หายใจไม่สะดวก หรือหายใจไม่ออก อาเจียน มากกว่า 5 ครั้ง ผื่นขึ้นทั้งตัว ผิวน้ำลอก มีจุดจ้ำเลือดออกจำนวนมาก ใบหน้าเขียว หรือ ปากเขียว แขนขาอ่อนแรง กล้ามเนื้ออ่อนแรง ไม่สามารถทรงตัวได้ ต่อม่าน้ำเหลืองโต ชัก หรือหมดสติ

2.1.10 การติดโควิด-19 ซ้ำ

ฟรีโมแคร์ เมดิคอล (2564) กล่าวว่า การติดโควิดซ้ำนั้นสำหรับผู้ที่เคยติดเชื้อโควิด-19 จะมีภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเพื่อป้องกันการติดเชื้อซ้ำ แต่นั่นก็ไม่ได้การันตีว่าจะไม่มีโอกาสติดโควิด-19 ซ้ำรอบ 2 ได้ ทั้งนี้ วิธีสังเกตอาการผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต้องระวัง มีรายละเอียดดังนี้

- 1) อาการของผู้ที่ติดเชื้อโควิด-19 ซ้ำรอบ 2 โดยส่วนใหญ่ยังคงมีอาการหลักๆ ตามเดิม เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ ไม่ได้กลิ่น ไม่รู้รส หายใจไม่อึด เหนื่อยง่าย เป็นต้น
- 2) หากเข้าข่ายอาการเข้าข่ายการติดเชื้อโควิด-19 ที่กล่าวไปข้างต้น ควรแยกตัวจากผู้อื่นทันทีและอาจทำการตรวจหาเชื้อเบื้องต้นด้วยชุดตรวจโควิด (Antigen Test Kit) ก่อนจะติดต่อเข้ารับการตรวจยืนยันและรักษาตามแนวทางปฏิบัติต่อไป

ทั้งนี้ สาเหตุของการติดโควิดซ้ำ อ้างอิงจากตัวเลขผู้ติดเชื้อโควิด-19 ซ้ำรอบ 2 ทั่วโลกมีจำนวนไม่น้อยและไม่ใช่ว่าเรื่องแปลก เนื่องจากภูมิคุ้มกันที่เกิดจากการติดเชื้อสามารถลดลงเมื่อเวลาผ่านไป หรือแม้จะได้รับการฉีดวัคซีนโควิด-19 ครบ 2 เข็มแล้ว เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ภูมิคุ้มกันจากวัคซีนก็อาจลดลงได้เช่นกัน (ฟรีโมแคร์ เมดิคอล, 2564)

นอกจากนี้ อีกสาเหตุหนึ่งที่เราคิดว่าอาจเพิ่มความเสี่ยงให้เกิดการติดเชื้อซ้ำได้ก็คือ การกลายพันธุ์ของเชื้อโควิด-19 ในกรณีที่พบสายพันธุ์ใหม่ที่แพร่กระจายได้ง่ายขึ้น หรือแข็งแกร่งมากขึ้นจนสามารถต่อสู้กับภูมิคุ้มกันในร่างกายของเราที่เกิดจากการติดเชื้อในครั้งก่อน หรือแม้กระทั่งจากการฉีดวัคซีนโควิด-19 ก็ตาม (ฟรีโมแควร์ เมดคอล, 2564)

กลุ่มเสี่ยงที่ควรระวังการติดเชื้อซ้ำ

ปัจจัยที่ทำให้เราเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิดซ้ำมากขึ้นนั้นยังต้องมีการศึกษาและเก็บข้อมูลสถิติเพิ่มเติมอีกมาก อย่างไรก็ตามในปัจจุบันคาดว่ามีความเสี่ยงหลัก ๆ 2 ข้อ ดังนี้ (ฟรีโมแควร์ เมดคอล, 2564)

1) ยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนโควิด-19 การศึกษาที่อิงข้อมูลจากรายงานการฉีดวัคซีนโควิด-19 ชี้ว่าผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนมีโอกาสติดโควิดซ้ำรอบ 2 มากกว่าผู้ที่ได้รับวัคซีนโควิด-19 ครบโดสแล้วถึง 2.34 เท่า เนื่องจากการติดเชื้อซ้ำส่วนใหญ่พบได้มากในผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีน หรือยังฉีดไม่ครบโดส

2) มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำ ทั้งยังเป็นกลุ่มที่ร่างกายตอบสนองต่อวัคซีนโควิด-19 น้อยกว่าคนทั่วไป จึงเสี่ยงติดเชื้อซ้ำได้ง่าย

ผู้ที่ฉีดวัคซีนโควิด-19 แล้วก็อาจติดเชื้อซ้ำได้เช่นกัน แต่มีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับผู้ที่ยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีน

2.1.11 ภาวะสองโควิด (Long Covid)

ธงชัย ฉัตรยิ่งมงคล (2564) แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรกรรม และด้านเวชศาสตร์ครอบครัว กล่าวว่า การติดเชื้อโควิด-19 นับว่าเป็นโรคที่ส่งผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพราะหลังจากรักษาหายแล้ว แต่หลายคนยังรู้สึกเหมือนยังไม่หายดี เพราะระหว่างที่ติดเชื้อ ร่างกายจะสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นมาเพื่อไปจับกับเซลล์โปรตีนของบางอวัยวะ ทำให้เกิดการอักเสบในร่างกาย เป็นผลให้อวัยวะนั้น ๆ ได้รับความเสียหาย ส่งผลกระทบไปทั่วร่างกาย เช่น อาการปอดบวม หรือ เนื้อปอดถูกทำลาย โดยระดับความรุนแรงจะขึ้นอยู่กับความรวดเร็วในการรักษา และการกำจัดเชื้อโควิดในร่างกาย เราเรียกภาวะนี้ว่า “โควิดระยะยาว (Long COVID)” โดยกระทรวงสาธารณสุขเปิดเผยว่า สามารถพบได้ถึง 30-50% สาเหตุหลักมาจาก เครียดสะสม หรือเป็นผลข้างเคียงของยาที่ใช้ เช่น ยาในกลุ่มสเตียรอยด์ โรคแฝง หรือบางรายอาจติดเชื้อโควิดซ้ำแต่คนละสายพันธุ์ (โรงพยาบาลศิริรินทร์, 2564)

อาการของลองโควิด (Long Covid)

ธงชัย ฉัตรยิ่งมงคล (2564) ได้ทำการสรุปข้อมูลอาการของลองโควิดของลองโควิดเอาไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ลองโควิด (Long COVID) เป็นภาวะหรืออาการที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยโควิด-19 หลังจากได้รับเชื้อมานาน 4 สัปดาห์ไปจนถึง 12 สัปดาห์ขึ้นไป อาการที่พบมีหลากหลายและแตกต่างกัน (โรงพยาบาลศิริรินทร์, 2564)

2) อาการที่พบบ่อยที่สุด มีตั้งแต่ไม่รุนแรงจนถึงทำให้ร่างกายทรุดโทรม และมีผลระยะยาวตั้งแต่หลายสัปดาห์จนถึงหลายเดือนหลังจากหายจากโควิด-19 โดยอาการที่พบบ่อยที่สุดคือ เหนื่อยล้าอ่อนเพลีย ปวดศีรษะ สมาธิสั้น ผม่วรง หายใจลำบาก หายใจไม่อิ่ม การรับรสชาติและการรับกลิ่นเปลี่ยนไป เจ็บหน้าอก หายใจถี่ ปวดตามข้อ ไอ ท้องร่วง กล้ามเนื้ออ่อนแรง มีภาวะสมองล้า นอนไม่หลับ ความดันโลหิตสูง วิตกกังวล ซึมเศร้า หรือโรคเครียดหลังผ่านเหตุการณ์ร้ายแรง (Post-Traumatic Stress Disorder) (โรงพยาบาลศิริรินทร์, 2564)

3) สามารถพบอาการของลองโควิด (Long COVID) ในผู้ป่วยนอก 35 % และผู้ป่วยใน 87% โดยอาการที่เกิดขึ้นอาจยาวนานถึง 3 เดือนขึ้นไป

ภาวะแทรกซ้อนของโควิด-19

โรงพยาบาลศิริรินทร์ (2564) กล่าวว่า ภาวะแทรกซ้อนของโควิด-19 นั้นเกิดขึ้นได้ในระยะ 1-2 เดือน มีตั้งแต่ อาการหอบเหนื่อย เพลีย พบพังผืดที่ปอด พบความผิดปกติที่ปอด เกิดภาวะลิ่มเลือดอุดตัน พบความผิดปกติเกี่ยวกับระบบหัวใจและหลอดเลือด ภาวะติดเชื้อแบคทีเรียหรือเชื้อราแทรกซ้อน เกิดการอักเสบภายในอวัยวะสำคัญ เช่น ตับอักเสบเฉียบพลัน การทำงานของไตบกพร่อง ไตวายเฉียบพลัน ปัญหาทางระบบประสาท กล้ามเนื้ออ่อนแรงจากการนอนในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน ภาวะซึมเศร้า โรคนอนไม่หลับ ซึ่งผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาในกลุ่มสเตียรอยด์ อาจมีอาการแทรกซ้อน ภาวะอาหาร กรดไหลย้อน ระดับน้ำตาลไม่คงที่ และเบาหวาน

ผู้ที่เสี่ยงต่อภาวะลองโควิด

รับพร ทักษิณวราจาร (2565) กล่าวว่า ผู้ที่เสี่ยงต่อภาวะลองโควิดนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นได้ประมาณ 30-50% ของจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ที่รักษาหายแล้ว อาจเกิดหลังจากที่ได้รับเชื้อมาแล้ว 4-12 สัปดาห์ขึ้นไป มีรายงานว่าพบผู้ป่วยลองโควิดในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย (โดยเฉพาะในวัยทำงาน) ซึ่งกลุ่มเสี่ยงที่อาจเกิดภาวะดังกล่าว ได้แก่ ผู้ป่วยที่เคยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแล้ว (ผู้ป่วยสีเหลืองไปจนถึงสีแดง) โดยเฉพาะในกรณีที่เชื้อลงปอดแล้วเกิดภาวะปอดอักเสบรุนแรง เนื่องจากจะเกิดรอยโรคที่มีในปอดได้มากกว่า และใช้ระยะเวลาฟื้นตัวนานกว่า นอกจากนี้ อีกกลุ่มที่ควรเฝ้าระวัง เพราะมีโอกาสได้รับผลกระทบของโรคที่รุนแรงและฟื้นตัวได้ยากกว่า คือ กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่มีภาวะอ้วน ผู้ป่วยโรคประจำตัว โดยเฉพาะโรคเบาหวาน รวมถึงกลุ่มผู้ที่มีระบบภูมิคุ้มกันต่ำ อย่างไรก็ตาม มีรายงานผู้ป่วยที่ไม่เข้าข่ายกลุ่มเสี่ยง แต่ก็ยังมีอาการ Long COVID ได้ ดังนั้น แม้จะไม่ได้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง แต่การไม่ประมาทไว้ก่อน จะช่วยลดโอกาสติดเชื้อและลดโอกาสที่จะเป็นภาวะลองโควิดที่ดีที่สุด

การดูแลตัวเองเพื่อป้องกันภาวะลองโควิด

โรงพยาบาลสมิติเวช (2567) กล่าวว่า วิธีการป้องกันภาวะลองโควิด (Long COVID) ที่ดีที่สุด คือ การที่เราไม่ติดเชื้อโควิด-19 ดังนั้น ควรฉีดวัคซีนเพื่อลดโอกาสในการติดเชื้อโควิด-19 บรรเทาความรุนแรง และลดโอกาสการเกิดภาวะลองโควิด สวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งที่อยู่ในพื้นที่สาธารณะ ล้างทำความสะอาดมือบ่อยๆ ทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายเป็นประจำ และรักษาระยะห่างจากบุคคลอื่น 1.5 -2 เมตร สำหรับผู้ที่เคยติดเชื้อโควิด-19 มาก่อนแล้ว วิธีรักษาหากมีภาวะลองโควิด คือ ควรรีบพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกาย และรับการรักษาโดยทันที ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัดเพื่อบรรเทาอาการ

วิธีฟื้นฟูร่างกายเมื่อเป็นภาวะลองโควิด

โรงพยาบาลสมิติเวช (2567) กล่าวว่า สำหรับผู้ที่มีอาการลองโควิด (Long COVID) และได้รับการตรวจร่างกาย พร้อมทั้งการวินิจฉัยจากแพทย์แล้ว ควรปฏิบัติตามที่แพทย์แนะนำอย่างเคร่งครัด เพื่อบรรเทาอาการรุนแรงที่เกิดขึ้น และปฏิบัติตามแนวทางที่แนะนำ ดังต่อไปนี้

1) ทานอาหารที่ช่วยฟื้นฟูและบำรุง เมื่อหายป่วยจากโรคโควิด-19 แล้ว ควรเลือกรับประทานอาหารที่มีโปรตีนสูง เช่น เนื้อสัตว์ ไข่ ปลา ถั่วชนิดต่างๆ เพื่อซ่อมแซม และสร้างเสริมเนื้อเยื่อ เซลล์ต่างๆ ที่ถูกทำลาย นอกจากนี้การรับประทานอาหารประเภทแป้งไม่ขัดสี สามารถช่วยลดอัตราการดูดซึมน้ำตาลได้ เนื่องจากน้ำตาลมีส่วนเพิ่มทำให้การอักเสบรุนแรงกว่าเดิม ที่สำคัญผู้ป่วยภาวะลงโควิดควรรับประทานในปริมาณที่เหมาะสมต่อร่างกายของตนเอง

2) ออกกำลังกายอย่างพอดี สำหรับผู้ป่วยภาวะลงโควิด ไม่แนะนำให้ออกกำลังกายหนักหรือหักโหมมากเกินไป ทันทีหลังจากที่หายจากการติดเชื้อโควิด-19 เนื่องจากปอดและอวัยวะอื่นๆ ในร่างกาย อาจยังมีส่วนที่เสียหายอยู่ และไม่พร้อมใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพ การหักโหมออกกำลังกายมากเกินไปสามารถทำให้อาการต่างๆ แย่ลงได้ ขอแนะนำสำหรับผู้ที่ยังหายจากโควิด-19 หรือภาวะลงโควิด ควรเริ่มออกกำลังกายจากท่าเบาๆ เน้นการเคลื่อนไหวช้าๆ เพื่อให้ปอดไม่ทำงานหนักจนเกินไป และไม่ควรรับหักโหมออกกำลังกายหนักโดยเด็ดขาด

3) ปรึกษาแพทย์เพิ่มเติม ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ รวมไปถึงผู้ป่วยที่มีอาการปอดอักเสบรุนแรงขณะที่ติดเชื้อโควิด-19 ควรได้รับการดูแลต่อเนื่องจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อบรรเทาอาการและฟื้นฟูร่างกายจากภาวะลงโควิด สำหรับผู้ป่วยที่ความเครียดอ่อนล้าจากการปัญหาอันไม่หลับใหลตั้งแต่ติดเชื้อ สามารถปรึกษจิตแพทย์เพื่อพูดคุย ฟื้นฟูจิตใจ และหาทางออกให้สภาพจิตใจกลับมาเป็นปกติเหมือนก่อนหน้านี้นี้

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับเชื้อโควิด-19 มาใช้เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และรายละเอียดต่างๆ ของเชื้อโควิด-19

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก

2.2.1 ความหมายของอินโฟกราฟิก

อาศิรา พนาราม (2556 อ้างถึงใน เมธิ อัครอุดมชัย, 2564) ได้ให้ความหมายว่า อินโฟกราฟิก หมายถึง ภาพหรือกราฟิกซึ่งบ่งชี้ถึงข้อมูลไม่ว่าจะเป็นสถิติความรู้ตัวเลข ฯลฯ เรียกว่าเป็นการย่อข้อมูลเพื่อให้ประมวลผลได้ง่ายเพียงแต่กวาดตามองซึ่งเหมาะสำหรับผู้คนในยุคไอทีที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลซับซ้อนมหาศาลในเวลาอันจำกัด เหตุนี้ “อินโฟกราฟิก” จึงเป็นการจัดการกับ “ข้อมูล-ตัวเลข-ตัวอักษร” ที่เรียงรายให้กลายร่างมาเป็นภาพที่สวยงาม

Zidane (2013 อ้างถึงใน เมธี อัครอุดมชัย, 2564) ได้ให้ความหมายว่า อินโฟกราฟิก คือ ภาพหรือกราฟิกซึ่งบ่งชี้ถึงข้อมูลไม่ว่าจะเป็นสถิติความรู้ตัวเลข ฯลฯ อาจสามารถเรียกได้ว่าเป็นการย่อข้อมูลเพื่อให้ประมวลผลได้ง่าย เพราะมนุษย์ชอบและจดจำภาพสวย ๆ ได้มากกว่าการอ่าน ด้วยแผนภาพสวย ๆ สามารถทำให้คนทั่ว ๆ ไป สามารถเข้าถึงเข้าใจข้อมูลปริมาณมาก ๆ ด้วยแผนภาพภาพเดียวเท่านั้น จากข้อมูลที่ถูกคัดกรองและเรียบเรียงมาเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย เป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเราสามารถหยิบยกเรื่องราวเล็ก ๆ ไปจนถึงเรื่องราวใหญ่โตมานำเสนอในมุมมองที่แปลกตาทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน

จรงค์ เทشنا (2558 อ้างถึงใน เมธี อัครอุดมชัย, 2564) ได้กล่าวถึงทฤษฎีอินโฟกราฟิกไว้ว่า การออกแบบอินโฟกราฟิก (Infographics Design) Infographics มาจากคำว่า Information + graphics อินโฟกราฟิก (Infographics) หมายถึง การนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะของกราฟิกที่ออกแบบเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว ดูแล้วเข้าใจง่ายในเวลารวดเร็วและชัดเจน สามารถสื่อให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลทั้งหมดได้โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้นำเสนอมาช่วยขยายความเข้าใจอีก

จรงค์ เทشنا (2561 อ้างถึงใน เมธี อัครอุดมชัย, 2564) อินโฟกราฟิก คือ การนำข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ ภาพสามารถเล่าเรื่องได้ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ให้เพียงพอ แล้วนำมาสรุป วิเคราะห์ เรียบเรียง เพื่อให้ภาพนั้นมีความน่าสนใจและดึงดูดสายตาของผู้รับสาร และเป็นการลดเวลาในการอธิบายโดยใช้ภาพเป็นส่วนประกอบ

จากรายละเอียดที่กล่าวไปข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าอินโฟกราฟิก หมายถึง การนำข้อมูลที่เป็นประเภทของ ภาพ เนื้อหา ตัวเลข ตัวอักษร ลายเส้น การใช้สี สัญลักษณ์กราฟแผนภูมิไดอะแกรมแผนที่ ฯลฯ นำมาประกอบกันให้ออกมาอยู่รูปแบบภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวที่สามารถบ่งบอกข้อมูลทั้งหมดสรุปเป็นเรื่องราวที่สามารถเข้าใจง่ายในเวลารวดเร็วและชัดเจน โดยการใช้ภาพ สี ตัวอักษรที่สวยงามในการดึงดูดความสนใจให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลทั้งหมดได้ในระยะเวลาอันสั้นและอาจไม่จำเป็นต้องขยายความให้เข้าใจเพิ่มเติมอีก

2.2.2 ประเภทของอินโฟกราฟิก

ประเภทของอินโฟกราฟิกโดยทั่วไปสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (ชยามร กลัดทรัพย์, 2563; พิชญ์นันท์ รักษาวงศ์, 2562; เมธิ อัครอุดมชัย, 2564)

2.2.1.1 แบบภาพนิ่ง (Static Infographics) อินโฟกราฟิกประเภทนี้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงเนื้อหา เช่น ภาพกราฟิกประกอบข่าวโทรทัศน์หรือสื่อดิจิทัล เป็นต้น

2.2.1.2 แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Infographics) อินโฟกราฟิกประเภทนี้สามารถเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหรือปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้ เหมาะกับการบรรยายข้อมูลที่มีปริมาณมากและซับซ้อน ผู้รับสารสามารถดูข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมได้

2.2.1.3 แบบภาพเคลื่อนไหว (Motion Graphic) อินโฟกราฟิกประเภทนี้เป็นการสร้างภาพกราฟิกให้มีการเคลื่อนไหวได้ในหลายมิติ แตกต่างจากแอนิเมชัน (Animation) ตรงที่ไม่มีตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่อง หรือมีบทพูด และตัดฉากสลับเหมือนภาพยนตร์ แต่จะเป็นการสร้างการเคลื่อนไหวให้กราฟิกและใช้การพากย์เสียงบรรยายประกอบ แม้ว่าอินโฟกราฟิกประเภทนี้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากสามารถดึงดูดให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วมได้มากกว่าแบบภาพนิ่ง และแบบมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบโต้ได้ แต่การออกแบบชิ้นงานจะยากขึ้น ต้องใช้เครื่องมือเพิ่มขึ้น และค่าใช้จ่ายในการสร้างชิ้นงานจะเพิ่มขึ้น

2.2.3 องค์ประกอบของอินโฟกราฟิก

องค์ประกอบของอินโฟกราฟิกนั้นประกอบด้วยส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ (ชญาพร ลิไพศาลสกุล และคณะ, 2560; พิชญ์นันท์ รักษาวงศ์, 2562)

2.2.3.1 ภาพกราฟิก เป็นองค์ประกอบที่จะขาดไม่ได้ในอินโฟกราฟิก การนำเสนอข้อมูลโดยใช้ ตัวหนังสือล้วน ๆ ไม่สามารถเรียกว่า อินโฟกราฟิกได้ เช่น ภาพไอคอน ภาพการ์ตูน ชาร์ตหรือไดอะแกรม ภาพถ่าย ฯลฯ

2.2.3.2 ข้อมูล (ตัวอักษร) ข้อมูลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของอินโฟกราฟิก แม้ว่าอินโฟกราฟิกจะเน้นนำเสนอข้อมูลด้วยภาพกราฟิก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าแค่

กราฟิกอย่างเดียวนั้น จำเป็นต้องมีข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือประกอบด้วย เพราะหากมีแค่ภาพกราฟิกเพียงอย่างเดียวก็มักจะไม่ใช่เรียกว่าอินโฟกราฟิก

2.2.4 หลักการสร้างอินโฟกราฟิก

ณัฐพงษ์ วงศ์จันทร์ตา (2559) และ พนมวรรณ ผลสาลี (2561) กล่าวว่า หลักการสร้างอินโฟกราฟิกนั้นควรจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

2.2.4.1 ด้านข้อมูล ข้อมูลที่จะนำมาเสนอในรูปแบบอินโฟกราฟิก จะต้องมีความน่าสนใจเป็นเรื่องราวที่เป็นความจริงและมีความแม่นยำในข้อมูล

2.2.4.2 ด้านการออกแบบ การออกแบบต้องมีรูปแบบ แบบแผน ความสวยงาม ที่เข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยากในการใช้งาน และสามารถใช้งานได้จริง

2.2.5 กระบวนการสร้างอินโฟกราฟิก

พิชญ์นันท์ รักษาวงศ์ (2562) กล่าวว่า กระบวนการสร้างอินโฟกราฟิกประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

2.2.5.1 เลือกหัวข้อ (Select the topic) ก่อนเริ่มออกแบบอินโฟกราฟิกจะต้องเลือกหัวข้อที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ ผู้ออกแบบจะต้องเริ่มกระบวนการคิด โดยอาจเลือกหัวข้อจากจุดประสงค์ของการออกแบบ ออกแบบเพื่ออะไร นำไปใช้งานในสื่อรูปแบบไหน และลักษณะของกลุ่มเป้าหมายคือใคร เป็นต้น

2.2.5.2 วางแผน (Planning) การวางแผนถือเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างมากก่อนการออกแบบ ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางและขั้นตอนในการทำงานตั้งแต่กระบวนการก่อนการออกแบบ ออกแบบ และหลังออกแบบ โดยจะทำให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของการทำงาน ช่วยสร้างระบบในการทำงาน และทำให้กระบวนการออกแบบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังช่วยประหยัดเวลาในการทำงาน

2.2.5.3 แผนผังความคิด (Mind mapping) เป็นสิ่งที่ผู้ออกแบบจะต้องวาดขึ้น เพื่อให้เห็นถึงการเชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะออกแบบ แผนผังความคิดจะช่วยรวบรวมและจัดวางข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจน รวมทั้งยังช่วยลำดับความคิดให้ของผู้ออกแบบมีลำดับความคิดเป็นลำดับขั้น ทำให้ผู้ออกแบบสามารถกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ต้องการนำมาใช้ในการออกแบบได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

2.2.5.4 ค้นหาข้อมูล (Search for information) ผู้ออกแบบจะต้องค้นหาข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ได้ทำการเลือกไว้สำหรับการออกแบบ โดยยึดตามข้อมูลที่ได้เขียนลงบนแผนผังความคิด โดยการค้นหาข้อมูลนั้นไม่ควรนำมาจากหนังสือเพียงเล่มเดียว แต่ข้อมูลควรมาจากหลากหลายแหล่ง และเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ การค้นหาข้อมูลนั้นสามารถหาได้จากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุด หนังสือ การพูดคุย โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต โดยผู้ออกแบบควรนำแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้นำมาเปรียบเทียบกันระหว่างแหล่งข้อมูล

2.2.5.5 แรงบันดาลใจ (Inspiration) แรงบันดาลใจถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับการออกแบบ ซึ่งช่วยให้ผู้ออกแบบเห็นภาพตัวอย่างในการเสริมสร้างจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งเพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อผสมผสานเข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ โดยผู้ออกแบบสามารถหาแรงบันดาลใจจากงานออกแบบในอินเทอร์เน็ตทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ หนังสือ นิตยสาร รวมถึงการพูดคุยกับผู้รู้และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะออกแบบ เพื่อเป็นแนวทางและนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ

2.2.5.6 แปลงข้อมูลเป็นภาพ (Converting information to image) หลังจากค้นหาและรวบรวม ข้อมูลแล้ว ผู้ออกแบบจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาทั้งหมดก่อน หลังจากนั้นค่อยทำการคิดวิเคราะห์ และคัดกรองข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ โดยเนื้อหาที่ต้องการออกแบบควรมีความกระชับ ชัดเจน และง่ายต่อการเข้าใจ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ผ่านมาการคิดวิเคราะห์ และคัดกรองมาแปลงข้อมูลที่เป็นตัวอักษรให้เป็นภาพหรือสัญลักษณ์ เช่น การเลือกภาพหรือสัญลักษณ์ที่จะนำมาใช้แทนความหมายของข้อมูลที่เป็นตัวอักษร เป็นต้น

2.2.5.7 สเก็ตซ์ภาพโครงร่าง (Sketch the draft) การสเก็ตซ์ภาพโครงร่าง เป็นกระบวนการวาดภาพอย่างคร่าว ๆ และรวดเร็ว เพื่อช่วยให้เห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของงานออกแบบที่เป็นทั้งข้อความและรูปภาพ ซึ่งผู้ออกแบบควรสเก็ตซ์ภาพโครงร่างออกมาหลายแบบ เพื่อดูการจัดวาง องค์ประกอบในรูปแบบที่แตกต่างกัน หลังจากนั้นนำภาพสเก็ตซ์เหล่านั้นมาเปรียบเทียบเพื่อเลือก ภาพโครงร่างออกแบบที่เหมาะสมที่สุดมาใช้ในการออกแบบ โดยสเก็ตซ์ภาพโครงร่างในขนาด สี่ ภาพและข้อความที่ใกล้เคียงกับงานออกแบบจริงมากที่สุด เพื่อนำไปใช้ออกแบบในลำดับต่อไป

2.2.5.8 ออกแบบ (Design) หลังจากผ่านกระบวนการที่กล่าวไปข้างต้น ในการออกแบบผู้ออกแบบควรยึดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ เช่น องค์ประกอบของการออกแบบ หลักการออกแบบ การจัดวางองค์ประกอบ ทฤษฎีสี การใช้ตัวอักษร เป็นต้น เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้งานออกแบบมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นผู้ออกแบบควรออกแบบและจัดวางองค์ประกอบทั้งหมดของอินโฟกราฟิกอย่างสร้างสรรค์มีอิสระทางความคิด

และมีมุมมองที่แปลกใหม่น่าสนใจ โดยผู้ออกแบบสามารถนำข้อมูล ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่ได้จากขั้นตอนที่กล่าวไปข้างต้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ

2.2.5.9 ตรวจสอบและปรับปรุง (Inspect and improve) เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการออกแบบ ทั้งหมด ผู้ออกแบบควรตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประเมินผลการออกแบบ โดยวิธีสอบถาม สัมภาษณ์ หรือทำแบบประเมิน เป็นต้น เพื่อนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงชิ้นงาน หรือพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2.6 การสร้างอินโฟกราฟิกให้มีประสิทธิภาพ

การสร้างอินโฟกราฟิกให้มีประสิทธิภาพ (Designing Effective Infographics) ต้องสามารถถ่ายทอดข้อมูลจากการออกแบบที่มีศิลปะ เป็นภาษาสากลที่สามารถเล่าเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ซึ่งควรประกอบด้วยหลักการสร้าง ดังนี้ (ชฎาพร ธิไพศาลสกุล และคณะ, 2560; ณัฐพงษ์ วงศ์จันทร์ตา, 2559; พิชญ์นันท์ รักษาวงศ์, 2562)

2.2.6.1 ควรเน้นเพียงหัวข้อหลักหัวข้อเดียว (Focus on a single topic) ผู้ออกแบบควรกำหนดหัวข้อ หลักในการสร้างอินโฟกราฟิกที่แน่นอน จะช่วยทำให้อินโฟกราฟิกของเรามีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้รับสาร

2.2.6.2 ออกแบบให้เข้าใจง่าย (Keep it simple) ในการออกแบบข้อมูลผู้ออกแบบควรแน่ใจว่า ข้อมูลไม่มากจนเกินไป เพราะจะทำให้ผู้รับสารสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย

2.2.6.3 ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ (Data is important) ในการสร้างอินโฟกราฟิกผู้ออกแบบควรคำนึงถึงข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อเป็นสำคัญ การออกแบบอินโฟกราฟิกต้องไม่ทำเกินวัตถุประสงค์ของหัวข้อที่กำหนดไว้

2.2.6.4 แน่ใจว่าข้อเท็จจริงถูกต้อง (Be sure facts are correct) การจัดทำและเรียบเรียงข้อมูล ผู้ออกแบบควรตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลให้ถูกต้อง เพราะแหล่งอ้างอิงของข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าหากไม่ถูกต้องจะลดความน่าเชื่อถือของอินโฟกราฟิก ดังนั้น ผู้ออกแบบควรศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลตามข้อเท็จจริงจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2.2.6.5 การทำให้อินโฟกราฟิกเป็นตัวเล่าเรื่อง (Let it tell a story) อินโฟกราฟิกที่มีประสิทธิภาพควรสามารถเล่าเรื่องราวด้วยภาพหรือกราฟิกที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลได้ถึงแม้ว่าผู้รับสารจะไม่ได้หรือศึกษาข้อมูลมาก่อน

2.2.6.6 การออกแบบที่ดีทำให้อินโฟกราฟิกมีประสิทธิภาพ (Good design is effective) การบรรยายอินโฟกราฟิกด้วยภาพ ถ้ามีการออกแบบที่ดีจะดึงดูดใจผู้รับสาร สิ่งสำคัญ

ที่สุด คือ ควรออกแบบอินโฟกราฟิกให้ผู้รับสารเข้าใจง่าย ด้วยการออกแบบอินโฟกราฟิกด้วยภาพกราฟิก สี ตัวอักษรที่น่าสนใจ

2.2.6.7 ใช้สีที่ดึงดูดความสนใจ (Choose attractive colors) ผู้ออกแบบควรศึกษาทฤษฎีการใช้สี ด้วยใช้สีให้ถูกต้องเหมาะสมกับหัวข้อ ใช้สีที่กระตุ้นความสนใจจากผู้รับสารได้ แต่ในการออกแบบอินโฟกราฟิกผู้ออกแบบไม่จำเป็นต้องทำให้มีสีสันมาก แต่ใช้สีจำนวนน้อยสีแต่เป็นสีที่โดดเด่น ก็จะสามารถสร้างประสิทธิภาพให้กับงานออกแบบอินโฟกราฟิกชิ้นนั้น ๆ ได้

2.2.6.8 ใช้คำพูดที่กระชับ (Use short texts) ในการออกแบบผู้ออกแบบควรสรุปข้อความให้สั้นกระชับ ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอ อาจใช้แผ่นป้ายหรือข้อมูลสั้น ๆ มาสนับสนุนภาพ เพื่อทำให้เกิดการดึงดูดความสนใจ และควรใช้ตัวหนังสือที่ผู้รับสารอ่านแล้วสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย

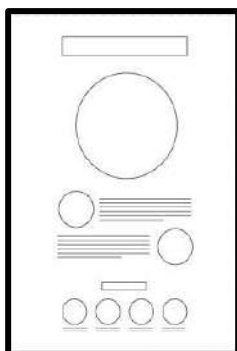
2.2.6.9 ตรวจสอบตัวเลขข้อมูล (Check your numbers) ถ้าผู้ออกแบบต้องการนำเสนอข้อมูลด้วยตัวเลขผ่านกราฟและแผนผัง ควรตรวจสอบความถูกต้องของตัวเลข

2.2.6.10 ทำไฟล์อินโฟกราฟิกให้มีขนาดเล็ก (Make the file size small) เพื่อให้ผู้รับสารสามารถ เข้าถึงและดาวน์โหลดข้อมูลได้ง่าย รวดเร็ว และสามารถนำไปใช้ต่อได้ตามจุดประสงค์ที่ผู้รับสารต้องการ

2.2.7 การจัดวางเลย์เอาต์พื้นฐานของอินโฟกราฟิก

การจัดวางเลย์เอาต์พื้นฐานของอินโฟกราฟิกเป็นการนำเสนอผ่านวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิก ทำให้อินโฟกราฟิกดูน่าสนใจ และสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ทั้งนี้รูปแบบเลย์เอาต์อินโฟกราฟิกนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 9 รูปแบบ ดังนี้ (เมธี อัครอุดมชัย, 2564)

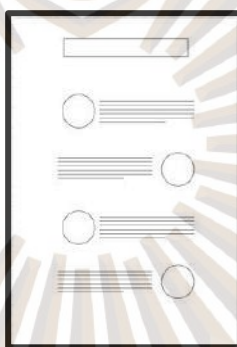
2.2.7.1 แบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกด้วยการนำบทความหรือเรื่องเล่ามาแปลงเป็นภาพ สามารถใส่ได้ทั้งตัวอักษรรูปภาพและไอคอน หรือหากไม่ใส่รูป ก็สามารถใส่เป็นตัวเลขกราฟได้แทน เหมาะกับข้อมูลทั่วไปเชิงให้ความรู้

รูปที่ 2.1 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Visualized Article

ที่มา: ผู้วิจัย

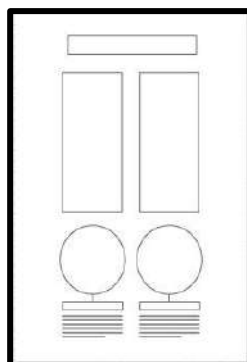
2.2.7.2 แบบรายการ (Listed) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกที่คนไทยคุ้นเคยกันดี มักจะใช้ตัวเลขนำในเฮดไลน์ และการนำเสนอแบบเป็นข้อ ๆ แบบนี้เหมาะกับเรื่องที่ไม่ยาวนาน และไม่ควรเป็นเรื่องที่เครียดมากเกินไป

รูปที่ 2.2 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Listed

ที่มา: ผู้วิจัย

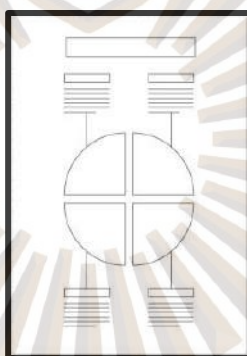
2.2.7.3 แบบการเปรียบเทียบ (Comparison) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิก ด้วยเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง และรายละเอียดของการทำสิ่งนั้น ๆ ด้วย เหมาะกับใช้เพื่อเปรียบเทียบระหว่างของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่ง โดยการนำเสนอคู่กันแบบนี้ทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนว่าแตกต่างอย่างไรบ้าง

รูปที่ 2.3 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Comparison

ที่มา: ผู้วิจัย

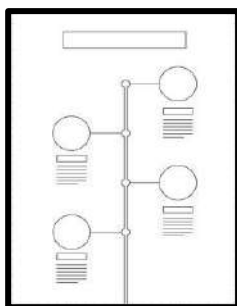
2.2.7.4 แบบแสดงส่วนประกอบ (Structure) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกเพื่อแสดงให้เห็นจุดเด่น โดยอธิบายรายละเอียดเป็นข้อ ๆ ถึงส่วนประกอบของบางสิ่งให้เห็นรายละเอียดของแต่ละส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ที่ต้องการอธิบาย

รูปที่ 2.4 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Structure

ที่มา: ผู้วิจัย

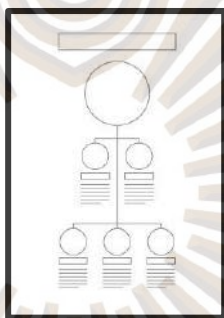
2.2.7.5 แบบเล่าเรื่องตามระยะเวลา (TimeLine) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกที่ใช้เล่าประวัติความเป็นมาเป็นไปของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับเวลาและการเปลี่ยนแปลง โดยจะเป็นเส้นตรง แสดงข้อมูลตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน ใ้ปีหรือชื่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงให้เห็นว่าสิ่งใดเกิดก่อนหรือหลัง รวมถึงสามารถใส่จุดและไ้ระยะห่างของจุดเพื่อแสดงระยะเวลาที่ห่างกันของแต่ละเหตุการณ์ได้

รูปที่ 2.5 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ TimeLine

ที่มา: ผู้วิจัย

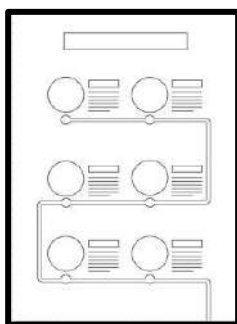
2.2.7.6 แบบบอกผลลัพธ์ลำดับขั้น (Flowchart) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกที่ใช้มากกับการทำงานเชิงตรรกะ หรือการแสดงให้เห็นการตัดสินใจกระทำบางอย่างแล้วจะเกิดผลอย่างไรแบบเป็นลำดับขั้น

รูปที่ 2.6 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Flowchart

ที่มา: ผู้วิจัย

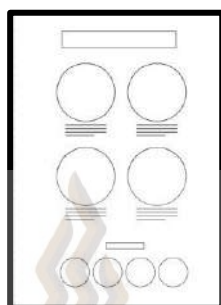
2.2.7.7 แบบเล่าขั้นตอนการทำงาน (RoadMap) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกด้วยการอธิบายทีละขั้นตอน โดยเน้นแสดงการอธิบายขั้นตอนให้เข้าใจง่าย และแต่ละขั้นตอนต้องน่าสนใจและแตกต่างกัน

รูปที่ 2.7 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ RoadMap

ที่มา: ผู้วิจัย

2.2.7.8 แบบบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกที่แสดงให้เห็นถึงวิธีทำบางอย่างคล้ายกับแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) แต่จะเน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา

รูปที่ 2.8 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Useful Bait

ที่มา: ผู้วิจัย

2.2.7.9 แบบแปลงข้อมูลตัวเลขออกมาเป็นกราฟ (Number Porn) เป็นวิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลเชิงตัวเลข สถิติ การคำนวณที่มีค่าต่าง ๆ มาทำเป็นกราฟ แผนภูมิวงกลม หรือแผนภูมิแท่ง เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างกันอย่างชัดเจนมากขึ้น

รูปที่ 2.9 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกแบบ Number Porn

ที่มา: ผู้วิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาถึงความหมายและรายละเอียดของหลักการออกแบบอินโฟกราฟิกเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ชุดภาพอินโฟกราฟิกเพื่อการสื่อสารการป้องกันตนเองจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

2.3 ทฤษฎีการสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication Theory)

2.3.1 ความหมายของการสื่อความหมาย (Communications)

การสื่อความหมาย (Communications) หมายถึง การถ่ายทอดข้อมูล ข้อเท็จจริง จากผู้ส่งไปยังผู้รับ หรือจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่น ๆ ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน) ทั้งนี้ การสื่อความหมายมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ (ไตรสิทธิ์ ศิริธนู, 2560)

- 1) ผู้ส่งสาร (Sender) คือ ผู้ที่ถ่ายทอดข้อมูล ข้อเท็จจริง ด้วยการสื่อความหมายไปยังผู้รับ
- 2) สาร (Message) คือ เรื่องราวข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับเกิดความเข้าใจตรงกัน
- 3) สื่อหรือช่องทาง (Channel) คือ สื่อกลางที่ทำให้เนื้อหาสาระ มีรูปร่างลักษณะที่เหมาะสมกับการส่งไปถึงผู้รับสารได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน รูปภาพ ท่าทาง สัญลักษณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรศัพท์ ภาพอินโฟกราฟิก เป็นต้น
- 4) ผู้รับสาร (Receiver) คือ ผู้รับสารที่ส่งผ่านมาโดยใช้ประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งในการรับ เช่น การใช้ตามองดูและจดจำ เป็นต้น

นอกจากนี้ การสื่อความหมายที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ คือ การสื่อความหมายด้วยภาพหนึ่ง ซึ่งมีรายละเอียดที่ประกอบด้วย ภาษาพูด รูปภาพ เครื่องหมายต่าง ๆ ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นภาษาสัญลักษณ์ หมายถึง ภาษาที่เกิดจากการมองเห็นด้วยรูปร่าง รูปทรงและลักษณะ ด้วยการใช้ภาพเป็นสิ่งที่สำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งแตกต่างจากภาษาพูดที่จะเปลี่ยนแปลงไปได้เสมอ (ไตรสิทธิ์ ศิริธนู, 2560)

การสื่อความหมายด้วยภาพนั้น เป็นการใชภาพสื่อความหมายโดยผ่านเครื่องหมาย 3 องค์ประกอบไปยังผู้รับสาร ดังนี้ (ไตรสิทธิ์ ศิริธนู, 2560)

- 1) เครื่องหมายที่มีลักษณะเป็นภาพ (Iconic) มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเหมือนกับสิ่งที่ เป็น ตัวแทน เช่น ภาพจำลองอวัยวะภายในร่างกาย เป็นต้น
- 2) สัญลักษณ์ (Symbolic) ไม่คล้ายคลึงหรือเหมือนกับสิ่งที่ เป็นตัวแทน แต่เป็นการตกลง/ยอมรับร่วมกัน ถึงความหมายที่แทนค่า เช่น เครื่องหมายกากบาท เครื่องหมายวงกลมและมีเส้นขีดค่า เป็นต้น
- 3) เครื่องหมายบ่งบอก/บ่งชี้ (Indexical) เป็นเครื่องหมายที่เชื่อมโยงกับสิ่งที่ เป็นตัวแทน เช่น เครื่องหมายยกมือ คือ การห้าม เป็นต้น

การอุปมา และการแทนความหมาย (Metaphor and Metonymy)

การอุปมา (Metaphor) คือ การแสดงสิ่งที่ไม่คุ้นเคย แปลกประหลาดในรูปแบบของสิ่งที่รู้จักคุ้นเคย แล้วตัว “เครื่องหมาย” ไม่สัมพันธ์กับ “ความหมาย” ผู้รับสารจะต้องใช้จินตนาการในการแปล จึงจะเข้าใจความหมายของการอุปมา

การแทนความหมาย (Metonymy) คือ การแสดงความหมายผ่านความสัมพันธ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เครื่องหมายบอกสีแดง ทำให้สามารถถึงทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการแพทย์

วิธีวิเคราะห์การสื่อความหมายแบบการอุปมา และการแทนความหมาย

วิธีวิเคราะห์การสื่อความหมายแบบการอุปมา และการแทนความหมาย เป็นวิธีการหลักอีก 2 วิธีการที่ใช้ในการถ่ายทอดความหมายจากสัญลักษณ์หนึ่ง โดยอาศัยสัญลักษณ์ อีกตัวหนึ่ง ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

1) การถ่ายทอดความหมายด้วยวิธีการเปรียบเทียบอุปมาอุปมัย (Metaphor)

เป็นวิธีถ่ายทอดความหมายโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์ 2 ตัว ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน และถูกนำมาใช้ถ่ายทอดความหมายด้วยวิธีการ “เปรียบเทียบอุปมาอุปมัย” (Analogy) โดยที่สัญลักษณ์ตัวแรกนั้นเป็นที่รู้จักความหมายกันดีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อถูกนำมาเข้าคู่กับสัญลักษณ์ที่สองซึ่งยังไม่ค่อยรู้จักความหมายกันดีจึงต้องอาศัยความหมายของสัญลักษณ์ตัวแรกเพื่อทำให้สัญลักษณ์ตัวหลังถูกรับรู้ความหมายไปด้วย ซึ่งการเปรียบเทียบแบบ Metaphor นั้นเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้วในวัฒนธรรมการใช้ภาษาของเรา โดยเราอาจจะสังเกตเห็นคำบอกใบ้ (Cue) คือ คำว่า “เสมือน ประหนึ่ง ราวกับว่า” (Like/As) เช่น วัดจีนนี้เหมือนยาวิเศษ บุคคลนี้น่าเชื่อถือเหมือนกับแพทย์ที่โรงพยาบาล การสวมใส่หน้ากากอนามัยตามคำแนะนำจากภาพชุดอินโฟกราฟิกเหมือนกับการฟังคำแนะนำตามแพทย์สั่งที่โรงพยาบาล เป็นต้น

2) การถ่ายทอดความหมายด้วยวิธีการแทนความหมาย (Metonymy)

เป็นวิธีการถ่ายทอดความหมายโดยหยิบเอาส่วนเล็วเล็ก ๆ ส่วนหนึ่งของสัญลักษณ์ (Part) มาแทนความหมายของส่วนรวมทั้งหมด (Whole) เช่น

ตารางที่ 2.1 ตารางการถ่ายทอดความหมายของสัญญาณ

ส่วนรวมทั้งหมด (Whole)	ส่วนหนึ่งของสัญญาณ (Part)
เครื่องหมายภาษา	โรงพยาบาล สถานที่ และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทาง การแพทย์
เครื่องหมายภาพ	ความอันตราย ความไม่ถูกต้อง สิ่งที่ไม่ควรทำ

ที่มา: ไตรสิทธิ์ สิริธนู, 2560

ทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลแบบคู่ (Dual Coding Theory)

ความหมายของการประมวลผลข้อมูลแบบคู่ หรือทฤษฎีรหัสคู่

ทฤษฎีที่ว่าด้วยเรื่องกระบวนการรับรู้ที่พัฒนาขึ้นโดย Allan Paivio โดยมีสมมติฐานที่ว่า มนุษย์นั้นสามารถประมวลผลข้อมูลผ่าน 2 ช่องหลัก ได้แก่ ช่องทางภาพ และช่องทางภาษา ซึ่งมีการใช้ภาพและข้อความภาษาประกอบร่วมกัน ที่ประกอบร่วมกันแล้วนั้นสามารถช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการจดจำข้อมูลได้ดีขึ้น เช่น การใช้ภาพและข้อความภาษาประกอบร่วมกันภายในภาพชุดอินโฟกราฟิกภายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นต้น (สมนึก แสนปวน, 2560)

หลักสำคัญของทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลแบบคู่

หลักสำคัญของทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลแบบคู่นั้นแบ่งออกเป็น 2 ประการ ดังนี้ (สมนึก แสนปวน, 2560)

1) คำ (Words) ข้อมูลที่เป็นคำจะถูกประมวลผลผ่านการรับรู้ทางการได้ยิน การใช้คำช่วยเชื่อมโยงกับความรู้ที่เรามีในหน่วยความจำระยะยาว ทำให้เราเข้าใจข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น

2) ภาพ (Picture) เมื่อเรามองภาพ ข้อมูลจะถูกประมวลผลผ่านการรับรู้ทางการมองเห็น ซึ่งทำให้สมองเชื่อมโยงข้อมูลและเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทำให้เราจำข้อมูลได้ดีกว่าการมองภาพด้วยคำ

ทั้งนี้ การใช้ทั้งภาพและคำร่วมกัน (Dual Coding) จะทำให้การประมวลผลของผู้รับสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสมองสามารถประมวลผลข้อมูลสองทางพร้อมกัน ทำให้ข้อมูลเข้าไปอยู่ในความจำระยะยาวได้ดีขึ้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำทฤษฎีการสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication Theory) และทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลแบบคู่ (Dual Coding Theory) มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาถึง สัญลักษณ์ภาพ และสัญลักษณ์ภาษาที่ปรากฏในการสื่อความหมายภายในชุดภาพอินโฟกราฟิกเพื่อการสื่อสารการป้องกันตนเองจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยศึกษาควบคู่กับแนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก

2.4 แนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ

2.4.1 หลักองค์ประกอบศิลป์

ความหมายของหลักองค์ประกอบศิลป์

องค์ประกอบศิลป์ (Composition) หมายถึง การนำทัศนธาตุของศิลปะ ซึ่งประกอบไปด้วย จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง ขนาดสัดส่วน แสงเงา สี บริเวณว่าง พื้นผิว มาจัดภาพหรือองค์ประกอบรวมเข้าด้วยกัน และให้ประสานสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าทางความงาม (จารุวรรณ เมืองขวา, 2565)

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ ประกอบด้วย (จารุวรรณ เมืองขวา, 2565)

1) เอกภาพ (Unity) หมายถึง การจัดทัศนธาตุของศิลปะให้มีความประสานกลมกลืน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มก้อนไม่กระจัดกระจาย และแสดงออกให้เห็นถึงความพอดีของความงาม

1.1) วิธีการสร้างเอกภาพ การสร้างเอกภาพทำได้ ด้วยการนำรูปร่างมาจัดให้มีความสัมพันธ์กัน ทำได้หลายวิธี ได้แก่

1.1.1) วิธีการสร้างเอกภาพด้วยวิธีสัมผัส คือ การนำรูปร่าง มาสัมผัสกันในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพ ได้แก่ ด้านสัมผัสด้าน เป็นการสัมผัสโดยการนำด้านต่อด้านมาจัดวางติดกัน มุมสัมผัสด้าน เป็นการสัมผัสโดยการนำด้านมาชนกับมุม มุมสัมผัสมุม เป็นการสัมผัสโดยการนำมุมกับมุมมาชนกัน

1.1.2) วิธีการสร้างเอกภาพด้วยวิธีซ้อน คือ การนำรูปร่าง มาวางทับซ้อนกันในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพ ได้แก่ การทับซ้อนบางส่วน เป็นการนำรูปร่าง มา

วางทับซ้อนกันเพียงบางส่วนให้เหลื่อมกัน การทับซ้อนทั้งหมด เป็นการนำรูปร่าง มาวางทับลงบนอีกรูปทรงแบบเต็มส่วนไม่ให้เหลื่อมกัน การทับซ้อนคาบเกี่ยว เป็นการนำรูปร่าง มาวางเลียบกันเหมือนฝังอยู่ในอีกรูปหนึ่ง การทับซ้อนรูปโซ่ เป็นการนำรูปร่าง มาวางคล้องเกี่ยวกันเป็นลูกโซ่ การทับซ้อนสานกัน เป็นการนำรูปร่าง มาวางไขว้กันแบบสาน การทับซ้อนหลายชั้นเรียงลำดับ เป็นการนำรูปร่าง มาวางทับกันหลายชั้นทำให้เกิดมิติ มองดูมีระยะใกล้ - ไกล และมีความตื้นลึก

1.1.3) วิธีการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม คือ การนำรูปร่างมาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ รูปร่างสองรูปนำมาวางใกล้กัน จะเกิดแรงดึงดูดกันและสัมพันธ์กัน มีผลต่อสายตาและความรู้สึกที่จะนำมารวมเป็นหน่วยเดียวกันทำให้เกิดเอกภาพ รูปร่างสามสิ่งมาจัดวางในลักษณะกรอบสามเหลี่ยม แม้จะจัดวางห่างกันแต่จะรู้สึกว่าการจัดวางนั้นมีแรงดึงดูด และพยายามรวมเป็นหน่วยเดียวกัน

2) คุณภาพ (Balance) หรือความสมดุล หมายถึง การนำทัศนธาตุต่างๆ ทางศิลปะ เช่น จุด เส้น รูปร่าง ขนาดสัดส่วน แสงเงา สี บริเวณว่าง มาจัดองค์ประกอบศิลป์ให้มีความพอดีเหมาะสม เกิดน้ำหนักการจัดวางซ้าย ขวา ทั้งสองข้างเท่ากันความสมดุล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1) ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance) คือ การนำทัศนธาตุทางศิลปะมาจัดองค์ประกอบศิลป์ ให้น้ำหนักทั้งสองข้างเท่ากันหรือเหมือนกัน

2.2) ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) คือ การนำทัศนธาตุทางศิลปะมาจัดองค์ประกอบศิลป์ จัดวางที่ไม่เท่ากันหรือไม่เหมือนกันทั้งสองข้าง แต่มองดูแล้วให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยส่วนรวม ความสมดุลในลักษณะนี้นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง เพราะสามารถให้อารมณ์ ความรู้สึกเคลื่อนไหว และให้คุณค่าทางความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นอิสระแปลกใหม่

3) จุดเด่น (Dominance) จุดเด่นหรือจุดสนใจ หมายถึง ส่วนสำคัญที่ปรากฏชัดสะดุดตาในชิ้นงาน จุดเด่นเกิดจากการเน้น (Emphasis) ที่ดี ตำแหน่งของจุดเด่นนิยมจัดวางไว้ในระนาบหน้า (Foreground) หรือระนาบกลาง (Middle Ground) แต่ไม่ควรวางไว้ตรงกลางพอดี เพราะจะทำให้ภาพเกิดความรู้สึกนิ่ง ไม่เกิดการเคลื่อนไหว จุดเด่นที่ดีควรมีเพียงจุดเดียว และมีพื้นที่ประมาณ 20 - 30 % ของพื้นที่ทั้งหมด

3.1) วิธีการเน้นจุดเด่น ได้แก่ เน้นด้วยรูปร่าง รูปทรง หรือขนาด เป็นการนำรูปร่างที่มีลักษณะแตกต่างกันมาจัดรวมกัน ทำให้เกิดความเด่นชัดขึ้นในรูปร่างที่ต้องการ

เน้น เน้นด้วยค่าน้ำหนักของสี แสงเงา เป็นการนำค่าน้ำหนักของสี แสงเงา ที่มีความแตกต่างกัน จากน้ำหนักอ่อนสุดไปยังน้ำหนักเข้มสุดมาสร้างเป็นจุดเด่น เน้นด้วยสี เป็นการใช้สีต่างวรรณะกัน มาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน เช่น ชิงงานที่มีสีวรรณะเย็น สามารถใช้สีวรรณะอุ่นเข้าไปช่วยเน้น เพื่อให้เกิดความขัดแย้งจะทำให้เกิดจุดเด่น แต่ต้องให้วรรณะหนึ่งมีปริมาณมากกว่าอีกวรรณะหนึ่ง เป็นต้น เน้นด้วยเส้น เป็นการนำเส้นมาช่วยเน้นให้ภาพเกิดความเด่นชัดขึ้น เช่น การใช้เส้นนำพาสายตาไปยัง จุดเด่นของชิงงาน

4) ความกลมกลืน (Harmony) หมายถึง การนำทัศนธาตุทางศิลปะมาจัด องค์ประกอบศิลป์ให้มีความสัมพันธ์กลมกลืนกัน สันนับสนุนซึ่งกันและกัน เข้ากันได้ดี ไม่ขัดแย้ง กัน

4.1) วิธีการสร้างความกลมกลืน ได้แก่ ความกลมกลืนด้วยเส้น เป็นการใช้เส้นในลักษณะเดียวกัน หรือทิศทางเดียวกันมาจัดรวมกัน จะทำให้เกิดความกลมกลืนได้ ความกลมกลืนด้วยรูปร่าง เป็นการนำรูปร่างที่มีลักษณะเหมือนกันหรือลักษณะใกล้เคียงกันมาจัด รวมกัน ความกลมกลืนด้วยทิศทาง เป็นการจัดวางรูปร่างในทิศทางที่เหมือนกัน ทำให้เกิดเป็น กลมกลืนกัน ความกลมกลืนด้วยค่าน้ำหนักของแสงเงา เป็นการจัดค่าน้ำหนักแสงเงาให้มีความ ประสานสัมพันธ์กลมกลืนกัน โดยการไล่ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ ความกลมกลืนด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน

5) ความขัดแย้ง (Contrast) หมายถึง การนำทัศนธาตุมาจัดองค์ประกอบ ศิลป์ให้เกิดการตัดกัน หรือขัดแย้งกัน เพื่อลดความกลมกลืนลง เพราะหากมีความกลมกลืนที่มากเกินไป ชิงงานอาจจะดูจืดชืด น่าเบื่อหน่าย ความขัดแย้งที่พอเหมาะจะช่วยให้ชิงงานดูมีชีวิตชีวา ซึ่งควรจัด องค์ประกอบศิลป์ให้มีสัดส่วนขัดแย้งกันบ้างประมาณ 10 - 20 % ก็จะช่วยให้ชิงงานนั้น ๆ เกิด ความสวยงามขึ้น

5.1) วิธีสร้างความขัดแย้ง ได้แก่ ความขัดแย้งด้วยเส้น เป็นการนำ เส้นที่มีลักษณะต่างกันมาสร้างความขัดแย้งในชิงงานออกแบบ เช่นการนำเส้นซิกแซก กับ เส้นแนวนอนมาใช้ร่วมกันในชิงงานออกแบบ วิธีใช้ความขัดแย้ง คือลดปริมาณเส้นชนิดใดชนิด หนึ่งลงประมาณ 20% และอาจใช้ทัศนธาตุทางศิลปะอื่นเข้าช่วยบ้างเล็กน้อยเพื่อความสวยงาม ความ ขัดแย้งด้วยรูปร่าง เป็นการนำรูปร่างที่มีลักษณะไม่เหมือนกันหรือลักษณะไม่ใกล้เคียงกันมาจัด รวมกัน เช่น การนำรูปร่างสี่เหลี่ยมกับรูปร่างวงกลม มาจัดองค์ประกอบศิลป์ร่วมกันจะเกิดความ ขัดแย้ง แต่การขัดแย้งมากเกินไปจะดูไม่สวยงาม การแก้ไขให้ความขัดแย้งน้อยลงด้วยการทำให้

รูปร่าง รูปทรงนั้นมีลักษณะใกล้เคียงกัน ความขัดแย้งด้วยทิศทาง เป็นการจัดวางให้ทิศทางของเส้น รูปร่าง แสงเงา ฯลฯ ให้มีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีตรงกันข้ามหรือสีตัดกัน มาใช้ร่วมกัน หรือใช้สีขาว สีดำ ตัดขึ้นระหว่างสีทั้งสองวรรณะ และอาจใช้วิธีลดความเข้มของสีใด สีหนึ่งลงด้วย สีขาว สีดำ สีเทา สีตรงข้าม เป็นต้น

2.4.2 ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้สี

หลักการใช้สีในการออกแบบประกอบไปด้วย 3 ชั้น คือ (เมธี อัครอุดมชัย, 2564)

ชั้นที่ 1 (Primary) คือ แม่สี ได้แก่ สีแดง สีเหลือง สีนํ้าเงิน

ชั้นที่ 2 (Secondary) คือ สีที่เกิดจากสีชั้นที่ 1 หรือแม่สีผสมกันในอัตราส่วนที่เท่ากัน จะทำให้เกิดสีใหม่ 3 สี ได้แก่ สีส้ม สีม่วง สีเขียว

ชั้นที่ 3 (Tertiary) คือ สีที่เกิดจากสีชั้นที่ 1 ผสมกับสีชั้นที่ 2 ในอัตราส่วนที่เท่ากัน จะได้สีอีก 6 สี คือ สีส้มแดง สีม่วงแดง สีเขียวเหลือง สีเขียว สีนํ้าเงิน สีม่วงนํ้า สีเงิน สีส้มเหลือง

หลักการใช้สี

เมธี อัครอุดมชัย (2564) กล่าวว่า ข้อเสนอแนะของวิธีการเลือกใช้สีในงานด้านการออกแบบ อินโฟกราฟิกควรเลือกใช้สีโดยนำหลักจิตวิทยาของสีมาใช้ เนื่องจากสีแต่ละสีจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน และมีผลต่อจิตใจของมนุษย์ที่ให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป เช่น

- 1) สีแดง ให้ความรู้สึกเร่าร้อน รุนแรง อันตราย ตื่นเต้น
- 2) สีเหลือง ให้ความรู้สึก สว่างอบอุ่น แจ่มแจ้ง ร่าเริง ศรัทธา มั่งคั่ง
- 3) สีเขียว ให้ความรู้สึก สงบ สดชื่น เย็น ปลอดภัย สบายตา มุ่งหวัง
- 4) สีฟ้า ให้ความรู้สึก ปลอดภัย สงบ ใจดี กว้าง ปรารถนา
- 5) สีม่วง ให้ความรู้สึก เศร้า หม่นหมอง ลึกลับ
- 6) สีดำ ให้ความรู้สึก มืดมิด เศร้า น่ากลัว หนักแน่น
- 7) สีขาว ให้ความรู้สึก สว่าง บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ว่างเปล่า จืดชืด
- 8) สีส้ม ให้ความรู้สึก สดใส ร้อนแรง ตื่นตัว เจิดจ้า มีพลัง อำนาจ
- 9) สีเทา ให้ความรู้สึก เศร้า เงียบขรึม สงบ แก่ชรา
- 10) สีนํ้าเงิน ให้ความรู้สึก เงียบขรึม สงบสุข จริ่งจ๋าง มีสมาธิ
- 11) สีนํ้าตาล ให้ความรู้สึก แข็งแรง ไม่สดชื่น น่าเบื่อ

12) สีส้มพู ให้ความรู้สึก อ่อนหวาน เป็นผู้หญิง ประณีต ร่าเริง

13) สีทอง ให้ความรู้สึก มั่งคั่ง อุดมสมบูรณ์

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาถึงหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์ชุดภาพอินโฟกราฟิกเพื่อการสื่อสารการป้องกันตนเองจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยศึกษาควบคู่กับแนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก การสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication Theory) และทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลแบบคู่ (Dual Coding Theory)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง “ชุดภาพอินโฟกราฟิกเพื่อการสื่อสารการป้องกันตนเองจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19)” ผู้วิจัยพบตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา โดยสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

จักรภัทร เครือฟัก และรุจโรจน์ แก้วอุไร (2564) ศึกษาเรื่อง “สื่ออินโฟกราฟิกกับการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อรับมือกับภาวะวิกฤติโควิด-19” ศึกษาภาวะวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 ที่ประเทศไทยประสบทำให้มีความจำเป็นต้องสื่อสารข้อมูลให้ประชาชนรับรู้สถานการณ์ของการระบาด ปัจจัยเสี่ยง สร้างความตระหนัก รับรู้วิธีการดูแล ป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้น บทความนี้มุ่งนำเสนอการใช้สื่ออินโฟกราฟิกกับการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อรับมือกับภาวะวิกฤติโควิด-19 โดยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและการสำรวจการเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่ออินโฟกราฟิกของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับโรคติดต่อโควิด-19 สำหรับสื่ออินโฟกราฟิกในการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อรับมือกับภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านเนื้อหาต้องนำเสนออย่างครอบคลุม ทั้งการให้ข้อมูลทั่วไป การให้ความรู้ วิธีการปฏิบัติ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง การสร้างความตระหนัก การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม การเปิดรับฟังความคิดเห็น ส่วนด้านการออกแบบ ควรใช้หลักการเน้นที่หัวข้อหลักหัวข้อเดียว เข้าใจง่าย ใช้อินโฟกราฟิกเป็นตัวเล่าเรื่อง ใช้สีเพื่อดึงดูดความสนใจ ใช้คำพูดที่กระชับ และการทำไฟล์อินโฟกราฟิกให้ขนาดเล็กลง เพื่อให้ผู้ชมเข้าถึงและดาวน์โหลดข้อมูลได้ง่าย สำหรับแนวทางการพัฒนาควรออกแบบสื่ออินโฟกราฟิกให้เฉพาะเจาะจงต่อกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้

ผู้รับสารสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้ในการรับมือกับวิกฤติโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิภาวิน โมสูงเนิน (2553) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขกรณีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการสื่อสารสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข และเพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารสุขภาพ การกำหนดประเด็นเนื้อหา วิธีการ ช่องทางการสื่อสาร และกลุ่มเป้าหมาย ของกระทรวงสาธารณสุขในกรณีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคคลผู้ดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 10 คน และการศึกษาเอกสาร (Documentary Analysis) เกี่ยวกับการสื่อสารด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขในกรณีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 จำนวน 16 เรื่อง สรุปผลโดยอาศัยวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาและกรอบแนวคิด ทฤษฎีการสื่อสาร ทฤษฎีการสื่อสารในภาวะวิกฤต ทฤษฎีการสื่อสารสุขภาพ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมิติทางวัฒนธรรม และนำมาประมวลผล สร้างข้อสรุปแบบอุปนัยในประเด็นสำคัญลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

1) การจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการสื่อสารสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข มีการตั้ง คณะทำงานศูนย์ปฏิบัติ การเตรียมความพร้อมป้องกันและควบคุม แก้ไขสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 (War room) โดยให้มีหน้าที่ในการกำหนดประเด็นเนื้อหา องค์ความรู้ที่จะสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนซึ่งมีแหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือ องค์การอนามัยโลก (WHO) หน่วยงาน CDC ของสหรัฐอเมริกา และองค์ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านโรค ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 โดยมีคณะทำงานสื่อสารประชาสัมพันธ์ดำเนินการจัดการเรียบเรียงเนื้อหาสารที่ผ่านการอนุมัติจากคณะทำงาน War room ให้เป็นข้อความหรือเนื้อหาสาร ที่เข้าใจง่าย ก่อนจะกำหนดสื่อและช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ต่อไป

2) รูปแบบการสื่อสารสุขภาพการกำหนดประเด็น เนื้อหา วิธีการ ช่องทางการสื่อสาร และ กลุ่มเป้าหมาย กระทรวงสาธารณสุขบูรณาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง โดยกำหนด ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารเป็นสองส่วนคือ (1) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สถานการณ์การระบาดของ โรค และ (2) การสื่อสารความรู้เรื่องพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยส่วนบุคคลเพื่อการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 สำหรับตนเอง ครอบครัว และสังคม โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไป และความรู้เรื่องการดูแลรักษาผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อ โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 สำหรับบุคลากรทางการแพทย์

ประเด็นปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องจากการขาดแคลนองค์ความรู้เรื่องโรคที่เพียงพอสำหรับการสื่อสารในระยะเริ่มต้นของการระบาด ทั้งนี้เนื่องจากใช้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 เป็นโรคอุบัติใหม่ แต่หลังจากการระบาดเข้าสู่ระยะที่สอง กระทรวงสาธารณสุขเริ่มมีทิศทางในการจัดการกับภาวะวิกฤตดังกล่าวมากขึ้น โดยมีความพยายามในการปรับแผนการดำเนินงานด้านการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

กิตติศักดิ์ มีเพียร (2553) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารสุขภาวะในสื่ออินโฟกราฟิกของเฟซบุ๊กแพทย์เฉพาะทางบาทเดียว” มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษารูปแบบเทคนิควิธีการนำเสนอ การสื่อความหมายและองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์เกี่ยวกับการสื่อสารสุขภาวะในสื่ออินโฟกราฟิกของเฟซบุ๊กแพทย์เฉพาะทางบาทเดียว เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีวิทยาการวิเคราะห์ภาพ (Visual Methodologies) เป็นแนวทางการศึกษาและการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสารสุขภาวะที่ปรากฏบนสื่ออินโฟกราฟิกของแพทย์เฉพาะทางบาทเดียวจำนวน 13 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบสื่ออินโฟกราฟิกของเฟซบุ๊กแพทย์เฉพาะทางบาทเดียวมีการนำเสนอเกี่ยวกับการสื่อสารสุขภาวะ 6 รูปแบบ คือ รูปแบบการให้ความรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การรายงานข่าวหรือประเด็นสถานการณ์ การสอนวิธีการ การนำเสนอผลสำรวจหรือวิจัย และการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการโปรโมทสินค้าหรือบริการตามลำดับ สำหรับเทคนิควิธีการนำเสนอสื่อสุขภาวะ มี 2 ประเภท คือ 1) หลักการจัดวางหน้า (Layout) 6 รูปแบบ ได้แก่ เทคนิคการจัดวางหน้าแบบแท็บแลต แบบกลุ่ม แบบแถบตรง แบบละครสัตว์ แบบกรอบภาพ และแบบหันกลับตามลำดับ และประเภทที่ 2) เทคนิคการเล่าเรื่องหรือรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ เทคนิคการเล่าเรื่องแบบแบ่งรายละเอียดย่อย แบบภาพและข้อความ แบบแสดงความสัมพันธ์ แบบอ่านง่าย แบบกระบวนการหรือขั้นตอน แบบช่วงเวลา แบบแบ่งส่วน แบบข้อความหรือตัวเลข และแบบโครงสร้างตามลำดับ

สำหรับการสื่อความหมายเกี่ยวกับการสื่อสารสุขภาวะในสื่ออินโฟกราฟิกของเฟซบุ๊กแพทย์เฉพาะทางบาทเดียว พบว่า 1) องค์ประกอบด้านเนื้อหา มีการใช้สื่ออินโฟกราฟิกทำหน้าที่ให้ข้อมูล สร้างความมหัศจรรย์ โนมน้าวใจ ประดับตกแต่ง และทำหน้าที่เชิงอรรถาธิบายศาสตร์ ส่วนเนื้อหานามธรรม พบว่า มีการสื่อความหมายด้วยการใช้สัญลักษณ์หรือฟิกไคแกรม กราฟิกเสมือนจริง ภาษาเวกเตอร์และการ์ตูนตามลำดับ 2) องค์ประกอบด้านสี พบว่า มีการใช้สีสื่อความหมายด้วยการพาห้ว 5 คู่สี คือ สีเขียว-ขาว สีแดง-ดำ สีม่วง-ขาว สีชมพู-ขาว และสีฟ้า-ขาว นอกจากนั้นมีการใช้สีวรรณะร้อนในการสื่อความหมายถึงการกระตุ้น ตื่นตัวและตระหนักรู้ และวรรณะสีเย็นในการสื่อความหมายถึงความรู้สึกผ่อนคลายและความสบายใจในการรับข้อมูลข่าวสาร 3) องค์ประกอบด้านแสง มีการใช้แสงน้ำหนักร่อนในการแสดงเนื้อหาความเป็นมิตรและความเป็นห่วงเป็นใย แสง

น้ำหนักปานกลางในการมีสติและยอมรับสภาวะความเป็นจริง และการใช้แสงน้ำหนักเข้มในการทำให้เกิดการตื่นตัวและความอันตรายที่จะเกิดขึ้น 4) องค์ประกอบด้านการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ พบการใช้การจัดสัดส่วนของพื้นที่ การเน้นย้ำจุดเด่นและการใช้ความแตกต่างและความขัดแย้ง และ 5) ด้านอารมณ์ภาพ มีการสื่อความหมาย 3 ลักษณะ คือ อารมณ์ภาพแบบให้กำลังใจ แบบห่วงหาอาอาหาร และแบบกระตุ้นให้ตื่นตัว

สำหรับองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์มีการใช้การศึกษาด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้รับสารแบบเฉพาะเจาะจง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มฐานวิชาชีพแพทย์และสาธารณสุข 2) กลุ่มฐานวิชาชีพสื่อสารมวลชนและการออกแบบ และ 3) กลุ่มผู้รับสารที่ก่อดิจตามเฟซบุ๊กแพทย์เฉพาะทางบาทเดียว โดยพบองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์สื่อสุขภาวะ 3 ประเภท คือ ด้านการรับรู้ ด้านการสร้างสรรค์ และด้านการสื่อสารสุขภาวะ

จกกลณี จงพรชัย และคณะ (2559) ศึกษาเรื่อง “อินโฟกราฟิกและการประยุกต์ในงานสุขภาพและเกษตรกรรม” ผลการวิจัยพบว่า อินโฟกราฟิก คือ การใช้รูปภาพเพื่อนำเสนอข้อมูล อินโฟกราฟิกมีต้นกำเนิดมาจากการใช้รูปภาพเพื่อการสื่อสารในอดีต มีวิวัฒนาการและเปลี่ยนค่านิยามจนเป็นคำว่า “อินโฟกราฟิก” ที่หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้จากการมอง ช่วยเพิ่มความสนใจของผู้รับสาร และลดระยะเวลาในการทำความเข้าใจเนื้อหา หลักการจัดทำอินโฟกราฟิกประกอบด้วยทักษะ 3 ประการ คือ วิเคราะห์ เรียบเรียงและออกแบบ การจัดทำจะเริ่มจากการแปลงใจความสำคัญของเนื้อหาเป็นรูปภาพ โดยรูปภาพนั้นต้องอธิบายเนื้อหาได้ครบถ้วน เข้าใจง่าย มีสถิติและเอกสารอ้างอิงประกอบเพื่อเพิ่มความน่าสนใจและน่าเชื่อถือ การจัดทำสื่ออินโฟกราฟิกจะใช้เครื่องมือในการพัฒนารูปภาพ ซึ่งมีแบบซอฟต์แวร์ติดตั้งบนคอมพิวเตอร์และแบบใช้งานเลขบนเว็บไซต์ แต่ละแบบมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันขึ้นกับความถนัดของผู้พัฒนา ในงานสุขภาพและเกษตรกรรมก็มีการใช้อินโฟกราฟิกอย่างกว้างขวาง และแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะทางเครือข่ายสังคมบนอินเทอร์เน็ต การใช้อินโฟกราฟิกมีบทบาทในด้านนี้มากขึ้น เนื่องจากความต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร ความง่ายในการเผยแพร่ผลงานได้หลายช่องทาง และความสามารถของวิธีสื่อสารที่ช่วยเพิ่มความตั้งใจ เปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมของผู้รับสาร ซึ่งเป็นประโยชน์ที่สำคัญและจำเป็น ในปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดที่แน่ชัดในการสร้างอินโฟกราฟิก หากต้องการสร้างอินโฟกราฟิกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ควรยึดตามหลักการจัดทำสื่อ ดังที่เสนอไปข้างต้น นอกจากนี้ควรประเมินปัจจัยที่มีผลกระทบ เช่น ความสนใจของผู้รับสารต่อเรื่องที่น่าสนใจ หรือความสามารถของรูปภาพในการครอบคลุมเนื้อหา เป็นต้น เพื่อให้สื่อที่จัดทำประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จกณิ จงพรชัย และคณะ (2559) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกสำหรับให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและได้รับยาต้านไวรัส” วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกสำหรับเภสัชกรเพื่อนำไปใช้ประกอบการให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัส และประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน การวิจัยนี้เป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่และการศึกษาเชิงพรรณนา การศึกษาเริ่มต้นจากการรวบรวมเนื้อหาสำคัญที่จะนำมาพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก จากเอกสารและหลักฐานทางวิชาการ คู่มือปฏิบัติ รวมถึงการสอบถามเภสัชกรที่ปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา ผู้ติดเชื้อเอชไอวี จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตามด้วยการสร้างกรอบแสดงเรื่องราว ของสื่อที่เรียกว่าสตอรี่บอร์ด หลังจากนั้นผู้วิจัยพัฒนาสื่อโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ตามสตอรี่บอร์ดที่ได้จัดทำไว้ ผู้วิจัยประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของสื่อต่อการนำไปใช้งานโดยเภสัชกรอีก 5 ท่าน ที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินสื่อที่จัดทำขึ้นพบว่ามี ความสมบูรณ์และความถูกต้องของเนื้อหาอยู่ในระดับดีถึงดีมากและมีความพึงพอใจของเภสัชกรโดยรวมต่อการใช้งานอยู่ในระดับดี แต่ยังมีข้อเสนอแนะในด้านการดำเนินเรื่อง รูปภาพ ตัวอักษร และเสียงประกอบที่ควรนำไปแก้ไขและปรับปรุง สรุปได้ว่า สื่ออินโฟกราฟิกที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้อง และความเหมาะสมต่อการใช้งานโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะที่ควรนำไปแก้ไขเพื่อให้สื่อมีความสมบูรณ์และเหมาะที่จะนำไปใช้ในทางปฏิบัติต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อความหมายผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19” ผู้วิจัยศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) ผ่านวิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary research) โดยมีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ประกอบด้วย ภาพชุดอินโฟกราฟิกจำนวน 29 ชิ้น ที่มีความสำคัญต่อผู้รับสารในป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลังเป็นระยะเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2565 ถึงวันที่ 29 มีนาคม 2566 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ลำดับ	ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย	จำนวนชิ้นงาน (ชิ้น)
1)	การเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่	4
2)	ความรู้เรื่องสายพันธุ์โควิด-19	1
3)	การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19	6
4)	ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัย	2
5)	แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง	2
6)	แนวทางปฏิบัติการแยกกักตัว	1
7)	กลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19	3
8)	แนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด-19	1
9)	ความแตกต่างของอาการวันโรคกับโอไมครอน	1
10)	การติดเชื้อโควิดซ้ำ	3
11)	ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับลวงโควิด	5

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล		
ปัญหานำวิจัย	วิธีการวิจัย	แหล่งข้อมูล
1) เนื้อหาการสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเป็นอย่างไร	การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research)	ภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย จำนวน 29 ชิ้น
2) หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิกเป็นอย่างไร		

ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร (Documentary Research) โดยการรวบรวมภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย จำนวน 29 ชิ้น โดยผู้วิจัยทำการคัดเลือกภาพชุดอินโฟกราฟิกดังกล่าวโดยอ้างอิงจากคำประกาศของกระทรวงสาธารณสุขในส่วนของบทนำที่กล่าวว่า “สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ภายในประเทศไทยก้าวเข้าสู่ระยะหลังการระบาดใหญ่ (Post-Pandemic) และกำลังเปลี่ยนผ่านสู่โรคประจำถิ่น (Endemic Disease)” ดังนั้น ภาพชุดอินโฟกราฟิกทั้ง 29 ชิ้น ที่ผู้วิจัยทำการคัดเลือกนั้นล้วนมีความสำคัญต่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากระยะหลังการระบาดใหญ่ (Post-Pandemic) สู่โรคประจำถิ่น (Endemic Disease) ทั้งสิ้น

จากนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้างต้น มาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับเชื้อโควิด-19 แนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก ทฤษฎีการสื่อสารด้วยภาพ ทฤษฎีการประมวลผลแบบคู่ และแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ เพื่อศึกษาเนื้อหาการสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ทางวิชาชีพ และความรู้ทางด้านนิเทศศาสตร์ที่ข้าพเจ้าศึกษา (สาขาการโฆษณา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ในหลักสูตรปริญญาตรี และสาขานิเทศศาสตร์องค์รวม วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ในหลักสูตรปริญญาโท) เข้ามาวิเคราะห์ ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รายละเอียดส่วนสำคัญต่าง ๆ จากการวิเคราะห์ภาพ ชุดอินโฟกราฟิกทั้ง 29 ชิ้น อย่างครบถ้วนมากที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก จำนวน 29 ชิ้น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก จำนวน 29 ชิ้น

รูปที่ 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

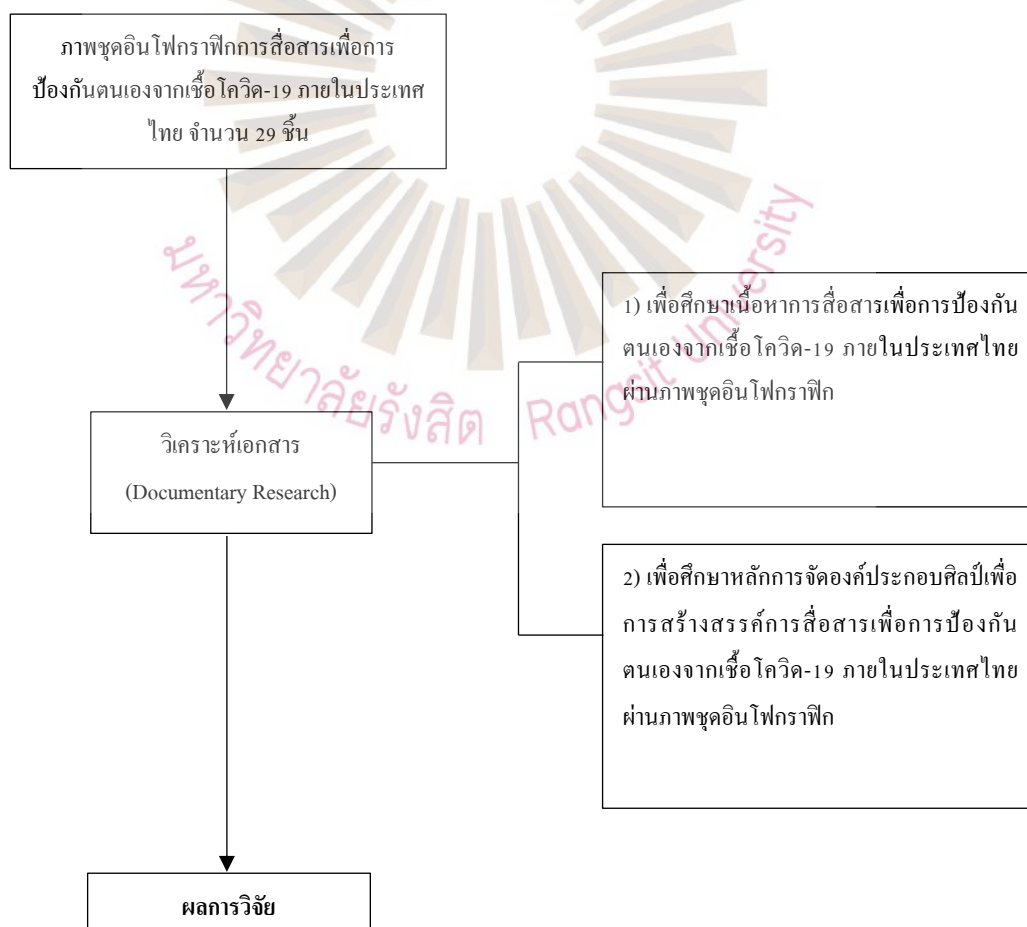
3.4 การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analysis Description) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นแรก ผู้วิจัยจะนำเสนอผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก จำนวน 29 ชิ้น เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ขั้นที่สอง ผู้วิจัยจะนำเสนอผลจากการวิเคราะห์การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก จำนวน 29 ชิ้น เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ก่อนจะนำไปสู่การสรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในขั้นสุดท้าย โดยผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 3.2 การนำเสนอข้อมูล

บทที่ 4

การวิเคราะห์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย ผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

จากการรวบรวมภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย จำนวน 29 ชิ้น ผู้วิจัยทำการคัดเลือกภาพชุดอินโฟกราฟิกดังกล่าวโดยอ้างอิงจาก คำประกาศของกระทรวงสาธารณสุขในส่วนของบทนำที่กล่าวข้างต้นในบทที่ 3 ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูล ที่ได้จากการรวบรวมข้างต้น มาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับเชื้อโควิด-19 แนวคิดเกี่ยวกับอินโฟ กราฟิก ทฤษฎีการสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication Theory) และแนวคิดและทฤษฎีการ ออกแบบ โดยปรากฏรายละเอียดของการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ชิ้นงาน 4.1

รูปที่ 4.1 ชิ้นงาน 4.1

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.1 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูล บางอย่างให้น่าไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ เมื่อเชื้อโควิด-19 เข้าสู่ระยะของโรคประจำถิ่น ได้แก่ ประโยชน์ของวัคซีนโควิด-19, ผู้ที่มีโรคเรื้อรังที่ควรเข้ารับวัคซีนโควิด-19, สาเหตุของความจำเป็นที่ต้องรับวัคซีนเข็มกระตุ้น, สาเหตุของความจำเป็นที่ต้องรับวัคซีนเข็มกระตุ้น, การกลายพันธุ์ของเชื้อโควิด-19, คุณสมบัติของเชื้อโควิด-19 ที่มีการกลายพันธุ์, เหตุผลสำคัญของความจำเป็นต้องได้รับวัคซีนเข็มกระตุ้น และภาวะ Long Covid-19

สัญญาณ

สัญญาณที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน เส้น และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์กลุ่มบุคคลในลักษณะครอบครัวตั้งแต่ช่วงวัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่กำลังทำท่าแบ่งกล่อม ภาพเวกเตอร์ฟองสบู่ และภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึงบุคคลในทุก ๆ วัยมีสภาพร่างกายแข็งแรง พร้อมภูมิคุ้มกันที่สามารถต่อสู้กับเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนคน เพื่อสื่อความหมายถึง บุคคลต่าง ๆ หลากหลายเพศ และทุกช่วงวัย

ภาพเวกเตอร์ไอคอนขวดเจลแอลกอฮอล์ เพื่อสื่อความหมายถึง ขวดเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนรูปมือ เพื่อสื่อความหมายถึง อวัยวะหนึ่งของมนุษย์ที่เสี่ยงต่อการสัมผัสกับเชื้อโควิด-19 และเป็นอวัยวะที่ควรรักษาความสะอาดเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนหน้ากากอนามัย เพื่อสื่อความหมายถึง อุปกรณ์ที่ช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 และป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลกำลังนอนบนเตียงพยาบาล และภาพเวกเตอร์วิญญาณกำลังจะออกจากร่าง เพื่อสื่อความหมายถึง ผู้ป่วยที่เสียชีวิตจากเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลกำลังนอนบนเตียงพยาบาลภายในห้องไอซียู เพื่อสื่อความหมายถึง ผู้ป่วยที่อยู่สภาวะอาการรุนแรงจากการติดเชื้อโควิด-19 ที่ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดโดยบุคลากรทางแพทย์

ภาพเวกเตอร์ตึกที่มีตราสัญลักษณ์กาชาด เพื่อสื่อความหมายถึง โรงพยาบาล

ภาพเวกเตอร์ตับ หัวใจ สมอ เพื่อสื่อความหมายถึง อวัยวะตับ หัวใจ สมอ

ภาพเวกเตอร์ไขมันอยู่บริเวณภายในเส้นเลือด เพื่อสื่อความหมายถึง ไขมันอุดตันเส้นเลือด

ภาพเวกเตอร์แพทย์ 2 คน กำลังตรวจสอบและวิเคราะห์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง บุคลากรทางการแพทย์ที่ช่วยกันตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลของเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคล 2 คน ที่กำลังโดนเชื้อไวรัสรุมล้อม เพื่อสื่อความหมายถึง วิธีการหลบหลีก และป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังใช้เข็มฉีดยาฉีดใส่เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง ยาที่ใช้ในการรักษาผู้ป่วยจากเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ขวดยา เข็มฉีดยา และเชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง วัคซีนสำหรับฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังวิเคราะห์อาการป่วยของผู้ที่มีลักษณะรูปร่างอ้วน เพื่อสื่อความหมายถึง การวิเคราะห์เพื่อรักษาอาการป่วยจากภาวะลองโควิด (Long Covid-19) สำหรับผู้ที่ภาวะอ้วน

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังวิเคราะห์อาการป่วยของผู้ที่มีอาการไอ เพื่อสื่อความหมายถึง การวิเคราะห์เพื่อรักษาอาการป่วยจากภาวะลองโควิด (Long Covid-19) สำหรับผู้ที่มีอาการรุนแรง

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังฉีดยาให้กับคนไข้ เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญของการฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่

4.1.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงความรู้สึกให้รู้สึกถึงความรุนแรง และอันตราย เพื่อเน้นเนื้อหาการสื่อสารเรื่องสำคัญที่อันตรายที่ต้องการสื่อสารต่อผู้รับสาร และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำเงิน ชมพู เขียว เทา เนื้อ และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว น้ำเงิน เขียว และดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น, การใช้โทนสีฟ้ากับรูปร่างสี่เหลี่ยมบริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบเพื่อให้ชิ้นงานออกแบบดูกว้าง และผู้รับสารรู้สึกสดชื่นแจ่มใสเวลาอ่านชิ้นงานออกแบบ เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยมหลายอัน ประกอบด้วย รูปร่างสี่เหลี่ยม “ประโยชน์ของวัคซีนโควิด-19” “ผู้ที่มีโรคเรื้อรังที่ควรเข้ารับวัคซีนโควิด-19” “การกลายพันธุ์ของเชื้อ” “คุณสมบัติของเชื้อที่มีการกลายพันธุ์” “ภาวะ Long Covid-19” “สาเหตุที่ต้องรับวัคซีนเข็มกระตุ้น” และรูปร่างสี่เหลี่ยมด้านหลัง “วัคซีนโควิด-19” มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) เพราะมีการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ ได้แก่ เส้นตรง รูปร่างสี่เหลี่ยม บริเวณด้านซ้าย และสัญลักษณ์ และรูปร่างสี่เหลี่ยมบริเวณด้านขวา มาจัดดุลยภาพในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้นให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีวรรณะเดียวกัน คือ สีวรรณะเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกันบริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยมโทนสีน้ำเงิน “ประโยชน์ของวัคซีนโควิด-19” “ผู้ที่มีโรคเรื้อรังที่ควร

เข้ารับวัคซีนโควิด-19” “การกลายพันธุ์ของเชื้อ” “คุณสมบัติของเชื้อที่มีการกลายพันธุ์” “ภาวะ Long Covid-19” “สาเหตุที่ต้องรับวัคซีนเข็มกระตุ้น” และรูปร่างสีเหลี่ยมด้านหลัง “วัคซีนโควิด-19” โทนสีฟ้า มาช่วยเน้นซึ่งกันและกันเกิดเป็นจุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสีเหลี่ยมโทนสีน้ำเงิน “ประโยชน์ของวัคซีนโควิด-19” “ผู้ที่มีโรคเรื้อรังที่ควรเข้ารับวัคซีนโควิด-19” “การกลายพันธุ์ของเชื้อ” “คุณสมบัติของเชื้อที่มีการกลายพันธุ์” “ภาวะ Long Covid-19” และ “สาเหตุที่ต้องรับวัคซีนเข็มกระตุ้น” ที่มีลักษณะเหมือนกัน และโทนสีเดียวกัน (วรรณะเดียวกัน) มาจัดรวมกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีวรรณะเดียวกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อนมาลดความเข้มของสีใดสีหนึ่งลง โดยปรากฏความขัดแย้งที่เด่นชัดภายในชิ้นงาน ได้แก่ รูปร่างสีเหลี่ยมโทนสีน้ำเงิน “ประโยชน์ของวัคซีนโควิด-19” “ผู้ที่มีโรคเรื้อรังที่ควรเข้ารับวัคซีนโควิด-19” “การกลายพันธุ์ของเชื้อ” “คุณสมบัติของเชื้อที่มีการกลายพันธุ์” “ภาวะ Long Covid-19” “สาเหตุที่ต้องรับวัคซีนเข็มกระตุ้น” และใช้รูปร่างสีเหลี่ยมด้านหลัง “วัคซีนโควิด-19” โทนสีฟ้า มาลดความเข้มของโทนสีน้ำเงินลงเกิดเป็นความขัดแย้งกัน และ รูปร่างสีเหลี่ยมด้านหลัง “วัคซีนโควิด-19” โทนสีฟ้า มาลดความเข้มของพื้นหลังโทนสีน้ำเงินลงเกิดเป็นความขัดแย้งกัน

4.2 ชิ้นงาน 4.2

รูปที่ 4.2 ชิ้นงาน 4.2

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.2 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูลบางอย่างให้น่าไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลด้วยเนื้อหาการสื่อสารและสัญญาณ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดของมาตรการสำหรับการเตรียมความพร้อมต่อโรคโควิด-19 เมื่อโรคเข้าสู่ระยะของโรคประจำถิ่น โดยมีรายละเอียดของหัวข้อ ได้แก่ มาตรการการเตรียมความพร้อมสำหรับภาคประชาชน ได้แก่ มาตรการ (2U) Universal Prevention และ Universal Vaccination มาตรการสำหรับสถานประกอบการ ได้แก่ มาตรการ Covid Free setting ได้แก่ การยกเลิกตรวจวัดอุณหภูมิ / จำกัดการเดินทางข้ามพื้นที่ และการตรวจ ATK เมื่อมีอาการ หรือสงสัยติดเชื้อ มาตรการสำหรับกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ มาตรการ 3 พอ ได้แก่ 1) เพียงพอเพียง สำหรับผู้ป่วยโควิด และผู้ป่วยโรคทั่วไป 2) ยา / วัคซีน

เพียงพอ และ3) หมอ พอ มาตรการสำหรับโรงพยาบาล ได้แก่ มาตรการ COVID ward ได้แก่ การปรับเป็นหอผู้ป่วยโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจทั่วไป

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชั้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน เส้น และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ไอคอนเข็มฉีดยา และเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความหมายถึง การฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19 เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันจากเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนแพทย์ และตราอากาศ เพื่อสื่อความหมายถึง บุคลากรทางการแพทย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพเวกเตอร์ไอคอนเตียงพยาบาล และตราอากาศ เพื่อสื่อความหมายถึง โรงพยาบาล และสถานที่พักของผู้ป่วยจากเชื้อโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชั้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชั้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชั้นงาน คือ การเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่

4.2.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชั้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนมัสแดงเพื่อสื่อถึงสีของสัญญาณตราอากาศ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนมัสขาว ฟ้าน้ำเงิน ชมพู เทา เขียว น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน และโทนสีน้ำตาล เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น ได้แก่ “2U” “Universal Prevention” “Universal Vaccination” โทมน้ำเงิน และ “Covid Free setting” “ยกเลิก” “ATK” โทมน้ำตาล, “3พอ” “เพียงพอ” “ยา/วัคซีน เพียงพอ” “หมอ พอ” โทมน้ำตาล, “COVID ward” “ปรับเป็นหอผู้ป่วย” “โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจทั่วไป, การใช้รูปร่างสีเหลี่ยมโทนมัสขาวบริเวณหลังข้อความส่วนกลางของชั้นงานออกแบบ เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น และเพื่อ

แสดงความรู้สึกให้ผู้รับสารรู้สึกถึงความสว่าง บริสุทธิ์ ผุดผ่อง และรู้สึกสบายใจขณะอ่านชิ้นงาน
ออกแบบ

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ รูปร่างมาหลายอัน ได้แก่ รูปร่างห้าเหลี่ยม “มาตรการสำหรับ “การเตรียมความพร้อมโรคโควิด-19 เข้าสู่โรคประจำถิ่น” รูปร่างสี่เหลี่ยม “ประชาชน” รูปร่างวงรี “สถานประกอบการ เช่น โรงเรียน สถานที่ทำงาน” รูปสี่เหลี่ยม “กระทรวงสาธารณสุข” รูปสี่เหลี่ยม “โรงพยาบาล” และการใช้รูปร่างสี่เหลี่ยม โทนสีขาวบริเวณหลังข้อความส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ รูปร่างห้าเหลี่ยม ภาพเวกเตอร์ และเส้นตรงบริเวณด้านซ้าย และรูปร่างห้าเหลี่ยม ภาพเวกเตอร์ และเส้นตรงบริเวณด้านขวา ในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกราวเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ รูปร่างห้าเหลี่ยม “มาตรการสำหรับ “การเตรียมความพร้อมโรคโควิด-19 เข้าสู่โรคประจำถิ่น” รูปร่างสี่เหลี่ยม “ประชาชน” รูปร่างวงรี “สถานประกอบการ เช่น โรงเรียน สถานที่ทำงาน” รูปสี่เหลี่ยม “กระทรวงสาธารณสุข” รูปสี่เหลี่ยม “โรงพยาบาล” และการใช้รูปร่างสี่เหลี่ยม โทนสีขาวบริเวณหลังข้อความส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ ที่มีลักษณะแตกต่างกันมาจัดรวมกัน ทำให้เกิดความเด่นชัดขึ้นในรูปร่างที่ต้องการเน้น

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ รูปร่างห้าเหลี่ยม “มาตรการสำหรับ “การเตรียมความพร้อมโรคโควิด-19 เข้าสู่โรคประจำถิ่น” รูปร่างสี่เหลี่ยม “ประชาชน” รูปร่างวงรี “สถานประกอบการ เช่น โรงเรียน สถานที่ทำงาน” รูปสี่เหลี่ยม “กระทรวงสาธารณสุข” รูปสี่เหลี่ยม “โรงพยาบาล” และการ

ใช้รูปร่างสีเหลี่ยมโทนสีขาวยบริเวณหลังข้อความส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือลักษณะใกล้เคียงกันมาจัดรวมกันเกิดเป็นความกลมกลืนกันภายในชิ้นงานออกแบบ

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความขัดแย้งด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างห้าเหลี่ยม “มาตรการสำหรับ “การเตรียมความพร้อมโรคโควิด-19 เข้าสู่โรคประจำถิ่น” มาจัดวางใกล้กับ รูปร่างสีเหลี่ยม “ประชาชน” และ รูปร่างวงรี “สถานประกอบการ เช่น โรงเรียน สถานที่ทำงาน” ที่มีลักษณะไม่เหมือนกันมาจัดใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้งกัน และรูปสี่เหลี่ยม “กระทรวงสาธารณสุข” และรูปสี่เหลี่ยม “โรงพยาบาล” มาจัดวางใกล้กับ การใช้รูปร่างสีเหลี่ยมโทนสีขาวยบริเวณหลังข้อความส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ ที่มีลักษณะไม่เหมือนกันมาจัดใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้งกัน

4.3 ชิ้นงาน 4.3

รูปที่ 4.3 ชิ้นงาน 4.3

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.3.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.3 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูล บางอย่างให้น่าไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลด้วยเนื้อหาการสื่อสาร

และสัญญาณภาพ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหาขึ้น และมีรายละเอียดของข้อมูลที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดของการยกระดับภูมิคุ้มกันด้วยการฉีดวัคซีนป้องกัน มาตรการ (2U) วัคซีนเป็นหลัก รู้จักป้องกัน (Universal Vaccination) ประโยชน์ของวัคซีน

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังหาคำด้วยผ้าคลุมพร้อมกับถือโล่ และเข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง การก้าวไปข้างหน้าและใช้ชีวิตอย่างมั่นใจด้วยการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19 และเชื่อมั่นบุคลากรทางแพทย์ที่จะช่วยปกป้องประชาชนจากเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน และเข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง การฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์โล่ และตราสัญลักษณ์กาชาด เพื่อสื่อความหมายถึง ภูมิคุ้มกันที่เป็นเสมือนเกราะป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์เป้าหมาย และลูกธนูปักอยู่บนเป้าหมาย เพื่อสื่อความหมายถึง เป้าหมาย

ภาพเวกเตอร์กลุ่มบุคคลกำลังได้รับการฉีดวัคซีนจากเหล่าบุคลากรทางแพทย์ ได้แก่ แพทย์ และพยาบาล เพื่อสื่อความหมายถึง การช่วยลดการระบาดของเชื้อโควิด-19 การป้องกันบุคคลในวัยต่าง ๆ ต่อเชื้อโควิด-19 และการฉีดวัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่

4.3.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงความรู้สึกให้รู้สึกถึงความรุนแรง และอันตรายหากไม่ปฏิบัติตาม เช่น ข้อความ “ยกระดับภูมิคุ้มกันด้วยการเร่งฉีดวัคซีน” ข้อความ “การฉีดวัคซีนช่วยป้องกันการป่วยรุนแรงจากสายพันธุ์โอมิครอน” เป็นต้น และโทนสีเหลือง เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) “2U: วัคซีนเป็นหลัก รู้จักป้องกัน” ให้เกิดความโดดเด่น และแสดงความรู้สึกให้ผู้รับสารรู้สึกถึงความสว่างอบอุ่น และสรีทธาต่อข้อความดังกล่าว และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาวย ฟ้ำ น้ำเงิน เทา เขียว น้ำตาล ม่วง และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว และ โทนสีฟ้า เป็นสีพื้นหลังเพื่อเน้นภาพเวกเตอร์เข็มฉีดยา ขวดยา และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่อธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของการฉีดวัคซีน “2 เข็ม ป้องกันได้ ร้อยละ 75” “ฉีด 3 เข็ม ป้องกันได้ ร้อยละ 93” “ฉีด 4 เข็ม ป้องกันได้ ร้อยละ 99” เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “2U: วัคซีนเป็นหลัก รู้จักป้องกัน” รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “ประโยชน์ของวัคซีน” รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “เพิ่มภูมิคุ้มกัน” รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “ป้องกันการป่วยหนัก” รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “ลดการเสียชีวิต” รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “อธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของการฉีดวัคซีน” รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “เป้าหมาย” รูปร่างสีเหลี่ยมหลังภาพเวกเตอร์บริเวณส่วนล่างของชิ้นงานออกแบบ มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ และรูปร่างสีเหลี่ยมบริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ และรูปร่างสีเหลี่ยมบริเวณด้านขวา มาจัดความสมดุลในรูปแบบที่

ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกรู้ว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใช้สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี คือ การใช้โทนสีเหลืองเป็นพื้นหลังของข้อความ “ประโยชน์ของวัคซีน” และข้อความ “อธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของการฉีดวัคซีน” เกิดเป็นจุดเด่นส่วนสำคัญของชิ้นงานออกแบบ

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “2U: วัคซีนเป็นหลัก รู้จักป้องกัน” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “ประโยชน์ของวัคซีน” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “เพิ่มภูมิคุ้มกัน” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “ป้องกันการป่วยหนัก” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “ลดการเสียชีวิต” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “อธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของการฉีดวัคซีน” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “เป้าหมาย” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังภาพเวกเตอร์บริเวณส่วนล่างของชิ้นงานออกแบบ ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือลักษณะใกล้เคียงกันมาจัดรวมกันเกิดเป็นความกลมกลืนกัน

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง โดยปรากฏการสร้างความขัดแย้งด้วยสีที่โดดเด่นภายในชิ้นงาน ได้แก่ ข้อความ “2U: วัคซีนเป็นหลัก รู้จักป้องกัน” โทนสีเหลือง ตัดกันกับรูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “2U: วัคซีนเป็นหลัก รู้จักป้องกัน” โทนสีน้ำเงิน และรูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “ประโยชน์ของวัคซีน” โทนสีเหลือง ตัดกันกับ รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “อธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของการฉีดวัคซีน” โทนสีขาว และ โทนสีฟ้า ในรูปแบบสีวรรณะร้อน และสีวรรณะเย็น เกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี

4.4 ชิ้นงาน 4.4

รูปที่ 4.4 ชิ้นงาน 4.4

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.4.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.4 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหาขึ้น และมีรายละเอียดของเนื้อหาการสื่อสาร “การเตรียม พร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ เมื่อเชื้อโควิด-19 เข้าสู่ระยะของโรคประจำถิ่น” ที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดแนวทางการปฏิบัติตนเองเมื่อต้องใช้ชีวิตไปพร้อมกับเชื้อโควิด-19 ที่ยังมีการแพร่ระบาด ได้แก่ 1) การสวมหน้ากากเมื่อไม่สบาย หรือต้องไปที่แออัด 2) การเว้นระยะห่าง 3) การใช้ช้อนกลางเมื่อรับประทานอาหาร

อาหารร่วมกับผู้อื่น 4) การล้างมือก่อนรับประทานอาหารเมื่อเดินทางกลับถึงบ้าน 5) การตรวจ ATK เมื่อรู้สึกผิดปกติ และ 6) การฉีดวัคซีนตามคำแนะนำแพทย์

สัญญาณ

สัญญาณที่ปรากฏภายในชั้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ไอคอนบุคคลกำลังสวมหน้ากากอนามัย เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญของการสวมใส่หน้ากากอนามัย

ภาพเวกเตอร์ไอคอนบุคคล 2 คน ยืนห่างกัน และมีตัวอักษรกำกับเพื่อบอกรายละเอียดเพิ่มเติม คือ 1 - 2 เมตร เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญของการเว้นระยะห่างเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนช้อนกลาง เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญในการใช้ช้อนกลางขณะรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น เพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนมือสองข้างกำลังถูกับวัตถุบางอย่าง เพื่อสื่อความหมายถึง การทำความสะอาดมือ

ภาพเวกเตอร์ไอคอนแถบแสดงผล ATK เพื่อสื่อความหมายถึง เครื่องมือในการตรวจหาเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนเข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง การฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นที่ใช้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังใช้มือผลักเชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง ความกล้าที่จะต่อสู้กับเชื้อโควิด-19 ด้วยการปฏิบัติตามคำแนะนำของบุคลากรทางการแพทย์

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชั้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภายในชั้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชั้นงาน คือ การเตรียมพร้อมเข้าสู่วิถีวิถีใหม่

4.4.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อเน้นเนื้อหาการสื่อสารเรื่องสำคัญที่อันตรายที่ผู้รับสารต้องปฏิบัติตาม และเพื่อแสดงความรู้สึกถึงความรุนแรง และอันตรายของเชื้อโควิด-19 โทนสีเหลือง เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น และเมื่อผู้รับสารอ่านข้อมูลภายในชิ้นงานออกแบบแล้วจะให้ความรู้สึกที่สร้างสรรหาต่อเรื่องที่ต้องการสื่อสาร และทำให้ผู้อ่านรู้สึกอบอุ่น แจ่มใส และวรรณะสีเขียว ได้แก่ โทนสีเขียว เขียว และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น โทนสีขาว และโทนสีดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น และอ่านได้ง่าย

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างวงกลม “สวมหน้ากากเมื่อไม่สบายหรือต้องไปที่แออัด” รูปร่างวงกลม “ล้างมือก่อนกินข้าวเมื่อกลับถึงบ้าน” รูปร่างวงกลม “เว้นได้ให้เว้นระยะ” รูปร่างวงกลม “ตรวจเอทีเคเมื่อรู้สึกผิดปกติ” รูปร่างวงกลม “ใช้ช้อนกลางเมื่อกินข้าวร่วมกับผู้อื่น” และรูปร่างวงกลม “ฉีดวัคซีนตามคำแนะนำแพทย์” มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุลภาพ

วิธีการสร้างความสมดุลภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างวงกลม ภาพเวกเตอร์ และภาพไอคอน บริเวณด้านซ้าย และรูปร่างวงกลม ภาพเวกเตอร์ และภาพไอคอน บริเวณด้านขวา จัดวางในรูปแบบที่คล้ายกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา เมื่อมองดูแล้วนั้นให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใช้สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี ได้แก่ รูปร่างวงกลม และข้อความ “สวมหน้ากากเมื่อไม่สบายหรือต้องไปที่แออัด” “ล้างมือก่อนกินข้าวเมื่อกลับถึงบ้าน” “เว้นได้ให้เว้นระยะ” “ตรวจเอทีเคเมื่อรู้สึกผิดปกติ” “ใช้ช้อนกลางเมื่อกินข้าวร่วมกับผู้อื่น” และ “ฉีดวัคซีนตามคำแนะนำแพทย์” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่แตกต่างกับภาพพื้นหลัง โทนสีเขียว (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ รูปร่างวงกลม “สวมหน้ากากเมื่อไม่สบายหรือต้องไปที่แออัด” “ล้างมือก่อนกินข้าวเมื่อกลับถึงบ้าน” “เว้นได้ให้เว้นระยะ” “ตรวจเอทีเคเมื่อรู้สึกผิดปกติ” “ใช้ช้อนกลางเมื่อกินข้าวร่วมกับผู้อื่น” และ “ฉีดวัคซีนตามคำแนะนำแพทย์” ที่มีลักษณะเหมือนกันมาจัดรวมกันเกิดเป็นความกลมกลืนกัน

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กัน เช่น รูปร่างวงกลม “สวมหน้ากากเมื่อไม่สบายหรือต้องไปที่แออัด” “ล้างมือก่อนกินข้าวเมื่อกลับถึงบ้าน” “เว้นได้ให้เว้นระยะ” “ตรวจเอทีเคเมื่อรู้สึกผิดปกติ” “ใช้ช้อนกลางเมื่อกินข้าวร่วมกับผู้อื่น” และ “ฉีดวัคซีนตามคำแนะนำแพทย์” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) และภาพเวกเตอร์ไวรัสโควิด-19 มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) เกิดการตัดกันกับ ภาพพื้นหลัง โทนสีเขียว (วรรณะสีเย็น) เกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี เป็นต้น

4.5 ชิ้นงาน 4.5

	XBB.1.5	XBB.1.16
การระบาด	เป็นสายพันธุ์หลักที่กำลังระบาดพบใน 95 ประเทศ	มีแนวโน้มพบเพิ่มขึ้น
ลูกผสมของสายพันธุ์โอไมครอน	B.1.1 และ BM.1.1.1	BA.2.10.1 และ BA.2.75
ความสามารถในการแพร่กระจาย	แพร่กระจายได้เร็ว	อาจแพร่กระจายได้ดีกว่า XBB.1.5
ความสามารถในการหลบภูมิคุ้มกัน	หลบภูมิคุ้มกันได้ดี	หลบภูมิคุ้มกันได้ดี
ความรุนแรง	ยังไม่มีหลักฐานแสดงว่าทำให้โรครุนแรงขึ้น	ยังไม่มีหลักฐานแสดงว่าทำให้โรครุนแรงขึ้น
อาการที่พบ	ไข้ ไอ เจ็บคอ น้ำมูก	ไข้ ไอ เจ็บคอ น้ำมูก "อาจพบผื่นผื่นอักเสบ ผื่นผื่นตามผิวหนังร่วมด้วย"

รูปที่ 4.5 ชิ้นงาน 4.5

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.5.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.5 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบการเปรียบเทียบ (Comparison) ให้เห็นถึงความแตกต่างของชนิดเชื้อไวรัสลูกผสมสายพันธุ์โอไมครอน XBB.1.5 กับ XBB.1.16

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดความแตกต่างของชนิดเชื้อไวรัสลูกผสมสายพันธุ์โอไมครอน XBB.1.5 กับ XBB.1.16 ได้แก่ พื้นที่ของการระบาด ชนิดสายพันธุ์ของเชื้อไวรัส ความสามารถในการแพร่กระจาย ความสามารถในการหลบภูมิคุ้มกัน ความรุนแรงของเชื้อไวรัส และอาการที่พบ

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ เส้น และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความรู้เรื่องสายพันธุ์โควิด-19

4.5.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนมืดขาว ครีมน้ำเงิน น้ำตาล และม่วง เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว สีครีม และสีน้ำตาล เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ เส้นตรง แนวตั้งและแนวนอนหลายเส้นภายในรูปร่างสี่เหลี่ยมมาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างวงกลม ภาพเวกเตอร์รูปร่างสี่เหลี่ยม และเส้นตรง บริเวณด้านซ้าย และรูปร่างสี่เหลี่ยม และเส้นตรง บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้นให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใช้สีวรรณะเดียวกันในรูปแบบของโทนสีเข้มและโทนสีอ่อนมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน เช่น ข้อความอธิบายรายละเอียด “การระบาด” “ถูกผสมสายพันธุ์โอไมครอน” “ความสามารถในการ

แพร่กระจาย” ที่มีการใช้โทนีสขาว และข้อความอธิบายรายละเอียด “ความสามารถในการหลบภูมิคุ้มกัน” “ความรุนแรง” “อาการที่พบ” ที่มีการใช้โทนีสครีม ซึ่งข้อความทั้ง 2 โทนีสที่กล่าวไปข้างต้นเป็นการใช้วรรณสีเขียนในรูปแบบโทนีสอ่อน โดยมีการจัดวางบนรูปร่างสี่เหลี่ยมที่มีการใช้โทนีสน้ำเงินที่เป็นการใช้วรรณสีเขียนในรูปแบบโทนีสเข้ม จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญที่มีการเน้นด้วยสี เป็นต้น

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ เส้นตรงแนวตั้งและเส้นตรงแนวนอนบริเวณภายในรูปร่างสี่เหลี่ยมที่มีลักษณะเหมือนกันมาจัดรวมกันเกิดเป็นความกลมกลืนด้วยรูปร่าง

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณสีต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ข้อความอธิบายรายละเอียด “การระบาด” “ลูกผสมสายพันธุ์โอไมครอน” “ความสามารถในการแพร่กระจาย” ที่มีการใช้โทนีสขาว และข้อความอธิบายรายละเอียด “ความสามารถในการหลบภูมิคุ้มกัน” “ความรุนแรง” “อาการที่พบ” ที่มีการใช้โทนีสครีม ซึ่งข้อความทั้ง 2 โทนีสที่กล่าวไปข้างต้นเป็นการใช้วรรณสีเขียนในรูปแบบโทนีสอ่อน กับรูปร่างสี่เหลี่ยมบริเวณด้านหลังที่มีการใช้โทนีสน้ำเงินที่เป็นการใช้วรรณสีเขียนในรูปแบบโทนีสเข้มเกิดการตัดกันโดยการลดความเข้มของสีระหว่างกันจึงเกิดเป็นความขัดแย้งกันภายในชิ้นงานออกแบบ

4.6 ชิ้นงาน 4.6

รูปที่ 4.6 ชิ้นงาน 4.6

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.6.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.6 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา และมียาละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องการฉีดวัคซีน เพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดความสำคัญของการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ได้แก่ ความสำคัญของวัคซีนที่ทุกคนควรรับวัคซีนโควิด-19 อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง 608 รับวัคซีนเพิ่มเติมหากรับเข็มสุดท้ายนานเกิน 4 เดือน โดยที่สามารถขอรับวัคซีนได้ที่สถานบริการทางสาธารณสุขใกล้บ้าน

สัญญาณภาพ

สัญลักษณ์ภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ผู้สูงอายุเพศชายกำลังยืน และผู้สูงอายุเพศหญิงกำลังนั่ง เพื่อสื่อความหมายถึง กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง 608

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังถือเข็มฉีดยา และขวดยา เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อ ป้องกันความเสี่ยง และสร้างภูมิคุ้มกันจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการฉีดวัคซีนอย่างมั่นใจกับบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางวิชาชีพ

ภาพเวกเตอร์อาคารที่มีสัญลักษณ์กากบาท เพื่อสื่อความหมายถึง โรงพยาบาล หรือสถานที่ทางการแพทย์

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการ สื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19

4.6.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการ ป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อ เน้นเนื้อหาการสื่อสารเรื่องสำคัญที่ผู้รับควรต้องปฏิบัติตาม และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำ เงิน เนื้อ น้ำตาล เทา และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่ การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว น้ำเงิน และดำ เพื่อเน้นข้อความ ตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) คลยภาพ

วิธีการสร้างคลยภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ข้อความ ตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม บริเวณด้านซ้าย และข้อความ ตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ภาพเวกเตอร์ และรูปร่างสี่เหลี่ยม บริเวณด้านซ้าย ในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากัน จากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใช้สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีภายในชิ้นงาน ได้แก่ ข้อความขยายรายละเอียด “อย่างน้อย 4 เข็ม” “กลุ่มเสี่ยง 608” “วัคซีนเข็มสุดท้ายนานเกิน 4 เดือน ให้รับวัคซีนเพิ่มเติม” มีการเลือกใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ที่สามารถสร้างความโดดเด่น และบ่งบอกถึงความรู้สึกรุนแรง อันตราย ที่ต้องปฏิบัติตาม และเมื่อวางบนพื้นหลังโทนสีฟ้า (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นจุดเด่นส่วนสำคัญที่มีการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการจัดวางเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ข้อความ “ประชาชนควรได้รับวัคซีน” “ปลอดภัยจากโควิด-19 ลดการเสียชีวิต ลดการสูญเสีย” “ทุกคนควรรับวัคซีนโควิด-19 อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะ” “หากท่านรับ” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) เหมือนกัน และข้อความ “อย่างน้อย 4 เข็ม” “กลุ่มเสี่ยง 608” “วัคซีนเข็มสุดท้ายนานเกิน 4 เดือน ให้รับวัคซีนเพิ่มเติม” มีการเลือกใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) เกิดเป็นกลมกลืนกันด้วยสีภายในชิ้นงานออกแบบ

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ข้อความ “ประชาชนควรได้รับวัคซีน” “ปลอดภัยจากโควิด-19 ลดการเสียชีวิต ลดการสูญเสีย” “ทุกคนควรรับวัคซีนโควิด-19 อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะ” “หากท่านรับ” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) ตัดกันกับ ภาพพื้นหลัง

ที่มีการใช้โทนีฟ้า (วรรณะเย็น) เป็นการขัดแย้งกันในรูปแบบการลดความเข้มของโทนีฟ้าในวรรณะเดียวกัน และข้อความ “อย่างน้อย 4 เข็ม” “กลุ่มเสี่ยง 608” “วัคซีนเข็มสุดท้ายนานเกิน 4 เดือน ให้รับวัคซีนเพิ่มเติม” มีการเลือกใช้โทนีฟ้าแดง (วรรณะสีร้อน) ตัดกันกับ ภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนีฟ้าฟ้า (วรรณะเย็น) เกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นต้น

4.7 ชิ้นงาน 4.7

รูปที่ 4.7 ชิ้นงาน 4.7

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรัฐสู้โควิด, 2565

4.7.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.7 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบรายการ (Listed) เพราะใช้ตัวเลขนำในแฮชแท็ก และการนำเสนอประเด็นข้อมูลความรู้เรื่องการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 แบบเป็นข้อ ๆ ที่มีเนื้อหาที่ไม่ยาวนานนัก สามารถอ่าน และทำความเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดความสำคัญของการฉีดวัคซีนเข็ม 2 3 และ 4 เพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 โดยการฉีด 2 เข็ม ถึงแม้ว่าป้องกันการติดเชื้อไม่ได้ แต่สามารถป้องกันการเสียชีวิตมากกว่า 85% การฉีด 3 เข็ม สามารถป้องกันการติดเชื้อ 34-68% และป้องกันการเสียชีวิต 98-99% และการฉีด 4 เข็ม สามารถป้องกันการติดเชื้อ 80-82% และยังไม่มียารักษาผู้เสียชีวิตในกลุ่มที่ฉีด 4 เข็ม

สัญลักษณ์ภาพ

สัญลักษณ์ที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพขวดวัคซีน เข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง วัคซีนที่ใช้ฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไอคอนโล่ และเครื่องหมายกากบาท เพื่อสื่อความหมายถึง เกราะป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพเวกเตอร์แซชแท็ก เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของสัญลักษณ์ของข้อความ “วัคซีนเข็มกระตุ้น สามารถช่วยลดการป่วยหนัก และลดการเสียชีวิต”

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความรู้เรื่องสายพันธุ์โควิด-19

4.7.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ามุข น้ำเงิน เขียว เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน และสีดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำเนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ ข้อความ “วัคซีนโควิด-19” “ป้องกัน” “สายพันธุ์โอมิครอน” “แกลโหน” “2 เข็ม ป้องกันติดเชื้อไม่ได้ แต่ ป้องกันเสียชีวิตมากกว่า 85%” “3 เข็ม ป้องกันติดเชื้อ 34 - 68% และ ป้องกันเสียชีวิต 98 - 99%” “4 เข็ม ป้องกันติดเชื้อ 80 - 82% ยังไม่มีรายงานผู้เสียชีวิตในกลุ่ม 4 เข็ม” และ “#วัคซีนเข็มกระตุ้นจำเป็น ลดป่วยหนัก ลดเสียชีวิต” และรูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “2 เข็ม” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “3 เข็ม” และรูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “4 เข็ม” มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพ ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) และรูปร่างสี่เหลี่ยม บริเวณด้านซ้าย และภาพ ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) และรูปร่างสี่เหลี่ยม บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใส่สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีภายในชิ้นงาน ได้แก่ ข้อความ “วัคซีนโควิด-19” “สายพันธุ์โอมิครอน” โทนนํ้าเงิน และ “ป้องกัน” “แกลโหน” โทนมืด ซึ่งข้อความทั้งคู่ใช้วรรณะสีเย็นที่มีโทนมืดเข้มกว่าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีขาว จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “2 เข็ม” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “3 เข็ม” และรูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “4 เข็ม” ที่มีลักษณะเหมือนกันมาจัดรวมกันเกิดเป็นความกลมกลืนด้วยรูปร่าง

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ข้อความ “วัคซีนโควิด-

19” “สายพันธุ์โอมิครอน” โทสนีน้ำเงิน และ “ป้องกัน” “แค่ไหน” โทสนีดำ ซึ่งข้อความทั้งคู่ใช้วาระเสียนที่มีโทสนีเข้มกว่าเกิดการตัดกับ ภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทสนีขาว เกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสีภายในวรรณคดีเดียวกัน

4.8 ชิ้นงาน 4.8

รูปที่ 4.8 ชิ้นงาน 4.8

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.8.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.8 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงานแสดงถึงรายละเอียดของกลุ่มบุคคลที่สมควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19 ก่อนกลุ่มอื่น ๆ และระยะห่างของการได้รับการฉีดวัคซีน ทำให้เมื่อผู้รับสารเห็นแล้วสามารถอ่าน และทำความเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดของกลุ่มบุคคลที่สมควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19 ก่อนกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ 1) บุคคลที่อายุ 60 ปีขึ้นไป 7 กลุ่มโรคเรื้อรัง หญิงตั้งครรภ์ และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (เพื่อลดความเสี่ยงของการป่วยรุนแรง / เกิด

ภาวะแทรกซ้อน) 2) อาชีพที่สัมผัสคนจำนวนมากหรืออยู่ในสถานที่แออัด เช่น ห้างสรรพสินค้า (เพื่อลดความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ) 3) บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ด่านหน้า อสม. (เพื่อรักษาระบบสาธารณสุขของประเทศ) และระยะห่างของการเข้ารับการฉีดวัคซีน ได้แก่ ผู้ที่ไม่เคยฉีดวัคซีน และไม่เคยติดเชื้อ ควรฉีดวัคซีนจำนวน 2 เข็ม ในระยะเวลาห่างกัน 1-2 เดือน และผู้ที่เคยฉีดวัคซีน หรือเคยติดเชื้อแล้วนั้น ควรฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นปีละ 1 เข็ม นอกจากนี้วัคซีนทุกชนิด ทุกรุ่นสามารถฉีดเป็นเข็มกระตุ้นได้

สัญญาณ

สัญญาณที่ปรากฏภายในชั้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ โล่ ตราสัญลักษณ์กาชาด ขวดวัคซีน และเข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง วัคซีนที่ใช้ฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่เป็นเสมือนเกราะป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ ผู้สูงอายุเพศหญิง หญิงตั้งครรภ์ และเด็กทารก เพื่อสื่อความหมายถึง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีมีครรภ์ และกลุ่มเด็กเล็กที่อายุน้อยกว่า 5 ปี

ภาพเวกเตอร์ บุคคลเพศหญิงกำลังยืนอยู่หน้าเคาท์เตอร์ และบุคคลเพศชายที่แต่งกายคล้ายตำรวจ เพื่อสื่อความหมายถึง กลุ่มอาชีพที่มีความจำเป็นต้องพบกับผู้คนจำนวนมาก ซึ่งมีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ แพทย์เพศชาย และบุคคลเพศหญิงที่แต่งกายคล้ายเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อสื่อความหมายถึง กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชั้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภายในชั้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชั้นงาน คือ การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-

4.8.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนีสีแดง เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงความอันตรายของเชื้อโควิด-19 โทนีสีเหลือง เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่เป็นส่วนสำคัญสำหรับการเชื่อมโยงเรื่องราวภายในชิ้นงานออกแบบให้เกิดความโดดเด่น และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนีสีขาว ฟ้ำ เนื้อ น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนีสี เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่เป็นรายละเอียดส่วนสำคัญสำคัญที่ต้องการอธิบายภายในชิ้นงานออกแบบ เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “วัคซีนโควิด-19” “ใครควรฉีด” “อายุ 60 ปีขึ้นไป” “อาชีพสัมผัสคนจำนวนมาก” “บุคลากรการแพทย์” “ไม่เคยฉีดวัคซีน” “เคยฉีดวัคซีน” และ “วัคซีนทุกชนิด ทุกรุ่น” ที่มีลักษณะคล้ายกันมาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ และรูปร่างสี่เหลี่ยม บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ และรูปร่างสี่เหลี่ยม บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใช้สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ได้แก่ ข้อความ “โควิด-19” “เพื่อลดความเสี่ยงป่วยรุนแรง/เกิดภาวะแทรกซ้อน” “เพื่อลดความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ” “เพื่อรักษาระบบสาธารณสุขของประเทศ” “ไม่เคย” “เคย” “วัคซีนทุกชนิด ทุกรุ่น” ที่มีการโทนีสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่มีการวรรณะสี

ต่างกับรูปร่างสี่เหลี่ยมด้านหลังข้อความที่กล่าวไปข้างต้น และภาพพื้นหลัง ที่ใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีภายในชิ้นงานออกแบบ

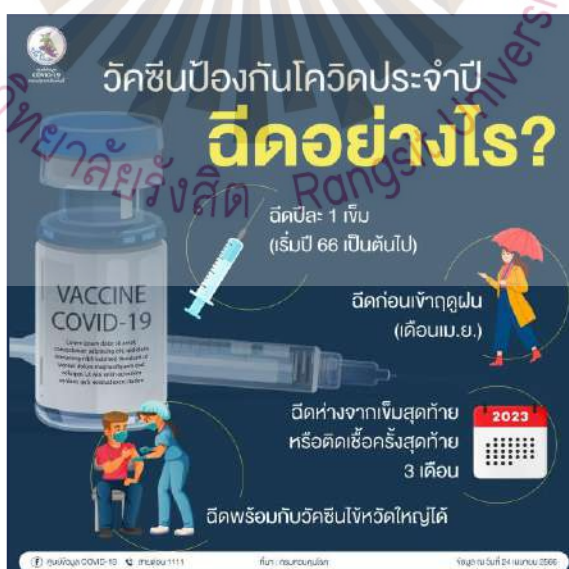
4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยมด้านหลังข้อความ “วัคซีนโควิด-19” “ใครควรฉีด” “อายุ 60 ปีขึ้นไป” “อาชีพสัมผัสคนจำนวนมาก” “บุคลากรการแพทย์” “ไม่เคยฉีดวัคซีน” “เคยฉีดวัคซีน” และ “วัคซีนทุกชนิด ทุกรุ่น” ที่มีลักษณะคล้ายกันมาจัดรวมกัน เกิดเป็นความกลมกลืนกันด้วยรูปร่าง

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ที่โดดเด่นในชิ้นงานออกแบบ คือ ข้อความ “โควิด-19” “เพื่อลดความเสี่ยงป่วยรุนแรง/เกิดภาวะแทรกซ้อน” “เพื่อลดความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ” “เพื่อรักษาระบบสาธารณสุขของประเทศ” “ไม่เคย” “เคย” “วัคซีนทุกชนิด ทุกรุ่น” ที่มีการโทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) เกิดการตัดกันกับภาพพื้นหลัง ที่ใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) เกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี

4.9 ชิ้นงาน 4.9

รูปที่ 4.9 ชิ้นงาน 4.9

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.9.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.9 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูล บางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ เกี่ยวกับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดของการฉีดวัคซีนประจำปี ได้แก่ เข้ารับการฉีดปีละ 1 เข็ม (เริ่มปี 66 เป็นต้นไป) ฉีดก่อนเข้าฤดูฝน (เดือนเม.ย.) ฉีดห่างจากเข็มสุดท้าย หรือหลังจากติดเชื้อครั้งสุดท้าย 3 เดือน และฉีดพร้อมกับวัคซีนไขหวัดใหญ่ได้

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพขวดวัคซีน และเข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง วัคซีนที่ใช้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์เข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญของวัคซีนที่ใช้ฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังเดินพร้อมกับทางร่วม เพื่อสื่อความหมายถึง ฤดูฝน

ภาพเวกเตอร์ไอคอนปฏิทิน เพื่อสื่อความหมายถึง การนับวัน เดือน ปี ที่เข้ารับการฉีดวัคซีนต่าง ๆ

ภาพเวกเตอร์พยาบาลกำลังฉีดวัคซีนให้กับคนไข้ เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญของการฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นที่ใช้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อมูลความรู้เรื่องการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19

4.9.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อเน้นเรื่องราวของภาพเวกเตอร์ที่ภายในชิ้นงานออกแบบต้องการสื่อสาร ได้แก่ ภาพผู้หญิงถือร่มสีแดง และความปฏิเสธที่มีขอบสีแดง ให้เกิดความโดดเด่น โทนสีเหลือง เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่เป็นข้อความสำคัญสำหรับใช้สำหรับเชื่อมโยงรายละเอียดภายในชิ้นงาน ออกแบบให้เกิดความโดดเด่น และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกละเอียดและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว เพื่อเน้นรายละเอียดส่วนสำคัญของเนื้อหาการสื่อสาร คือ รายละเอียดของการฉีดวัคซีน เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) คลยภาพ

วิธีการสร้างคลยภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ภาพร่วมกับเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใส่สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี คือ ข้อความ “ฉีดอย่างไร?” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่มีวรรณะสีต่างกับภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกันภายในชิ้นงาน ได้แก่ การใช้โทนสีขาวของข้อความ “วัคซีนป้องกันโควิดประจำปี” “ฉีดปีละ 1 เข็ม (เริ่มปี 66 เป็นต้นไป)” “ฉีดก่อนเข้าฤดูฝน (เดือนเม.ย.)” “ฉีดห่างจากเข็มสุดท้าย หรือฉีดเข็มครั้งสุดท้าย 3 เดือน” และ “ฉีดพร้อมกับวัคซีนไขหวัดใหญ่ได้” ที่เหมือนกัน จึงเกิดเป็นความกลมกลืนกันด้วยสี

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้เคียงกันเกิดเป็นความขัดแย้งกัน เช่น ข้อความ “ฉีดอย่างไร?” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่มีวรรณะสีต่างกัน เกิดการตัดกันกับภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) เกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี

4.10 ชิ้นงาน 4.10

รูปที่ 4.10 ชิ้นงาน 4.10

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.10.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.10 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูล บางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะข้อมูลภายในชิ้นแสดงถึงรายละเอียดผ่านสัญญาณภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ในเรื่องการฉีดวัคซีนโควิด-19 เข็มกระตุ้น ด้วยรายละเอียดที่ไม่มากนัก ทำให้เมื่อผู้รับสารเห็นแล้วสามารถอ่าน และทำความเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดของการฉีดวัคซีนโควิด-19 เข็มกระตุ้น ได้แก่ 1) สำหรับผู้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป การฉีดเข็มที่ 2 ไปสู่เข็มที่ 3 ควรฉีดวัคซีนในระยะเวลาห่างกัน 3 เดือนขึ้นไป การฉีดเข็มที่ 3 ไปสู่เข็มที่ 4 ควรฉีดวัคซีนในระยะเวลาห่างกัน 4 เดือนขึ้นไป (วัคซีน Pfizer เข็มกระตุ้น ฉีดครั้งใดก็ได้ตามดุลพินิจของแพทย์และความสนใจของผู้รับวัคซีน) 2) สำหรับผู้ที่อายุ 12-17 ปี ขึ้นไป การฉีดเข็มที่ 2 ไปสู่เข็มที่ 3 ควรฉีดวัคซีนในระยะเวลาห่างกัน 4-6 เดือนขึ้นไป (วัคซีนเข็มที่ 3 ฉีด mRNA โดสมาตรฐาน) 3) สำหรับผู้ที่เคยติดเชื้อโควิด-19 ควรฉีดตามหลักการเดียวกับผู้ไม่เคยติดเชื้อ ควรฉีดวัคซีนหลังจากการติดเชื้อ 3 เดือน

สัญญาณภาพ

สัญญาณที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัสที่มีเครื่องหมายห้าม เพื่อสื่อความหมายถึง การต่อต้านและป้องกันเชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน และเข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง วัคซีนที่ใช้ฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังฉีดวัคซีนให้กับคนไข้ เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยง และสร้างภูมิคุ้มกันจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการฉีดวัคซีนอย่างมั่นใจกับบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางวิชาชีพ

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังยกมือข้างหนึ่งขึ้นมา เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างความมั่นใจต่อประชาชนภายในประเทศไทย โดยการปฏิบัติงานผ่านบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางวิชาชีพ

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังถือเอกสารการตรวจ และภาพขวดวัคซีน เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างความมั่นใจต่อประชาชนภายในประเทศไทย โดยการปฏิบัติงานผ่านบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางวิชาชีพ

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19

4.10.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อนได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงความอันตรายของเชื้อโควิด-19 โทนสีเหลือง เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่สำคัญภายในชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำเงิน เขียว และเทา เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว เพื่อบ่งบอกรายละเอียดของเนื้อหาการสื่อสารที่สำคัญ คือ ช่วงอายุที่เหมาะสมแก่การรับวัคซีนเข็มกระตุ้น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) คุณภาพ

วิธีการสร้างคุณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพ

เวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางใน รูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการไล่สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการ เน้นด้วยสี คือ การใช้โทนสีเหลืองของข้อความ “วัคซีนโควิด-19” “เข็มที่ 2” “เข็มที่ 3” “เข็มที่ 4” “ฉีด mRNA โดสมาตรฐาน” “เคยติดเชื้อโควิด-19” และ “ฉีดตามหลักการเดียวกับผู้ไม่ติดเชื้อ” ที่ อยู่ในวรรณะสีร้อน มาวางหน้ารูปร่างสี่เหลี่ยมโทนสีน้ำเงิน เขียว และเทา ที่อยู่ในวรรณะเย็น จึงเกิด การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีปรากฏภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วย รูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “วัคซีนโควิด-19” “อายุ 18 ปี ขึ้น ไป” “เข็มที่ 2” “เข็มที่ 3” “อายุ 12 - 17 ปี ขึ้นไป” “ฉีด mRNA โดสมาตรฐาน” และ “เคยติดเชื้อ โควิด-19” ที่มีลักษณะคล้ายกันมาจัดรวมกัน เกิดเป็นความกลมกลืนกัน

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่ อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น การใช้โทนสีเหลืองของ ข้อความ “วัคซีนโควิด-19” “เข็มที่ 2” “เข็มที่ 3” “เข็มที่ 4” “ฉีด mRNA โดสมาตรฐาน” “เคยติดเชื้อ โควิด-19” และ “ฉีดตามหลักการเดียวกับผู้ไม่ติดเชื้อ” ที่อยู่ในวรรณะสีร้อน มาวางหน้ารูปร่าง สี่เหลี่ยมโทนสีน้ำเงิน เขียว และเทา ที่อยู่ในวรรณะเย็น เกิดการตัดกันระหว่างวรรณะสีที่ต่างกัน จึง เกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสี

4.11 ^๒ ใช้งาน 4.11

รูปที่ 4.11 ชิ้นงาน 4.11

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรัฐโควิด, 2565

4.11.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร
เพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.11 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกเนื้อหาการ
 การสื่อสารให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะข้อมูลภายในชิ้นงานแสดงถึงรายละเอียดของ
 ประสิทธิภาพของวัคซีนโควิด-19 ด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถ
 อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราว

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดของประสิทธิผลของวัคซีนโควิด-19 ได้แก่ 1) การฉีดวัคซีน 2 เข็ม ช่วยป้องกันการติดเชื้อได้น้อยมาก แต่ช่วยป้องกันการป่วยหนักต้องใส่ท่อช่วยหายใจและเสียชีวิตได้ 75% 2) การฉีดวัคซีน 3 เข็ม ช่วยป้องกันการติดเชื้อได้ 15% และช่วยป้องกันการป่วยหนักต้องใส่ท่อช่วยหายใจและเสียชีวิตได้ 93% (วัคซีนทุกสูตรช่วยป้องกันการป่วยหนักและเสียชีวิตได้ใกล้เคียงกัน) 3) การฉีดวัคซีน 4 เข็ม ช่วยป้องกันการติดเชื้อได้ 76% และช่วยป้องกันการป่วยหนักต้องใส่ท่อช่วยหายใจและเสียชีวิตได้ 99% (ไม่พบผู้เสียชีวิตในกลุ่มที่ฉีดวัคซีน 4 เข็ม) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงจากช่วงการระบาดของสายพันธุ์โอมิครอน ช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2565 จากการสำรวจจริง 5 แขนงราย

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชั้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์แพทย์กำลังฉีดวัคซีน และเข็มฉีดยากำลังยื่นข้างกับคนไข้ที่กำลังยกนิ้วโป้ง และกำลังมองแผนที่ที่มีผ้าปิดแผลเอาไว้บริเวณไหล่ เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญของวัคซีนที่ใช้ฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา โลโก้ ไอคอนแผนที่ประเทศไทย และเชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง วัคซีนที่เสมือนเกราะป้องกัน โดยการฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชื้อโควิด-19 ที่เกิดการระบาดขึ้นภายในประเทศไทย

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชั้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชั้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชั้นงาน คือ การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19

4.11.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชั้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง และ โทนสีเหลือง เพื่อเน้นเนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญภายในชั้นงานออกแบบ ให้เกิดความโดดเด่น และ วรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ เนื้อ น้ำเงิน น้ำตาล เทา และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว และ โทนสีดำ เพื่อใช้บอกรายละเอียดภายในชั้นงาน ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชั้นงาน

2) คลุมภาพ

วิธีการสร้างดุลยภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม ข้อความตัวหนังสือ (ร่วมกับเนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และ ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม ข้อความตัวหนังสือ (ร่วมกับเนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวามาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกราวเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างจุดเด่นภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น การใช้โทนสีน้ำเงินของ ข้อความ “ประสิทธิผล” “2 เข้ม” “3 เข้ม” “4 เข้ม” รูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “ในช่วงระบาดของสายพันธุ์โอมิครอน” “หลังฉีดวัคซีนเข็มล่าสุดไปแล้ว 6 เดือน” มีการใช้โทนสี และวรรณะสีเดียวกัน (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นความกลมกลืนด้วยสีกัน เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ข้อความ “ป้องกันป่วยหนักต้องใส่ท่อช่วยหายใจและเสียชีวิตได้” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ตัดกันกับรูปร่างสี่เหลี่ยม และภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีเทา (วรรณะสีเย็น) จึงความขัดแย้งกันด้วยสีที่ต่างวรรณะกัน

4.12 ชิ้นงาน 4.12

รูปที่ 4.12 ชิ้นงาน 4.12

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.12.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.12 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกเนื้อหาการสื่อสารให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลวิธีการสวมหน้ากากอนามัยที่ถูกต้องด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา และมียุทธศาสตร์ของข้อมูลที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงวิธีการสวมหน้ากากอนามัย ที่ถูกต้อง ได้แก่ การสวมหน้ากากผ้า / หน้ากากอนามัยทุกครั้ง ก่อนจากออกจากบ้าน และสวมให้หน้ากากปิดจมูกและปากให้มิดชิด

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และไอคอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์หน้ากากอนามัย และเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 ด้วยการสวมใส่หน้ากากอนามัยอย่างถูกวิธี

ภาพเวกเตอร์เครื่องหมายถูก และบุคคลเพศหญิงสวมใส่หน้ากากอนามัย โดยปิดหน้ากากอนามัยครอบคลุมบริเวณจมูกถึงคาง เพื่อสื่อความหมายถึง การสวมใส่หน้ากากอนามัยอย่างถูกวิธี เพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์เครื่องหมายกากบาท และบุคคลเพศหญิงสวมใส่หน้ากากอนามัย โดยปิดหน้ากากอนามัยเฉพาะบริเวณที่คาง เพื่อสื่อความหมายถึง การสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 ที่ผิดวิธี

ภาพเวกเตอร์เครื่องหมายกากบาท และบุคคลเพศหญิงสวมใส่หน้ากากอนามัย โดยปิดหน้ากากอนามัยบริเวณใต้จมูกครอบคลุมถึงบริเวณคาง เพื่อสื่อความหมายถึง การสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 ที่ผิดวิธี

ภาพเวกเตอร์เครื่องหมายกากบาท และบุคคลเพศหญิงสวมใส่หน้ากากอนามัย โดยปิดหน้ากากอนามัยครอบคลุมบริเวณจมูกถึงปาก แต่ไม่ครอบคลุมถึงบริเวณคาง เพื่อสื่อความหมายถึง การสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 ที่ผิดวิธี

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัย

4.12.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความอันตรายของการสื่อสารเนื้อหาการสื่อสารต่อผู้รับสารว่า “หากปฏิบัติการสวมหน้ากากอนามัยที่ผิดวิธี จะก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย” และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาวย น้ำเงิน เขียว และดำ เพื่อให้ความรู้สึกละความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการ

สร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีเขียว เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ บุคคลสวมแมส และถอดแมส และไอคอนถูก และผิด มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) เพราะมีการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์บุคคล ไอคอนถูก ผิด และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์บุคคล ไอคอนถูก ผิด และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้นให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีต่างวรรณะกันระหว่างสีวรรณะสีร้อน และสีวรรณะเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ได้แก่ ภาพเวกเตอร์แมส ที่มีการใช้โทนสีดำ ข้อความ “สวมถูกต้อง ป้องกันได้ประสิทธิภาพ” ที่มีการใช้โทนสีเขียว ซึ่งทั้งโทนสีดำ และโทนสีเขียว มีความเข้มกว่าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีเทา ถึงแม้ว่าจะอยู่ในวรรณะสีเย็นเหมือนกัน จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาพเวกเตอร์บุคคลสวมแมส และถอดแมส และภาพไอคอนถูก ผิด ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาจัดให้ประสานกลมกลืนกัน

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ภาพเวกเตอร์แมส ที่มีการใช้โทนสีดำ ข้อความ “สวมถูกต้อง ป้องกันได้ประสิทธิภาพ” ที่มีการใช้โทนสีเขียว ซึ่งทั้งโทนสีดำ และโทนสีเขียว มีความเข้มกว่าภาพ

พื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีขาว เกิดการตัดกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อนในวรรณะสีเย็นเหมือนกัน จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นต้น

4.13 ชิ้นงาน 4.13

รูปที่ 4.13 ชิ้นงาน 4.13

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.13.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.13 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกเนื้อหาการสื่อสารให้น่าไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลคำแนะนำหากจำเป็นต้องถอดหน้ากากอนามัยด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลคำแนะนำหากจำเป็นต้องถอดหน้ากากอนามัย ได้แก่ การมีความจำเป็นต้องถอดหน้ากากอนามัยควรถอดหน้ากากเมื่อขณะอยู่คนเดียว ขณะออกกำลังกาย ขณะรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ ขณะอยู่บริเวณที่อากาศถ่ายเทสะดวก ขณะอยู่นอกอาคาร ที่โล่งแจ้ง ขณะอยู่ในอาคารที่สามารถเว้นระยะห่างได้ และบุคคลที่ควรสวมหน้ากากตลอดเวลา ได้แก่ กลุ่ม 608 ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีโรคประจำตัว หญิงตั้งครรภ์ที่ไม่ได้วัคซีนป้องกันโควิด 19 ครบตามเกณฑ์ ผู้ติดเชื้อ หรือผู้สัมผัสเสี่ยงสูง เมื่อจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ หรือใกล้ชิดกับบุคคลอื่น

สัญลักษณ์ภาพ

สัญลักษณ์ที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังยกมือขึ้นเหนือศีรษะ เพื่อสื่อความหมายถึง การออกกำลังกาย

ภาพเวกเตอร์บุคคลสูงอายุเพศชายและเพศหญิงที่สวมใส่หน้ากากอนามัยยืนคู่กัน เพื่อสื่อความหมายถึง กลุ่มผู้สูงอายุ ที่จัดอยู่ในกลุ่ม 608 ในเรื่องของแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 ด้วยการสวมใส่หน้ากากอนามัย

ภาพหน้ากากอนามัย เพื่อสื่อความหมายถึง อุปกรณ์ที่ช่วยป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายและเพศหญิงกำลังออกกำลังกาย นั่งพักผ่อน ภายในสวนสาธารณะที่มีต้นไม้และพื้นที่สีเขียวบริเวณใกล้เมือง เพื่อสื่อความหมายถึง ผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติโดยการสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 ส่งผลทำให้การแพร่ระบาดลดน้อยลง และเริ่มสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในที่สาธารณะได้

ภาพเวกเตอร์สุนัขกำลังวิ่งออกกำลังกาย เพื่อสื่อความหมายถึง ผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติโดยการสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 ส่งผลทำให้การแพร่ระบาดลดน้อยลง ทั้งนี้ เมื่อมนุษย์พบการติดเชื้อโควิด-19 ลดน้อยลง ก็จะส่งผลทำให้สัตว์เลี้ยงปลอดภัย และสามารถร่วมกิจกรรมกับมนุษย์ได้ในที่สาธารณะ

ภาพเวกเตอร์ครอบครัวกำลังสวมใส่หน้ากากอนามัย เพื่อสื่อความหมายถึง การรับฝึชชอบต่อสังคมด้วยการเห็นความสำคัญของการสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัย

4.13.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนมัสแดง และ โทนมัสเหลือง เพื่อใช้เน้นเนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญที่ใช้เชื่อมโยงเรื่องราวภายในชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนมัสขาว ฟ้ำ เนื้อ น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์บุคคล รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม ทั้ง 2 อัน และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่คล้ายกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา เมื่อมองดูแล้วนั้นให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม เกิดเป็นความสมดุล

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีต่างวรรณะกันระหว่างสีวรรณะสีร้อน และสีวรรณะเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี คือ ข้อความ “ถอดหน้ากากเมื่อ” ที่ใช้โทนสี

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์บุคคล รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม ทั้ง 2 อัน และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาจัดเรียงประสานให้เกิดความกลมกลืนกัน

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “ควรใส่” “กลุ่ม 608” “ผู้ติดเชื้อ หรือผู้สัมผัสเสี่ยงสูง” และ “ผู้ปฏิบัติหน้าที่” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) เกิดการตัดกันกับ รูปร่างสี่เหลี่ยมที่อยู่ด้านหลังข้อความดังกล่าว ที่ใช้โทนสีครีม (วรรณะสีเย็น) เกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี

แนวทางการปฏิบัติ

ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง

ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง

ให้นอนแยกต่างหาก ในห้องนอนที่แยกต่างหากกับสมาชิกคนอื่น

โดยมีบริเวณน้ำพักน้ำดื่มส่วนตัวคนละ 1 ชุด

สัมผัสใกล้ชิดกับ

ผู้ป่วยที่หายแล้ว (Probable case)
ผู้ป่วยเข้า รพ. ด้วย ATK
ผู้ป่วยใน รพ. (Confirmed case)
คนในครอบครัว หรือสัมผัส RT-PCR

3 ผู้สัมผัสที่มีผลจากการ
พบบางคน หรือด้วย RT-PCR / ATK

กักตัวที่บ้าน

Home-Quarantine

5 วัน

- กักตัวอยู่ที่บ้าน
- ตรวจสอบอาการทางวันทุกวัน
- สวม ATK วันที่ 5
- กรณีไม่มีไข้ให้ยุติการกักตัว
- หลีกเลี่ยงการสัมผัส ATK คนอื่น

หากพบผลเป็นลบ ATK
หรือพบผลเป็นลบ ATK 1300 คนต่อ
ลิตร ให้หยุดการกักตัวโดย
สามารถทำ ATK เองได้
(Self-patient with Self Isolation)

สังเกตอาการตนเอง

Self-Monitoring

5 วัน

- อย่าออกจากพื้นที่
- สวม ATK วันที่ 10
กรณีไม่มีไข้ให้ยุติการกักตัว
- ไม่ไปพบแพทย์ หากมีไข้สูง
- ปฏิบัติตามแนวทาง
University Preparation
- อย่าไปสถานศึกษา
- อย่าไปสถานที่สาธารณะ
- อย่าไปพบปะผู้คนมาก
- อย่ามีกิจกรรมใดๆ

ห้ามไปพบแพทย์

หากมีอาการผิดปกติ
หรือมีอาการรุนแรง
ให้รีบไปพบแพทย์

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรัฐโควิด, 2565

4.14.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.14 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลแนวทางปฏิบัติผู้สัมผัสเสี่ยงสูงที่มีรายละเอียดสูงมาแปลงเป็นเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ เพื่อสื่อสารกับผู้รับสาร

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดแนวทางปฏิบัติผู้สัมผัสเสี่ยงสูง ได้แก่ 1) ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง เช่น การรับประทานอาหาร การดื่มสุรา การอยู่ในสถานที่ระบบปิดโดยไม่สวมหน้ากากขณะอยู่ร่วมกับผู้ป่วย มีผลทำให้เข้าข่ายเป็นผู้ป่วยเข้าข่าย (Probable case) ที่พบผลบวกโดยการตรวจด้วย ATK ผู้ป่วยยืนยัน (Confirmed case) ที่พบผลบวกโดยการตรวจด้วย RT-PCR ผู้ติดเชื้อที่ไม่แสดงอาการ ที่พบผลบวกโดยการตรวจด้วย RT-PCR / ATK 2) การกักตัวที่บ้าน (Home Quarantine) เป็นระยะเวลา 5 วัน ตรวจสอบอาการป่วยทุกวัน ตรวจ ATK ในวันที่ 5 หรือหากมีอาการ ควรตรวจ ATK ทันที 3) การสังเกตอาการตนเอง (Self-Monitoring) เป็นระยะเวลา 5 วัน ตรวจ ATK วันที่ 10 ควรจะไปสถานที่สาธารณะ งดรวมกิจกรรมรวมกลุ่มคนจำนวนมาก งดใช้ขนส่งสาธารณะ

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์กลุ่มบุคคลเพศชายและเพศหญิงกำลังรับประทานอาหารร่วมกันบนโต๊ะอาหาร เพื่อสื่อความหมายถึง ตัวอย่างพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังนั่งเล่น โน้ตบุ๊กภายในห้องนั่งเล่นพร้อมสัตว์เลี้ยง เพื่อสื่อความหมายถึง ตัวอย่างของแนวทางปฏิบัติขณะกักตัวขณะอยู่ที่บ้าน

ภาพเวกเตอร์กลุ่มบุคคลเพศชายและเพศหญิงกำลังสวมใส่หน้ากากอนามัย กำลังฉีดพ่นสเปรย์ และกำลังพ่นสเปรย์ใส่มือตนเอง เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์แถบแสดงผลตรวจ ATK เพื่อสื่อความหมายถึง ตัวอย่างรูปลักษณะของอุปกรณ์การตรวจหาเชื้อโควิด-19 ในรูปแบบ ATK (Antigen test kit)

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง

4.14.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อใช้เน้นเนื้อหาการสื่อสารที่เป็นส่วนสำคัญภายในชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ เนื้อ น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีดำ และสีเนื้อ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่ใช้อธิบายรายละเอียดภายในชิ้นงานออกแบบ เพื่อให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงรี รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุลภาพ

วิธีการสร้างความสมดุลภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงรี รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงรี รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่เท่ากันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีต่างวรรณะกันระหว่างสีวรรณะสีร้อน และสีวรรณะเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี คือ ข้อความ “ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง” “5 วัน + 5 วัน”

ที่ใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ที่จัดอยู่วางอยู่ด้านหน้าของพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีเนื้อ (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีภายในชิ้นงานออกแบบ

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงรี รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาจัดเรียงประสานให้เกิดความกลมกลืนกัน

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น คือ สีความ “ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง” “5 วัน + 5 วัน” ที่ใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ที่จัดอยู่วางอยู่ด้านหน้าของพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีเนื้อ (วรรณะสีเย็น) เกิดการตัดกันระหว่างวรรณะสีที่ต่างกัน จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นต้น

4.15 ชิ้นงาน 4.15

รูปที่ 4.15 ชิ้นงาน 4.15

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.15.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.15 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกเนื้อหาการสื่อสารให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูงโควิด-19 ด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหา

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูงโควิด-19 ได้แก่ ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง (ที่ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัย) มีแนวทางปฏิบัติ คือ ไปทำงานโดยแยกพื้นที่กับคนอื่น และใช้มาตรการป้องกันตนเองสูงสุด งดเดินทางไปที่สาธารณะ งดทำกิจกรรมกับคนหมู่มาก งดใช้ขนส่งสาธารณะที่หนาแน่น สังเกตอาการตนเองเป็นระยะเวลา 10 วัน ตรวจ ATK เมื่อมีอาการระบบทางเดินหายใจ หากพบว่าติดเชื้อ สามารถรับบริการ “เจอ แจก จบ” ที่ รพ.ตามสิทธิการรักษา ยกเว้นเป็นผู้ดูแลกลุ่มเปราะบาง (ผู้สูงอายุ / ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง / เด็กเล็กป่วย) ควรตรวจอยู่ใกล้ชิดกลุ่มเปราะบางเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 10 วัน และควรตรวจ ATK วันที่ 5 และวันที่ 10 หลังจากสัมผัสผู้ป่วย / ผู้ติดเชื้อ หรือเมื่อมีอาการ

สัญญาณ

สัญญาณที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังไอ และมีเชื้อไวรัสอยู่รอบตัว เพื่อสื่อความหมายถึง ผู้ที่ติดเชื้อโควิด-19 และเริ่มแสดงอาการ

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชาย และสัญลักษณ์สามเหลี่ยมที่ภายในมีรูปเชื้อไวรัสอยู่รอบ ๆ เพื่อสื่อความหมายถึง ผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 และอาจกำลังมีเชื้อโควิด-19 อยู่ภายในร่างกาย

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังสวมใส่หน้ากากอนามัย และไอคอนรูปบ้าน เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติในการสวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่สถานที่ต่าง ๆ กับบุคคลอื่น ๆ

ภาพเวกเตอร์แถบแสดงผลตรวจ ATK เพื่อสื่อความหมายถึง ตัวอย่างรูปลักษณะของอุปกรณ์การตรวจหาเชื้อโควิด-19 ในรูปแบบ ATK (Antigen test kit)

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง

4.15.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงความอันตรายของเชื้อโควิด-19 สีเหลือง เพื่อใช้เน้นเนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญที่ใช้เชื่อมโยงรายละเอียด และสีส้ม เพื่อใช้สร้างความโดดเด่นให้กับเนื้อหาการสื่อสารสำหรับอธิบายรายละเอียดภายในชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ เนื้อ น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว น้ำเงิน และน้ำตาล เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ ได้แก่ รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง” “ไปทำงานโดย” “งค” “สังเกตอาการตัวเอง” “ตรวจ ATK” “เป็นผู้ดูแลกลุ่มเปราะบาง” “งค” มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสีเหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างสีเหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณ

ด้านขวามาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างจุดเด่นภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น รูปร่างสีเหลี่ยมหลังข้อความ “ไปทำงานโดย” “งค” “สังเกตอาการตัวเอง” “ตรวจ ATK” ที่ใช้โทนสีน้ำตาล เหมือนกัน จึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้เคียงกันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ข้อความ “แยกพื้นที่กับคนอื่น + ใช้มาตรการป้องกันตนเองสูงสุด” “งค” “10” “ตรวจ ATK” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) เกิดการตัดกันกับรูปร่างสีเหลี่ยมที่อยู่ด้านหลังข้อความที่กล่าวไปข้างต้น ที่มีการใช้โทนสีน้ำตาล (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งกันด้วยสี เป็นต้น

4.16 ชิ้นงาน 4.16

รูปที่ 4.16 ชิ้นงาน 4.16

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.16.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.16 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลแนวทางปฏิบัติการแยกกักตัวที่แปลงเนื้อหาที่มีรายละเอียดสูงมาสื่อสารด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจข้อมูลได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดแนวทางปฏิบัติการแยกกักตัว (เมื่อต้องอาศัยภายในบ้านเดียวกันกับผู้ป่วยโควิด-19 โดยไม่มีห้องแยก) ได้แก่ 1) ทุกคนที่อยู่ในห้องควรรวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา 2) แบ่งเขตพื้นที่ในส่วนของผู้ที่เป็น และส่วนของผู้ที่ไม่เป็น ควรแยกออกจากกันอย่างชัดเจน 3) จัดหาพัดลมมาจัดวางไว้ในห้องและเปิดตลอดเวลา (เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางลมให้ออกไปสู่หน้าต่างฝั่งที่ไกลกับผู้ที่เป็น) 4) กำหนดพื้นที่พิเศษสำหรับการจัดการกับสิ่งของหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว 5) ให้ผู้ป่วยนำของใส่ในถุง พ่นด้วยแอลกอฮอล์ข้างในก่อนปิดปากถุง เมื่อวางแล้วให้พ่นแอลกอฮอล์ซ้ำที่ตรงปากถุงด้านนอก 6) ผู้ที่นำไปจัดการจะต้องใส่ถุงมือ พ่นแอลกอฮอล์ที่ด้านนอกถุงอีกครั้ง เมื่อนำถุงออกมาจากพื้นที่เปิดปากถุงแล้วแช่ด้วยน้ำสบู่หรือน้ำผสมผงซักฟอกประมาณ 10 - 15 นาที ก่อนที่จะนำไปทำความสะอาดตามปกติ และ 7) เมื่อมีการสัมผัสสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน ขอให้มีการปฏิบัติตัวป้องกันตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยยึดหลัก “ไม่แพร่เชื้อ-ไม่ติดเชื้อ”

สัญญาณภาพ

สัญลักษณ์ภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ไอคอนบ้าน เพื่อสื่อความหมายถึง สถานที่พักอาศัยขณะทำการแยกกักตัวของผู้ป่วยเชื้อโควิด-19 ที่มีความจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ร่วมกันกับครอบครัว

ภาพเวกเตอร์โล่ที่มีตราราชาอยู่บริเวณด้านหน้า และภาพเชื้อไวรัสกำลังพุ่งชนโล่ เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นเกราะป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ตำแหน่งพื้นที่สำหรับผู้ป่วยโควิด-19 ที่ต้องอาศัยอยู่ภายในบ้านเดียวกันกับผู้ที่ไม่ติดเชื้อโควิด-19 เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติในการจัดวางตำแหน่งพื้นที่ของห้องพักของผู้ป่วยจากเชื้อโควิด-19 ที่มีความจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ร่วมกันกับครอบครัว

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายและเพศหญิงสวมใส่หน้ากากอนามัย เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญของการสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 และลดความเสี่ยงต่อเชื้อ

ภาพเวกเตอร์เสื้อผ้า และกางเกงขาสั้น เพื่อสื่อความหมายถึง สิ่งของ และเครื่องใช้

ภาพเวกเตอร์บุคคลสองบุคคลที่อยู่ภายในบ้านและมีเส้นกั้นระหว่างกัน เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติของการแบ่งเขตพื้นที่พักอาศัยภายในบ้านของผู้ป่วยจากเชื้อโควิด-19 ที่มีความจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ร่วมกันกับครอบครัว

ภาพเวกเตอร์บุคคลสองบุคคลยืนเว้นระยะห่างกัน และสัญลักษณ์เส้นโค้ง 3 เส้น อยู่ระหว่างกลางบุคคลทั้งสอง เพื่อสื่อความหมายถึง การจัดวางเขตพื้นที่เพื่อกำหนดทิศทางลม

ภาพเวกเตอร์บุคคลสองบุคคลและมีเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสอง เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติของการสัมผัสสิ่งของเครื่องใช้ร่วมกัน

ภาพเวกเตอร์มือกำลังสัมผัสกับขวดเจลแอลกอฮอล์ เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 และลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ด้วยการทำความสะอาดมือด้วยเจลแอลกอฮอล์

ภาพเวกเตอร์มือกำลังทิ้งหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วลงถังขยะ เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางการปฏิบัติการทิ้งหน้ากากอนามัยที่สวมใส่แล้วอย่างถูกวิธีหลังจากการใช้งานแล้วทุกครั้ง

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายและเพศหญิงที่สวมใส่หน้ากากอนามัยอยู่ภายในบ้าน เพื่อสื่อความหมายถึง การเน้นย้ำความสำคัญของแนวทางปฏิบัติในการสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโควิด-19 และลดความเสี่ยงต่อเชื้อ เมื่ออยู่สถานที่ต่าง ๆ กับบุคคลอื่น ๆ แม้กระทั่งภายในบ้านกับบุคคลภายในครอบครัวเดียวกันก็ควรสวมใส่หน้ากากอนามัย

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ แนวทางปฏิบัติการแยกกักตัว

4.16.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนมัสแดง เพื่อใช้เน้นภาพเวกเตอร์ลูกศรให้เกิดความโดดเด่น และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนมัสขาว ฟ้าม่วงเงิน เทาเขียว และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีเขียว เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ ภาพไอคอน รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดวางใกล้เคียงกัน เกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ ภาพไอคอน รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ ภาพไอคอน รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม เกิดเป็นความสมดุล

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี คือ ข้อความ “แยกกักตัวอย่างไร?” ที่ใช้โทนสีเขียว “เมื่อต้องการอาศัยในบ้านเดียวกันกับผู้ป่วยโควิด-19” ที่ใช้โทนมัสขาว ที่ข้อความทั้งคู่ที่กล่าวไปล้วนจัดอยู่ในวรรณะสีเย็น เกิดจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีระหว่างวรรณะสีเดียวกันกับภาพพื้นหลังโทนมัสน้ำเงินในรูปแบบของโทนสีอ่อนกับโทนสีเข้ม

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสารที่มีการใช้สีวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน

มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น รูปร่างวงกลมบริเวณส่วนกลางของชิ้นงาน ออกแบบ และเนื้อหาการสื่อสารบริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ ที่ทั้งรูปร่างวงกลม และเนื้อหาการสื่อสาร ล้วนใช้โทนสีเขียวเหมือนกันจึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีที่ตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “แยกกักตัวอย่างไร?” ที่ใช้โทนสีเขียว “เมื่อต้องการอาศัยในบ้านเดียวกันกับผู้ป่วยโควิด-19” ที่ใช้โทนสีขาว ที่ข้อความทั้งคู่ที่กล่าวไปล้วนจัดอยู่ในวรรณะสีเขียว เกิดการตัดกันระหว่างวรรณะสีเขียวด้วยกันกับภาพพื้นหลังโทนสีน้ำเงินในรูปแบบของโทนสีอ่อนกับโทนสีเข้ม จึงเกิดเป็นความขัดแย้งด้วยสี เป็นต้น

4.17 ชิ้นงาน 4.17

รูปที่ 4.17 ชิ้นงาน 4.17

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรัฐสู้โควิด, 2565

4.17.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.17 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบรายการ (Listed) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลการออกแบบ ได้แก่ เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ เป็นข้อ ๆ และมีรายละเอียดของข้อมูลกลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19 (กลุ่มอาการสีเขียว) ที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดกลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19 (กลุ่มอาการสีเขียว) ได้แก่ ไม่มีอาการ / อาการเล็กน้อย มีไข้ อุณหภูมิ 37.5 องศาขึ้นไป ไม่ได้กลิ่น ไม่รู้รส เจ็บคอ ไอ / มีน้ำมูก มีผื่น ถ่ายเหลว ตาแดง

สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายกำลังมีท่าทางไม่สบาย เพื่อสื่อความหมายถึง ลักษณะอาการที่แสดงออกขึ้นเริ่มต้นเมื่อเริ่มเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ กลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19

4.17.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนมืดขาว ฟ้าน้ำเงิน เขียว เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) คลยภาพ

วิธีการสร้างคลยภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงรี และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใช้สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี คือ ภาพพื้นหลัง ที่มีใช้โทนสีเขียว ที่จัดวางคู่กับภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีฟ้า เกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน ได้แก่ สัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น ข้อความ “สีเขียว” “ไม่มีอาการ-อาการเล็กน้อย” “มีไข้ อุณหภูมิ 37.5 องศาขึ้นไป” “ไม่ได้กลืน ไม่รู้รส” “เจ็บคอ ไอ/มีน้ำมูก” “มีผื่น ถ่ายเหลว ตาแดง” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเขียว) เหมือนกัน จึงเกิดเป็นความกลมกลืนด้วยสีภายในชิ้นงานออกแบบเป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ภาพพื้นหลัง ที่มีใช้โทนสีเขียว (วรรณะสีเขียว) เกิดการตัดกันในรูปแบบวรรณะสีเขียวเดียวกับภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีฟ้า (วรรณะเย็น) เกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี เป็นต้น

4.18 ชิ้นงาน 4.18

รูปที่ 4.18 ชิ้นงาน 4.18

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรัฐสู้โควิด, 2565

4.18.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.18 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบรายการ (Listed) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลการออกแบบ ได้แก่ เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ เป็นข้อ ๆ และมีรายละเอียดของข้อมูลกลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19 (กลุ่มอาการสี่เหลือง) ที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดกลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19 (กลุ่มอาการสี่เหลือง) ได้แก่ แน่นหน้าอก หายใจลำบาก หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย ปอดอักเสบ ไอแล้วเหนื่อย อ่อนเพลีย ถ่ายเหลวมากกว่า 3 ครั้งต่อวัน อาการแทรกซ้อนจากโรคประจำตัว เด็กเล็ก ชิม หายใจลำบาก กินนม / อาหารน้อยลง กลุ่ม 608 (ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป, ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว) นอกจากนี้ 7 โรค ได้แก่ โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคไตวายเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมองโรคอ้วน น้ำหนักมากกว่า 90 กก. โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน และกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ (อายุครรภ์ 12 สัปดาห์ขึ้นไป)

สัญญาณภาพ

สัญลักษณ์ภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายกำลังมีท่าทางไม่สบาย และกำลังจับหน้าอก เพื่อสื่อความหมายถึง ลักษณะอาการที่แสดงออกอย่างชัดเจนเมื่อติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ กลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19

4.18.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อใช้นั้นเนื้อหาการสื่อสารเรื่องสำคัญที่ต้องการสื่อสารต่อผู้รับสาร โทนสีเหลือง เพื่อใช้สร้างความโดดเด่นให้กับชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีดำ เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่นเป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) ความสมดุลภาพ

วิธีการสร้างความสมดุลภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญญาณภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่

เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากัน จากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการนำสีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสี คือ ภาพพื้นหลังส่วนบน ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะร้อน) และภาพพื้นหลังส่วนล่าง ที่มีการใช้โทนสีฟ้า (วรรณะเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีในรูปแบบต่างวรรณะสีกัน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน ได้แก่ สัตยธูปภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น ข้อความ “สีเหลือง” “รายละเอียดบริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ” ที่มีการใช้โทนสีคำเหมือนกัน จึงเกิดเป็นความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ภาพพื้นหลังส่วนบน ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะร้อน) เกิดการตัดกันกับสีต่างวรรณะของภาพพื้นหลังส่วนล่าง ที่มีการใช้โทนสีฟ้า (วรรณะเย็น) จึงเกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี เป็นต้น

4.19 ชิ้นงาน 4.19

รูปที่ 4.19 ชิ้นงาน 4.19

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.19.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.19 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบรายการ (Listed) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลการออกแบบ ได้แก่ เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ เป็นข้อ ๆ และมีรายละเอียดของข้อมูลกลุ่มอาการผู้ติดเชื้อ โควิด-19 (กลุ่มอาการสีแดง) ที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงรายละเอียดกลุ่มอาการผู้ติดเชื้อ โควิด-19 (กลุ่มอาการสีแดง) ได้แก่ หอบเหนื่อยหนักมาก พุดไม่เป็นประโยค แน่นหน้าอก หายใจเจ็บหน้าอก ปอดอักเสบรุนแรง อ่อนเพลีย ตอบสนองช้า ไม่รู้สึกตัว มีภาวะช็อก / โคมา ชี้นลง ไข้สูงกว่า 39 องศาต่อเนื่อง ค่าออกซิเจนต่ำกว่า 94 รักษาฟรีในรพ.ตามสิทธิรักษา UCEP Plus เข้ารักษาในรพ.ใดก็ได้ ที่อยู่ใกล้ (รัฐ/เอกชน) ไม่เสียค่าใช้จ่าย รพ.ดูแลรักษาจนหายหรือส่งต่อไปรพ.อื่น หรือส่งต่อให้ รพ.ในเครือข่ายที่จัดไว้

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายกำลังมีท่าทางไม่สบาย และกำลังไออย่างรุนแรง เพื่อสื่อความหมายถึง ลักษณะอาการที่เริ่มรุนแรงขณะติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ กลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19

4.19.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อใช้นั้นเนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญ และสร้างความโดดเด่นให้กับชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีดำ เพื่อนั้นความข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) ความสมดุลภาพ

วิธีการสร้างความสมดุลภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญญาณภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่

เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากัน จากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการนำสีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) และ ภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีฟ้า (วรรณะสีเย็น) ซึ่งทั้งคู่มีวรรณะสีที่ต่างกัน จึงเกิดการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น ข้อความ “สีแดง” “รายละเอียดเนื้อหาการสื่อสารบริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ” ที่มีการใช้โทนสีคำเหมือนกัน จึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้กันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) เกิดการตัดกันกับ ภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีฟ้า (วรรณะสีเย็น) ซึ่งมีวรรณะสีที่ต่างกัน จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นต้น

4.20 ชิ้นงาน 4.20

รูปที่ 4.20 ชิ้นงาน 4.20

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.20.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.20 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลแนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ด้วยการแปลงเนื้อหาการสื่อสารที่มีรายละเอียดสูงสู่เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ที่ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดแนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ได้แก่ 1) กลุ่มไม่มีอาการ หากจำเป็นต้องออกจากบ้าน หรือไปทำงาน ให้สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา และระมัดระวังการแพร่เชื้อไปยังผู้อื่น พิจารณาดูแลรักษาตาม

ความเหมาะสม หากอาการไม่ดีขึ้นและมีอาการรุนแรงภายใน 48 ชั่วโมง ให้รีบพบแพทย์ และเข้ารับการรักษาดตามดุลยพินิจของแพทย์ 2) กลุ่มอาการรุนแรง เข้าพบแพทย์ในกรณีที่มีไข้ อุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 39 องศาขึ้นไป โดยวัดอย่างน้อยสองครั้ง ห่างกัน 4 ชม. ในช่วงเวลา 24 ชม. มีค่าออกซิเจนในเลือด น้อยกว่า 94% มีภาวะแทรกซ้อน หรือการกำเริบขอโรคประจำตัวเดิม เป็นผู้ป่วยที่มีปัจจัยเสี่ยงอาการรุนแรง ละไม่มีผู้อยู่ดูแลตลอดทั้งวัน มีภาวะอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษานใน รพ. ตามดุลยพินิจของแพทย์ นอกจากนี้ หากไม่มีอาการ หรือไม่ใช่ผู้ป่วยสงสัยโควิด-19 ไม่ต้องตรวจ ATK

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์บุคคลสวมใส่หน้ากากอนามัยกำลังถือดาบและโล่ที่มีตราท้าวท้าว เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางป้องกัน และวิธีต่อสู้กับเชื้อโควิด-19 ด้วยแนวทางการรักษาดตามคำแนะนำของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลสองบุคคลที่อยู่ห่างกัน และมีเส้นระยะระยะห่าง 3 เมตร เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน และลดความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการเว้นระยะห่างประมาณ 2 เมตร

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่สวมใส่หน้ากากอนามัย เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน และลดความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการสวมใส่หน้ากากอนามัย

ภาพเวกเตอร์มือทั้งสองข้างกำลังทำความสะอาด เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน และลดความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการทำความสะอาดมือทุกครั้งหลังจากสัมผัสสิ่งต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์แถบแสดงผลตรวจ ATK เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางการรักษาเพื่อทราบอาการเบื้องต้นด้วยการใช้อุปกรณ์การตรวจหาเชื้อโควิด-19 ในรูปแบบ ATK

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่กำลังป่วย และมีแผ่นเจลลดไข้ประคบอยู่บริเวณศีรษะ เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางการรักษาอาการเบื้องต้นด้วยการใช้อุปกรณ์เจลลดไข้เพื่อลดอุณหภูมิของในร่างกาย

ภาพเวกเตอร์กลุ่มบุคคล เพื่อสื่อความหมายถึง บุคคลต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลกำลังยืนอยู่ภายในบ้าน เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน และลดความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการแยกกักตัวภายในสถานที่พักอาศัยเพื่อสังเกตอาการตัวเอง

ภาพเวกเตอร์ไอคอนตราอากาศ เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางการรักษาด้วยการเข้ารับการรักษา โดยจะพิจารณาอาการตามดุลยพินิจของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

ภาพเวกเตอร์แพทย์ที่สวมใส่หน้ากากอนามัยกำลังโบกมือ เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างความมั่นใจต่อประชาชนภายในประเทศไทยในเรื่องแนวทางปฏิบัติ และแนวทางการรักษาเชื้อโควิด-19 โดยการปฏิบัติงานผ่านบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางวิชาชีพ

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ แนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด-19

4.20.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อเน้นการกระทำของภาพเวกเตอร์ชายกำลังถือดาบ และโล่สีแดง ที่สื่อถึงแนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ที่เสมือนเกราะป้องกันโรคนี้ได้ โทนสีส้ม เพื่อใช้สร้างโดดเด่นให้กับชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟา น้ำเงิน เขียว เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาวเพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ได้แก่ ข้อความ “กลุ่มไม่มีอาการ” “กลุ่มอาการรุนแรง” ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ รูปร่างวงกลม ภาพไอคอน รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) คุณภาพ

วิธีการสร้างคุณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสารได้แก่ รูปร่างวงกลม ภาพไอคอน รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และรูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกเท่ากัน

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีต่างวรรณะกันระหว่างวรรณะสีร้อน และวรรณะสีเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “แนวทางการรักษา” ที่มีการใช้โทนสีส้ม (วรรณะสีร้อน) ที่จัดวางอยู่ด้านหน้าของเนื้อหาข้อความดังกล่าว ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “กลุ่มไม่มีอาการ” “กลุ่มอาการรุนแรง” ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) ที่จัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีในวรรณะสีที่ต่างกัน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น ข้อความ “รายละเอียดเนื้อหาการสื่อสารบริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ” มีการใช้โทนสีดำที่เหมือนกัน จึงเกิดเป็นความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “แนวทางการรักษา” ที่มีการใช้โทนสีส้ม (วรรณะสีร้อน) ที่จัดวางอยู่ด้านหน้าของเนื้อหาข้อความดังกล่าว ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “กลุ่มไม่มีอาการ” “กลุ่มอาการรุนแรง” ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) ที่จัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) เกิดการตัดกันในรูปแบบวรรณะสีที่ต่างกัน จึงเกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี เป็นต้น

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่ลักษณะท่าทางดูไม่สบาย และภาพปรอทวัดไข้อุณหภูมิที่อุณหภูมิอยู่ในระดับสูง เพื่อสื่อความหมายถึง อาการมีไข้

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่กำลังไอที่ค่อนข้างรุนแรง เพื่อสื่อความหมายถึง อาการไอเรื้อรัง

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่กำลังไอ และภายในมือมีเลือด เพื่อสื่อความหมายถึง อาการไอเรื้อรังขึ้นรุนแรงจนมีเสมหะปนเลือด

ภาพเวกเตอร์บุคคลกำลังใช้มือสัมผัสกับหน้าอก และเส้นระบุตำแหน่งบริเวณหน้าอก เพื่อสื่อความหมายถึง อาการเจ็บหน้าอก

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่กำลังนอนหนุนหมอน และรูปไอคอนน้ำอยู่บนศีรษะ เพื่อสื่อความหมายถึง อาการเหงื่อออกผิดปกติในช่วงขณะนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืน

ภาพเวกเตอร์เท้าสองข้างกำลังอยู่บนเครื่องชั่งน้ำหนัก และภาพลูกศรชี้ลง เพื่อสื่อความหมายถึง อาการน้ำหนักลด

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่ลักษณะท่าทางดูไม่สบาย และภาพปรอทวัดไข้อุณหภูมิที่อุณหภูมิอยู่ในระดับสูง เพื่อสื่อความหมายถึง อาการมีไข้

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่กำลังไอ เพื่อสื่อความหมายถึง อาการไอ

ภาพเวกเตอร์บุคคลกำลังใช้มือสัมผัสกับหน้าอกและมีท่าทางกำลังเจ็บคอ และเส้นระบุตำแหน่งบริเวณที่ปวด เพื่อสื่อความหมายถึง อาการเจ็บคอ

ภาพเวกเตอร์บุคคลกำลังใช้มือสัมผัสไหล่และมีท่าทางไม่ค่อยสบายตัว และเส้นระบุตำแหน่งบริเวณที่ปวด เพื่อสื่อความหมายถึง อาการปวดกล้ามเนื้อ

ภาพเวกเตอร์บุคคลสัมผัสบริเวณจมูก เพื่อสื่อความหมายถึง อาการมีน้ำมูก

ภาพเวกเตอร์บุคคลที่ลักษณะท่าทางดูไม่สบาย และมีเส้นระบุตำแหน่งบริเวณที่ปวด เพื่อสื่อความหมายถึง อาการปวดศีรษะ

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความแตกต่างของอาการวันโรคกับโอไมครอน

4.21.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อใช้สร้างความโดดเด่นให้กับชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาวย น้ำเงิน และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุลภาพ

วิธีการสร้างความสมดุลภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา ให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม เกิดเป็นความสมดุลภาพ

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีต่างวรรณะกันระหว่างสีวรรณะสีร้อน และสีวรรณะเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “วันโรค” “ข้อความรายละเอียดของวันโรคบริเวณส่วนกลางทางด้านซ้าย” และรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่ทั้งหมดมีการใช้โทนสีแดง (วรรณะร้อน) และข้อความ “โอไมครอน” “ข้อความรายละเอียดของโอไมครอนบริเวณส่วนกลางทางด้านขวา” และรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่ทั้งหมดมีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะเย็น) ซึ่ง

ทั้งคู่นั้นเป็นวรรณศิลป์ที่ต่างกันคือ วรรณศิลป์ร้อน และวรรณศิลป์เย็น จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยลี

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยรูปร่าง ด้วยการนำรูปร่างสี่เหลี่ยมหลังข้อความ “วันโรค” “ข้อความรายละเอียดของวันโรคบริเวณส่วนกลางทางด้านซ้าย” “โอไมครอน” “ข้อความรายละเอียดของโอไมครอนบริเวณส่วนกลางทางด้านขวา” “การตรวจวินิจฉัย” “ตรวจเสมหะ” และ “การป้ายสารคัดหลั่ง” ที่มีลักษณะเหมือนกันและลักษณะใกล้เคียงกันมาจัดรวมกันเกิดเป็นความกลมกลืนกันด้วยรูปร่าง

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยลี ด้วยการนำสี่ตรงข้ามหรือสี่ตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “วันโรค” “ข้อความรายละเอียดของวันโรคบริเวณส่วนกลางทางด้านซ้าย” และรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่ทั้งหมดมีการใช้โทนสีแดง (วรรณศิลป์ร้อน) เกิดการตัดกันกับ ข้อความ “โอไมครอน” “ข้อความรายละเอียดของโอไมครอนบริเวณส่วนกลางทางด้านขวา” และรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่ทั้งหมดมีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณศิลป์เย็น) ในรูปแบบวรรณศิลป์ที่ต่างกัน จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งกันด้วยลี เป็นต้น

4.22 ชิ้นงาน 4.22

รูปที่ 4.22 ชิ้นงาน 4.22

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.22.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.22 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลการสังเกตอาการการติดเชื้อโควิดซ้ำ ด้วยการแปลงข้อมูลที่มีรายละเอียดสูงมาเป็นเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ ที่ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดของการสังเกตอาการติดเชื้อโควิดซ้ำ ได้แก่ การติดเชื้อซ้ำมักเกิดหลังจากการติดเชื้อครั้งแรกเกิน 3 เดือน แต่บางกรณี มีผู้ป่วยบางราย มีอาการยาวนานกว่าคนทั่วไป และเมื่อตรวจเชื้ออาจพบเชื้อหลงเหลือ ทำให้ผลตรวจเป็นบวกนานหลายสัปดาห์ซึ่งทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นการติดเชื้อซ้ำ ทั้งนี้ หากสงสัยว่าติดเชื้อซ้ำ ไม่ต้องตกใจ ส่วนใหญ่อาการไม่รุนแรง พบได้เป็นปกติ มีรายงานเป็นระยะทั่วโลก

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา และเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างการป้องกันที่ดี และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจากเชื้อโควิด-19 คือ การฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงที่สวมใส่หน้ากากอนามัยกำลังนั่งพักบนโซฟา เพื่อสื่อความหมายถึง การสวมใส่หน้ากากอนามัย และการหมั่นสังเกตอาการหลังหายจากอาการติดเชื้อโควิด-19 เพื่อตรวจสอบว่าเกิดการติดเชื้อโควิด-19 ซ้ำหรือไม่

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความรู้เรื่องการติดเชื้อโควิดซ้ำ

4.22.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง และ โทนสีเหลือง เพื่อใช้เน้นเนื้อหาการสื่อสารส่วนที่สำคัญ และสร้างความโดดเด่นให้กับชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาวย น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาวย และดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) ดุลยภาพ

วิธีการสร้างดุลยภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญญาณ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ รูปทรงครึ่งวงกลม รูปทรงสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปทรงสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีต่างวรรณะกันระหว่างสีวรรณะสีร้อน และสีวรรณะเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “รู้ได้ไงว่าติดเชื้อโควิดซ้ำ” ที่ใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) ที่มีการจัดวางด้านหน้าของรูปทรงสี่เหลี่ยม ที่ใช้โทนสีขาวย (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “ต้องแน่ใจว่าหายจากการติดเชื้อครั้งแรก” ที่ใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่มีการจัดวางด้านหน้าของรูปทรงครึ่งวงกลม ที่ใช้โทนสีแดง (วรรณะร้อน) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีวรรณะสีเดียวกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ที่มีการใช้สีวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น ข้อความ “รายละเอียดบริเวณส่วนกลางทางด้านซ้าย” ที่มีการใช้โทนสีขาว เหมือนกันกับ รูปร่างสี่เหลี่ยมบริเวณส่วนบน และรูปร่างสี่เหลี่ยมบริเวณส่วนล่างทางด้านขวา จึงเกิดเป็นความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “รู้ได้ไงว่าติดเชื้อโควิดซ้ำ” ที่ใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเขียว) ที่มีการจัดวางด้านหน้าของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่ใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเขียว) และข้อความ “ต้องแน่ใจว่าหายจากการติดเชื้อครั้งแรก” ที่ใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่มีการจัดวางด้านหน้าของรูปร่างครึ่งวงกลม ที่ใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งกันด้วยสีวรรณะเดียวกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน เป็นต้น

4.23 ชิ้นงาน 4.23

รูปที่ 4.23 ชิ้นงาน 4.23

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.23.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.23 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลความหมาย อาการ และสาเหตุการติดเชื้อโควิด-19 ที่มีรายละเอียดสูงมาแปลงเป็นเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ที่ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดความหมาย อาการ และสาเหตุการติดเชื้อโควิด-19 ได้แก่ การติดเชื้อโควิด-19 หมายถึง ผู้ป่วยที่หายจากการติดเชื้อแต่ต่อมาติดเชื้อซ้ำ ส่วนใหญ่อาการไม่รุนแรง (โอมิครอนพบการติดเชื้อสูงกว่าเดลต้า 3 - 6 เท่า) สาเหตุติดเชื้อซ้ำ 1) มักเกิดในช่วงที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ เช่น ในคนที่ไม่ได้รับวัคซีน ได้รับไม่ครบรับวัคซีนเข็มสุดท้ายนานกว่า 6 เดือน หรือมีภูมิคุ้มกันบกพร่อง 2) เชื้อที่มีการระบาดในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากเชื้อเดิม และ 3) ผู้ป่วยลดมาตรการป้องกันตัวและมีพฤติกรรมเสี่ยง

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา และภาพเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างการป้องกันที่ดี และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจากเชื้อโควิด-19 คือ การฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงที่สวมใส่หน้ากากอนามัยกำลังนั่งเอามือจับศีรษะ และลักษณะท่าทางไม่ค่อยสบาย โดยมีเชื้อไวรัสอยู่บริเวณรอบตัว เพื่อสื่อความหมายถึง อาการที่แสดงออกทั้งภายนอก และภายใน เมื่อเกิดการติดเชื้อโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความรู้เรื่องการติดเชื้อโควิด-19

4.23.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อนได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงความอันตรายของเชื้อโควิด-19 และโทนสีเหลือง เพื่อใช้สร้างความโดดเด่นให้กับชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว และโทนสีดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และรูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี โดยการใช้สีต่างวรรณะกันระหว่างสีวรรณะสีร้อน และสีวรรณะเย็นมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “การติดเชื้อโควิดซ้ำ” ที่ใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) ที่มีการจัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างวงกลม ที่ใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) และข้อความ “โอมิครอนพบการติดเชื้อซ้ำสูงกว่าเดลต้า 3 - 5 เท่า” ที่ใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่มีการจัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่ใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) เกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีในรูปแบบต่างวรรณะกันระหว่างวรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ที่มีการใช้สีวรรณะเดียวกันมาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น การจัดวางรูปร่างวงกลม โทนีสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) กับข้อความ “โอมิครอนพบการติดเชื้อสูงกว่าเดลต้า 3 - 5 เท่า” ที่ใช้โทนีสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) เหมือนกัน และการจัดวางข้อความ “การติดเชื้อโควิดซ้ำ” ที่ใช้โทนีสีดำ (วรรณะสีเย็น) กับข้อความ “รายละเอียดสาเหตุบริเวณส่วนล่างของชิ้นงานออกแบบ” ที่ใช้โทนีสีดำ (วรรณะสีเย็น) เหมือนกัน จึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนด้วยสีในรูปแบบวรรณะสีเดียวกัน เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “การติดเชื้อโควิดซ้ำ” ที่ใช้โทนีสีดำ (วรรณะสีเย็น) ที่มีการจัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างวงกลม ที่ใช้โทนีสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) และข้อความ “โอมิครอนพบการติดเชื้อสูงกว่าเดลต้า 3 - 5 เท่า” ที่ใช้โทนีสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่มีการจัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่ใช้โทนีสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสีในรูปแบบต่างวรรณะกันระหว่างวรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น เป็นต้น

4.24 ชิ้นงาน 4.24

รูปที่ 4.24 ชิ้นงาน 4.24

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.24.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.24 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพของผู้ที่เคยป่วยจากการติดเชื้อโควิด-19 ที่มีรายละเอียดสูงมาแปลงเป็นเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพของผู้ที่เคยป่วยจากการติดเชื้อโควิด-19 ได้แก่ ภาวะ Long COVID เป็นอาการที่เกิดขึ้นใหม่หรือต่อเนื่องภายหลังการติดเชื้อโควิด-19 ตั้งแต่ 3 เดือน นับจากวันที่ตรวจพบเชื้อ และมีอาการอยู่อย่างน้อย 2 เดือน เกิดขึ้นได้หลายระบบ และอาการที่เกิดขึ้นไม่สามารถอธิบายได้ด้วยการวินิจฉัยอื่น ๆ จากการสำรวจอาการที่มักพบได้บ่อย ได้แก่ 1) ระบบประสาท (27.33%) อ่อนแรง เฉพาะที่เฉียบพลัน ปวดศีรษะ มึนศีรษะ หลงลืม กล้ามเนื้อลึบ 2) ระบบผิวหนัง (22.8%) ผื่น ผื่นแพ้ 3) ระบบทั่วไป (23.41%) อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดตามข้อ ระบบทางจิตใจ (32.1%) นอนไม่หลับ วิตกกังวล ซึมเศร้า 5) ระบบหัวใจและหลอดเลือด (22.86%) เจ็บหน้าอก ใจสั่น 6) ระบบทางเดินหายใจ (44.38%) หอบเหนื่อย ไอเรื้อรัง

สัญญาณ

สัญญาณที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ภายในสมอง เพื่อสื่อความหมายถึง ระบบประสาท

ภาพเวกเตอร์ชั้นของผิวหนัง เพื่อสื่อความหมายถึง ระบบผิวหนัง

ภาพเวกเตอร์บุคคลกำลังก้มลงและมีท่าทางหมดแรง และเส้นโค้ง 3 เส้นบริเวณตำแหน่งหลังของบุคคล เพื่อสื่อความหมายถึง อาการที่เกิดขึ้นกับระบบทั่วไปของร่างกาย เช่น อาการอ่อนเพลีย อาการปวดเมื่อย หรืออาการปวดตามข้อ เป็นต้น

ภาพเวกเตอร์ศีรษะ และภาพหัวใจ เพื่อสื่อความหมายถึง ระบบทางจิตใจ

ภาพเวกเตอร์ระบบหัวใจ เพื่อสื่อความหมายถึง ระบบหัวใจ และหลอดเลือด

ภาพเวกเตอร์ระบบปอด เพื่อสื่อความหมายถึง ระบบทางเดินหายใจ

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความรู้เรื่องการติดเชื้อโควิดซ้ำ

4.24.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อใช้สื่อความหมายของภาพเวกเตอร์ ได้แก่ ระบบทางจิตใจ และระบบหัวใจและหลอดเลือด และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำเงิน เทา และดำ เพื่อให้ความรู้สึกละและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน เทา และดำ เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ รูปร่างวงกลม และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างจุดเด่นภายในชิ้นงาน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสารที่มีการใช้สีวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน เทา และดำ ของข้อความ “บริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ” เกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน เทา และดำ (วรรณะสีเย็น) ของข้อความ “บริเวณส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ” มาตัดกันกับ ภาพพื้นหลัง ที่ใช้โทนสีฟ้า (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งกันด้วยสีวรรณะเดียวกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน

4.25 ชิ้นงาน 4.25

รูปที่ 4.25 ชิ้นงาน 4.25

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.25.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.25 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบรายการ (Listed) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลการออกแบบ ได้แก่ เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ เป็นข้อ ๆ และมีรายละเอียดของอาการลงโควิดที่สรุปเนื้อหาที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงอาการของกลุ่มลงโควิด โดยสามารถแบ่งอาการที่พบบ่งชี้ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) อ่อนเพลีย 2) หายใจไม่เต็มอิ่ม ทำกิจกรรมปกติได้ลดลง เหนื่อยง่ายขึ้น 3) ภาวะสมองเสื่อม เช่น ขาดสมาธิ ไม่สามารถจดจ่อในสิ่งที่จะทำความจำลดลง มีปัญหาการนอนหลับ ความสามารถในการควบคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมลดลง อาการอื่น ๆ ที่อาจพบ เช่น อาการใจสั่น หัวใจเต้นผิดจังหวะ กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด เส้นเลือดสมองอุดตัน ลิ้มเลือดอุดตันในอวัยวะต่าง ๆ ปวดหู หรือมีเสียงในหู ปวดท้อง ท้องเสีย กินอาหารได้น้อยลง ขา ปวดกล้ามเนื้อ และข้อ ไม่ได้กลิ่น รับรสได้ไม่ดี ผื่นตามตัว ผอมลง รอบประจำเดือนมาไม่ปกติ

สัญญาณภาพ

สัญลักษณ์ภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา และเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างการป้องกันที่ดี และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจากเชื้อโควิด-19 คือ การฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงที่กำลังนั่งเอนหลังและร่มผ้า และกำลังใช้มือกุมขมับ และอีกมือถือแก้ว เพื่อสื่อความหมายถึง อาการที่แสดงออกทั้งภายนอก และภายใน เมื่อเกิดภาวะการเป็นลงโควิด

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับลงโควิด

4.25.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนีสีแดง เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงความอันตรายของเชื้อโควิด-19 และโทนีเหลือง เพื่อใช้สร้างความโดดเด่นให้กับชิ้นงานออกแบบ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนีเขียว น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนีดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ไม่ปรากฏวิธีการสร้างเอกภาพภายในชิ้นงาน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และรูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใส่สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “ลองโควิดมีมากกว่า 200 อาการ” ที่มีการใช้โทนีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่จัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างวงกลม ที่มีการใช้โทนีแดง (วรรณะสีร้อน) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีวรรณะเดียวกันในรูปแบบของโทนีสีเข้มกับโทนีอ่อน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน ได้แก่ สีสัญญะภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น การใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) ที่เหมือนกันของข้อความรายละเอียดทั้งหมดทั้งบริเวณส่วนบน ส่วนกลาง และส่วนล่าง จึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้เคียงกันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ข้อความ “ลองโควิดมีมากกว่า 200 อาการ” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ที่จัดวางอยู่ด้านหน้าของรูปร่างวงกลมที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งทั้งคู่จัดวางด้านหน้าของภาพพื้นหลังที่ใช้โทนสีเทา (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสีที่ต่างวรรณะกันระหว่างวรรณะสีร้อน และวรรณะสีเย็น เป็นต้น

4.26 ชิ้นงาน 4.26

รูปที่ 4.26 ชิ้นงาน 4.26

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.26.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.26 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบการเปรียบเทียบ (Comparison) เพราะมีการนำเสนอการเปรียบเทียบข้อมูลการรักษาอาการลงโควิดระหว่างกลุ่มที่มีอาการและมีความผิดปกติของอวัยวะกับกลุ่มที่มีอาการแต่ไม่พบความผิดปกติของอวัยวะ ด้วยการสื่อสารด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพ

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดการรักษาอาการลงโควิด โดยสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามสาเหตุและอาการ ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีอาการและมีความผิดปกติของอวัยวะ เช่น มีอาการเหนื่อยและตรวจพบเนื้อปอดมีพังผืด เส้นเลือดอุดตัน หัวใจอักเสบ ผู้ป่วยกลุ่มนี้ต้องเข้ารับรักษาในระบบ และติดตามอาการในระยะยาว และ 2) กลุ่มที่มีอาการแต่ไม่พบความผิดปกติของอวัยวะ เช่น อาการอ่อนเพลีย นอนไม่หลับ ขาดสมาธิ ผู้ป่วยกลุ่มนี้แพทย์จะขอรักษาตามอาการ และให้คำแนะนำเรื่องการฟื้นฟู และการปรับพฤติกรรมเพื่อช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา และเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างการป้องกันที่ดี และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจากเชื้อโควิด-19 คือ การฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์ระบบหัวใจ เพื่อสื่อความหมายถึง อาการลงโควิดด้านความผิดปกติของอวัยวะ

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายกำลังนั่งชันเข่าและใช้มือปาดเหงื่อบริเวณศีรษะ เพื่อสื่อความหมายถึง อาการลงโควิดที่แสดงออกทางระบบทั่วไปของร่างกาย แต่ไม่พบความผิดปกติของอวัยวะ

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโควิด

4.26.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนมสีแดง เพื่อแสดงให้ผู้รู้สึกถึงความอันตรายของอาการโควิดที่เป็นผลจากการติดเชื้อโควิด-19 และใช้โทนสีแดง และโทนสีเหลือง เพื่อบ่งชี้เนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญ และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนมสีขาวย น้ำเงิน เทา และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาวย และดำ เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดวางใกล้เคียงจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ดุลยภาพ

วิธีการสร้างดุลยภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างสี่เหลี่ยม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวามาจัดวางในรูปแบบที่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา ให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใช้สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “การรักษาอาการลงโควิด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ข้อความ “ขึ้นกับสาเหตุและอาการ” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) โดยทั้งคู่จัดวางด้านหน้าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีเทา (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีระหว่างวรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น และวรรณะสีเย็นด้วยกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน และข้อความ “กลุ่มที่มีอาการ” ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “และมีความผิดปกติของอวัยวะ” “แต่ไม่พบความผิดปกติของอวัยวะ” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งทั้งคู่จัดวางด้านหน้าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีระหว่างวรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น และวรรณะสีเย็นด้วยกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีเฉดภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ที่มีการใช้สีวรรณะเดียวกันมาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น ข้อความ “กลุ่มที่มีอาการ” ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “และมีความผิดปกติของอวัยวะ” “แต่ไม่พบความผิดปกติของอวัยวะ” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) มาจัดวางใกล้กันจึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “กลุ่มที่มีอาการ” ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “และมีความผิดปกติของอวัยวะ” “แต่ไม่พบความผิดปกติของอวัยวะ” ที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งทั้งคู่จัดวางด้านหน้าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดการสร้าง ความขัดแย้งด้วยสีระหว่างวรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น และวรรณะสีเย็นด้วยกันในรูปแบบของโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน เป็นต้น

4.27 ชิ้นงาน 4.27

รูปที่ 4.27 ชิ้นงาน 4.27

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.27.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.27 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลประเด็นการสังเกตอาการที่เสี่ยงเป็นลองโควิดด้วยเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ ที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องปะติดปะต่อเรื่องราวเชื่อมเนื้อหาขึ้น และมีรายละเอียดของข้อมูลที่ไม่ยาวนาน

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงอาการที่เสี่ยงเป็นลองโควิด และควรพบแพทย์ได้แก่ เจ็บหน้าอก ใจสั่น ชา หรือแขนขาอ่อนแรง เหนื่อยจนไม่สามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันด้วยตัวเองได้ เมื่อมีอาการผิดปกติหลังจากติดเชื้อโควิดนานเกินกว่า 2 เดือน

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ ไอคอน และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพเวกเตอร์ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา และเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความหมายถึง การสร้างการป้องกันที่ดี และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจากเชื้อโควิด-19 คือ การฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายที่สวมใส่หน้ากากอนามัยกำลังจ้องตัวและใช้มือทั้งสองข้างกำลังกุมบริเวณหัวเข้า เพื่อสื่อความหมายถึง ตัวอย่างอาการที่แสดงออกทางระบบทั่วไปของร่างกายว่าเสี่ยงเป็นลองโควิด และควรไปพบแพทย์

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภาพภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับลองโควิด

4.27.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงความอันตรายของอาการลองโควิด และเชื้อโควิด-19 และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำเงิน เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีขาว และดำ เพื่อนเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญญาณภาพและเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดวางใกล้กันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) คลยภาพ

วิธีการสร้างคลยภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านซ้าย และรูปร่างวงกลม และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกว่าเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการนำสีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “อาการแบบไหนแสดงว่า” “และควรไปพบแพทย์” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีร้อน) และข้อความ “เสี่ยงเป็นโควิด” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งข้อความทั้งหมดที่กล่าวไปจัดวางอยู่ด้านหน้าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีเทา จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีวรรณะต่างกัน คือ วรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น และวรรณะเดียวกันในรูปแบบโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสีที่อยู่ในวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน ได้แก่ สัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น การใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) ที่เหมือนกันของข้อความ “รายละเอียดบริเวณส่วนกลางและส่วนล่าง” จึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี เป็นการนำสีที่อยู่ในวรรณะต่างกัน มาจัดองค์ประกอบใกล้เคียงกันเกิดเป็นความขัดแย้ง เช่น ข้อความ “อาการแบบไหนแสดงว่า” “และควรไปพบแพทย์” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีร้อน) และข้อความ “เสี่ยงเป็นโควิด” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งข้อความทั้งหมดที่กล่าวไปจัดวางอยู่ด้านหน้าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีเทา จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสี วรรณะต่างกัน คือ วรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น และวรรณะเดียวกันในรูปแบบโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน เป็นต้น

4.28 ชิ้นงาน 4.28

รูปที่ 4.28 ชิ้นงานที่ 4.28

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.28.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.28 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) เพราะมีการนำเสนอข้อมูลที่มีรายละเอียดสูงของอาการทางระบบหัวใจและปอดในผู้ป่วยที่มีภาวะลองโควิด มาแปลงเป็นเนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดอาการทางระบบหัวใจและปอดในผู้ป่วยที่มีภาวะลองโควิด ได้แก่ 1) อาการที่พบได้บ่อย ได้แก่ อาการเจ็บหน้าอก อาการใจสั่น อาการเหนื่อยเรื้อรัง อาการไอเรื้อรัง 2) อาการดังกล่าวเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อเพศหญิง ที่มีประวัติโรคหัวใจ มีอาการติดเชื้อโควิด-19 ที่รุนแรง 3) แนวทางการดูแลตนเอง รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ และดื่มน้ำให้เพียงพอ ฝึกฝนสมรรถภาพปอดโดยการออกกำลังกายชนิดแอโรบิกแบบเบา และฝึกการหายใจแบบช้าและลึก

โรบิกแบบเบา และฝึกการหายใจแบบเข้าและลึก (หากอาการดังกล่าวกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ควรพบแพทย์ที่โรงพยาบาลใกล้บ้านหรือโรงพยาบาลที่เคयरรักษาโรคโควิด-19 เพื่อขอรับคำปรึกษา)

สัญญาณภาพ

สัญญาณภาพที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพเวกเตอร์ระบบหัวใจ และระบบปอด เพื่อสื่อความหมายถึง ระบบหัวใจ และระบบปอด

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังเอามือทั้งสองข้างจับบริเวณหน้าอก เพื่อสื่อความหมายถึง กำลังมีอาการเจ็บหน้าอก

ภาพเวกเตอร์ระบบหัวใจ และบุคคลเพศชายกำลังเอามือทั้งสองข้างกุมบริเวณหัวใจ เพื่อสื่อความหมายถึง กำลังมีอาการใจสั่น

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังเอามือสัมผัสที่ศีรษะ และกำลังวิ่งเวียนศีรษะ เพื่อสื่อความหมายถึง กำลังมีอาการเหนื่อยเรื้อรัง

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายกำลังโก่งตัว และเอามือป้องปาก เพื่อสื่อความหมายถึง กำลังมีอาการไอเรื้อรัง

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังมีท่าทางเหนื่อยหอบ และกำลังเอามือกุมบริเวณหัวใจตนเอง เพื่อสื่อความหมายถึง บุคคลที่กำลังมีอาการติดเชื้อโควิดอย่างรุนแรง เพราะมีอาการของโรคหัวใจอยู่ก่อนแล้ว

ภาพเวกเตอร์ปลา ผัก และผลไม้ เพื่อสื่อความหมายถึง อาหารหลัก 5 หมู่

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังออกกำลังกาย เพื่อสื่อความหมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพของร่างกาย ด้วยการออกกำลังกาย

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญญาณภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับลองโควิด

4.28.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงความอันตรายของโควิด-19 และเพื่อบ่งชี้เนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญ โทนสีส้มเพื่อบ่งชี้การกระทำของภาพเวกเตอร์ ได้แก่ ภาพผู้หญิงกำลังออกกำลังกาย และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาวยาว ฟ้ามืด น้ำเงิน เทา ม่วง น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน เพื่อบ่งชี้ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดวางใกล้กัน จนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองดูโดยรวมแล้วนั้น ให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม เกิดเป็นความสมดุล

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการไล่สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “อาการทางระบบ” “และ” “ในผู้ป่วยที่มีภาวะ Long COVID” ที่มีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “หัวใจ” “ปอด” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งข้อความทั้งหมดที่กล่าวไปข้างต้นจัดวางอยู่ด้านหน้าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีแบบวรรณะสีเดียวกัน คือ วรรณะสีเย็นกับวรรณะสีเย็นในรูปแบบโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน และวรรณะสีต่างกัน คือ วรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสารที่มีการใช้สีวรรณะเดียวกัน หรือสีใกล้เคียงกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น การใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) ที่เหมือนกันของ ข้อความ “รายละเอียดทั้งบริเวณส่วนบน ส่วนกลาง และส่วนล่าง” จึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนกันด้วยสี

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “อาการทางระบบ” “และ” “ในผู้ป่วยที่มีภาวะ Long COVID” ที่มีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะสีเย็น) และข้อความ “หัวใจ” “ปอด” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งข้อความทั้งหมดที่กล่าวไปข้างต้นจัดวางอยู่ด้านหน้าภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสีแบบวรรณะสีเดียวกันในรูปแบบโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน และวรรณะสีต่างกันระหว่างวรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น

4.29 ชิ้นงาน 4.29

รูปที่ 4.29 ชิ้นงาน 4.29

ที่มา: เฟซบุ๊ก แฟนเพจ ไทยรู้สู้โควิด, 2565

4.29.1 การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ของภาพชุดอินโฟกราฟิกการสื่อสาร เพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

ชิ้นงาน 4.29 เป็นการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิกโดยการใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบ Visualized Article เพราะมีการนำเสนอข้อมูลการป้องกันภาวะลองโควิดที่มีรายละเอียดสูงมาแปลงเป็น เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ ที่ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย

เนื้อหาการสื่อสาร

ภายในชิ้นงานประกอบด้วยตัวเลขและข้อความภาษาที่กล่าวถึงข้อมูลรายละเอียดการป้องกันภาวะลองโควิด ได้แก่ การออกกำลังกายเบา ๆ อย่างสม่ำเสมอ เน้นการบริหารปอด การฝึกหายใจ แบบช้าและลึก เพื่อฟื้นฟูกล้ามเนื้อที่ใช้ในการหายใจ นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ การผ่อนคลายจิตใจ ไม่เครียด หรือวิตกกังวล การหลีกเลี่ยงมลภาวะทางอากาศ เช่น ควันบุหรี่ ฝุ่น PM2.5 หมายเหตุ: การป้องกันโควิดที่ดีที่สุด คือ การป้องกันการติดเชื้อ นอกจากนี้ยังควรรวมหน้ากากอนามัย ล้างมือ เว้นระยะห่าง และฉีดวัคซีนตาม

กำหนด หากมีอาการนานเกินกว่า 2 เดือน หรือรบกวนการใช้ชีวิตประจำวัน ควรพบแพทย์ที่รพ.ตาม
สิทธิการรักษา

สัญญาณ

สัญญาณที่ปรากฏภายในชิ้นงาน ประกอบด้วย ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง ซึ่งมีรายละเอียด
ดังนี้

ภาพเวกเตอร์เชื้อไวรัส เพื่อสื่อความหมายถึง เชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพเวกเตอร์เข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง วัคซีนโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังออกกำลังกายพร้อมลำโพงภายในห้อง เพื่อสื่อความ
หมายถึง การออกกำลังกาย

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังใช้มือสัมผัสบริเวณท้องและบริเวณคอ และภาพลูกศรชี้ลง
บริเวณคอทั้งสองข้าง เพื่อสื่อความหมายถึง การฝึกหายใจ

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังนอนหลับ หุ่นหมอน และหมอนผ้า เพื่อสื่อความหมายถึง
การนอนหลับพักผ่อน

ภาพเวกเตอร์อาหารประเภทต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายถึง การรับประทานอาหารให้ครบ 5
หมู่

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศหญิงกำลังนั่งพักผ่อนอยู่บนโซฟา เพื่อสื่อความหมายถึง การพักผ่อน
เพื่อผ่อนคลายจิตใจ

ภาพเวกเตอร์บรรยากาศบริเวณโรงงานที่ปล่อยควันพิษ และเครื่องหมายห้าม เพื่อสื่อความ
หมายถึง การหลีกเลี่ยงมลภาวะที่เกิดขึ้นทางอากาศ

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายกำลังถือป้าย ยกมือทำสัญลักษณ์ และลักษณะท่าทางกำลังมี
ความสุข เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางการปฏิบัติตนในการดูแลตนเองตามคำแนะนำของแพทย์
เพื่อสร้างเสริมสุขภาพทางกาย และสุขภาพทางจิตใจที่ดีจากภาวะลองโควิด

ภาพบุคคลเวกเตอร์เพศหญิงสวมใส่หน้ากากอนามัย และเครื่องหมายถูก เพื่อสื่อความ
หมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน และลดความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการสวมใส่หน้ากาก
อนามัย

ภาพเวกเตอร์มือทั้งสองข้างกำลังทำความสะอาด เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อ
ป้องกัน และลดความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการทำความสะอาดมือทุกครั้งหลังจากสัมผัสสิ่ง
ต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายทั้งสองบุคคลที่สวมใส่หน้ากากอนามัยกำลังสนทนากันในลักษณะเว้นระยะห่าง และเส้นระยะระยะความห่าง 2 เมตร เพื่อสื่อความหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน และลดความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 ด้วยการเว้นระยะห่างประมาณ 2 เมตร และให้ความสำคัญกับการสวมใส่หน้ากากอนามัย

ภาพเวกเตอร์มือที่สวมใส่ถุงมือทางการแพทย์แล้วกำลังถือเข็มฉีดยา เพื่อสื่อความหมายถึง ความสำคัญการฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อการป้องกันเชื้อโควิด-19

ภาพเวกเตอร์บุคคลเพศชายกำลังงอตัวและกำลังใช้มือทั้งสองข้างสัมผัสบริเวณหน้าอก ภาพเส้นระบุตำแหน่งบริเวณไหล่ทั้งสองข้าง และภาพปรอทวัดไข้ที่แสดงอุณหภูมิสูง เพื่อสื่อความหมายถึง อาการผิดปกติที่แสดงออกทางระบบทั่วไปของร่างกายเกิดภาวะลงโควิดเป็นระยะเวลานาน ที่รบกวนการใช้ชีวิตประจำวัน

ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารภายในชิ้นงาน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และสัญลักษณ์ภายในชิ้นงาน ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านภาพอินโฟกราฟิกที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโควิด

4.29.2 การวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์การสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทย

การเลือกใช้สี

การออกแบบอินโฟกราฟิกภายในชิ้นงานมีการเลือกใช้วรรณะสีร้อน ได้แก่ โทนสีแดง เพื่อใช้สร้างความโดดเด่นให้กับเนื้อหาสื่อสารส่วนสำคัญภายในชิ้นงานออกแบบ และโทนสีเหลือง เพื่อเน้นการกระทำของภาพเวกเตอร์ ได้แก่ ภาพผู้หญิงกำลังนอนหลับพักผ่อน และวรรณะสีเย็น ได้แก่ โทนสีขาวย ฟา น้ำเงิน เขียว เทา น้ำตาล และดำ เพื่อให้ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ที่นำไปสู่การกระตุ้นการสร้างการจดจำของผู้รับสาร เช่น การใช้โทนสีดำ เพื่อเน้นข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ให้เกิดความโดดเด่น เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

1) เอกภาพ

ปรากฏการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดวางใกล้กัน จนเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ความสมดุล

วิธีการสร้างความสมดุลที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance) ด้วยการแบ่งการจัดวางสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสาร ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร บริเวณด้านซ้าย และภาพเวกเตอร์ รูปร่างวงกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม และเนื้อหาการสื่อสาร บริเวณด้านขวา มาจัดวางในรูปแบบที่คล้ายกัน ระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา เมื่อมองดูแล้วนั้นให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยส่วนรวม

3) จุดเด่น

จุดเด่นส่วนสำคัญที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี ด้วยการใส่สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกัน โดยปรากฏการสร้างจุดเด่นส่วนสำคัญด้วยการเน้นด้วยสีที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ ข้อความ “ป้องกันภาวะลองโควิดหลังหายป่วย” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) ซึ่งมีการจัดวางด้านหน้าของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่มีการใช้โทนสีเทา (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีวรรณะเดียวกันในรูปแบบโทนสีเข้มกับโทนสีอ่อน และข้อความ “การป้องกันลองโควิดที่ดีที่สุด = ป้องกันการติดเชื้อ” ที่มีการใช้โทนสีแดง (วรรณะสีร้อน) ซึ่งมีการจัดวางด้านหน้าของข้อความดังกล่าว ที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะสีเย็น) จึงเกิดเป็นการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีต่างวรรณะกันระหว่างวรรณะร้อนกับวรรณะเย็น

4) ความกลมกลืน

ปรากฏวิธีการสร้างความกลมกลืนภายในชิ้นงาน ได้แก่ การสร้างความกลมกลืนด้วยสี ด้วยการนำสัญลักษณ์ภาพ และเนื้อหาการสื่อสารที่มีการใช้สีวรรณะเดียวกัน มาจัดองค์ประกอบให้ประสานกลมกลืนกัน เช่น การใช้โทนสีดำที่เหมือนกันของข้อความ “รายละเอียดครบถ้วน ส่วนกลางของชิ้นงานออกแบบ” จึงเกิดเป็นการสร้างความกลมกลืนกันด้วยสี เป็นต้น

5) ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏภายในชิ้นงาน คือ การสร้างความขัดแย้งด้วยสี ด้วยการนำสีตรงข้ามหรือสีตัดกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ “ป้องกันภาวะลองโควิดหลังหายป่วย” ที่มีการใช้โทนสีดำ (วรรณะสีเย็น) ซึ่งมีการจัดวางด้านหน้าของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่มีการใช้โทนสีเทา (วรรณะสี

เช่น) จึงเกิดเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสัจธรรมเดียวกันในรูปแบบโทนีสี่เข้มกับโทนีสี่อ่อน เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถนำมาสรุปรายละเอียดการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Useful Bait

วิธีการเล่าเรื่อง	ประเด็นเนื้อหาการสื่อสาร	สัญลักษณ์ภาพ	เนื้อหาการสื่อสาร	องค์ประกอบศิลป์						
				การเลือกใช้สี		เอกภาพ	ดุลยภาพ	จุดเด่น	ความกลมกลืน	ความขัดแย้ง
1.รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้น่าไปใช้ได้ทันที (Useful Bait)	การเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่	นิยมนำมาใช้ภาพเวกเตอร์ภาพไอคอนและรูปร่าง	นิยมนำมาใช้ข้อความตัวหนังสือ	วรรณะสีร้อน นิยมนำมาใช้โทนสีแดง	วรรณะสีเย็น นิยมนำมาใช้โทนสีฟ้า น้ำเงิน เขียว เทา และดำ	นิยมนำมาใช้ตัวอักษรจัดกลุ่ม	นิยมนำใช้ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน	นิยมนำใช้จุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี	-นิยมนำใช้ความกลมกลืนด้วยรูปร่าง -นิยมนำใช้ความกลมกลืนด้วยสี	นิยมนำใช้สร้างขัดแย้งด้วยสี
	การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19									
	ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัย									
	แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง									

ตารางที่ 4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Visualized Article

วิธีการ เล่าเรื่อง	ประเด็นเนื้อหา การสื่อสาร	สัญญาณภาพ	เนื้อหาการ สื่อสาร	องค์ประกอบศิลป์						
				การเลือกใช้สี		เอกภาพ	ดุลยภาพ	จุดเด่น	ความกลมกลืน	ความ ขัดแย้ง
2.รูปแบบการ แปลงงาน เขียนให้เป็น ภาพ (Visualized Article)	แนวทางปฏิบัติการ แยกกักตัว 	นิยมเลือกใช้ ภาพเวกเตอร์ ภาพไอคอน และรูปร่าง	นิยมเลือกใช้ ข้อความ ตัวหนังสือ	วรรณะสีร้อน นิยมเลือกใช้โทน สีแดง และ เหลือง	วรรณะสีเย็น นิยมเลือกใช้โทนสี ขาว ฟ้ำ เนื้อ น้ำเงิน เขียว น้ำตาล เทา และดำ	นิยมสร้างคำวิธี จัดกลุ่ม	นิยมจัดความ สมดุลแบบ สองข้างไม่ เท่ากัน	นิยมสร้างจุดเด่น ด้วยการเน้นด้วย สี	นิยมสร้าง ความกลมกลืน ด้วยสี	นิยม สร้าง ขัดแย้ง ด้วยสี
	แนวทางรักษา ผู้ป่วยโควิด-19 									
	การติดเชื้อโควิดซ้ำ 									
	ข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับลองโควิด 									

ตารางที่ 4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Listed

วิธีการ เล่าเรื่อง	ประเด็นเนื้อหา การสื่อสาร	สัญลักษณ์ภาพ	เนื้อหาการ สื่อสาร	องค์ประกอบศิลป์						
				การเลือกใช้สี		เอกภาพ	ดุลยภาพ	จุดเด่น	ความกลมกลืน	ความ ขัดแย้ง
3.รูปแบบ รายการ (Listed)	การฉีดวัคซีนเพื่อ ป้องกันการติดเชื้อ โควิด-19 	นิยมเลือกใช้ ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง	นิยมเลือกใช้ ข้อความ ตัวหนังสือ	วรรณะสีร้อน นิยมเลือกใช้โทน สีแดงและ เหลือง	วรรณะสีเย็น นิยมเลือกใช้โทนสี ขาว ฟ้ำ น้ำเงิน น้ำตาล และดำ	นิยมสร้างด้วยวิธี จัดกลุ่ม	นิยมจัดความ สมดุลแบบ สองข้างไม่ เท่ากัน	นิยมสร้างจุดเด่น ด้วยการเน้นด้วย สี	นิยมสร้าง ความกลมกลืน ด้วยสี	นิยม สร้าง ขัดแย้ง ด้วยสี
	กลุ่มอาการผู้ติดเชื้อ โควิด-19 									

ตารางที่ 4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพชุดอินโฟกราฟิกตามการแบ่งกลุ่มประเด็นเนื้อหาการสื่อสารผ่านวิธีเล่าเรื่องแบบ Comparison

วิธีการ เล่าเรื่อง	ประเด็นเนื้อหา การสื่อสาร	สัญลักษณ์ภาพ	เนื้อหาการ สื่อสาร	องค์ประกอบศิลป์						
				การเลือกใช้สี		เอกภาพ	ดุลยภาพ	จุดเด่น	ความกลมกลืน	ความ ขัดแย้ง
4.รูปแบบการ เปรียบเทียบ (Comparison)	ความรู้เรื่องถูกผสม สายพันธุ์โควิด-19 	นิยมเลือกใช้ ภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง	นิยมเลือกใช้ ข้อความ ตัวหนังสือ	วาระสีร้อน นิยมเลือกใช้โทน สีแดง	วาระสีเย็น นิยมเลือกใช้โทนสี ขาว และน้ำเงิน	นิยมสร้างด้วยวิธี จัดกลุ่ม	นิยมจัดความ สมดุลแบบ สองข้างเท่ากัน	นิยมสร้างจุดเด่น ด้วยการเน้นด้วย สี	นิยมสร้าง ความกลมกลืน ด้วยสี	นิยม สร้าง ขัดแย้ง ด้วยสี
	ความแตกต่างของ อาการวัน โรคกับ โอไมครอน 									

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็น ตามปัญหาคำถามวิจัย ดังนี้

5.1.1 เนื้อหาการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

5.1.1.1 วิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิก เป็นการนำเสนออินโฟกราฟิกผ่านรูปแบบการจัดวางเลย์เอาต์พื้นฐาน 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้น่าไปใช้ได้ทันที (Useful Bait) จำนวน 13 ชิ้น รูปแบบการแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ (Visualized Article) จำนวน 10 ชิ้น รูปแบบรายการ (Listed) จำนวน 4 ชิ้น และรูปแบบการเปรียบเทียบ (Comparison) จำนวน 2 ชิ้น

5.1.1.2 ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารอินโฟกราฟิก แบ่งเป็น 11 ประเด็น ซึ่งสามารถจัดกลุ่มประเด็นด้วยวิธีการเล่าเรื่อง 4 รูปแบบ ดังนี้

(1) รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้น่าไปใช้ได้ทันที ได้แก่ การเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ ความรู้เรื่องสายพันธุ์โควิด-19 การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัย และแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง

(2) รูปแบบการแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติการแยกกักตัว แนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด-19 การติดเชื้อโควิดซ้ำ และข้อมูลความรู้เกี่ยวกับลองโควิด

(3) รูปแบบรายการ ได้แก่ การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 และกลุ่มอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19

(4) รูปแบบการเปรียบเทียบ ได้แก่ ความรู้เรื่องสายพันธุ์โควิด-19 และความแตกต่างของอาการวันโรคกับโอไมครอน

5.1.1.3 องค์ประกอบของอินโฟกราฟิก แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

- (1) สัญลักษณ์ ปรากฏในรูปแบบภาพเวกเตอร์ และรูปร่าง
- (2) ข้อมูล เป็นองค์ประกอบสำหรับอธิบายรายละเอียดเนื้อหาการสื่อสาร

5.1.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรคการสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

5.1.2.1 หลักการใช้สี วรรณะร้อน เพื่อแสดงให้รู้สึกถึงอันตรายของเชื้อโควิด-19 และเน้นเนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญที่ต้องปฏิบัติตาม และวรรณะเย็น เพื่อเน้นเนื้อหาการสื่อสารให้เกิดความโดดเด่น

5.1.2.2 องค์ประกอบศิลป์ แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- (1) เอกภาพ ปรากฏวิธีสร้างด้วยวิธีจัดกลุ่ม
- (2) ดุลยภาพ ปรากฏการสร้างสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน
- (3) จุดเด่น ปรากฏวิธีสร้างด้วยการเน้นด้วยสี
- (4) ความกลมกลืน ปรากฏวิธีสร้างด้วยรูปร่างและสี
- (5) ความขัดแย้ง ปรากฏวิธีสร้างด้วยสี

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยที่กล่าวไปข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.2.1 เนื้อหาการสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

5.2.1.1 วิธีการเล่าเรื่องอินโฟกราฟิก เป็นการนำเสนออินโฟกราฟิกผ่านรูปแบบการจัดวางเลย์เอาต์พื้นฐานของอินโฟกราฟิก ทำให้อินโฟกราฟิกดูน่าสนใจ และสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย เป็นหัวใจสำคัญที่กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ภายในชิ้นงานออกแบบ ปรากฏรูปแบบการจัด

วางเลย์เอาต์พื้นฐาน 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที รูปแบบการแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ รูปแบบรายการ และรูปแบบการเปรียบเทียบ ซึ่งจากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า วิธีการเล่าเรื่องรูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที เป็นวิธีการเล่าเรื่องที่ สามารถเข้าใจได้ง่ายมากที่สุด แม้ว่าจะไม่เคยมีทราบรายละเอียดของเนื้อหาภายในชิ้นงานอินโฟกราฟิก และเป็นที่ยอมรับมากที่สุดที่นำมาใช้ออกแบบ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกใน หัวข้อการจัดวางเลย์เอาต์พื้นฐานของอินโฟกราฟิก (เมธี อัครอุดมชัย, 2564)

5.2.1.2 ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารอินโฟกราฟิก เปรียบเสมือนหัวข้อในการกำหนด แนวทางการออกแบบภาพชุดอินโฟกราฟิกให้ออกมามีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏประเด็นเนื้อหาการสื่อสารอินโฟกราฟิกทั้งหมด 11 ประเด็น ที่กล่าวไปข้างต้นในขั้นตอนการสรุปผล สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในหัวข้อการเลือกหัวข้อ และการวางแผนสร้าง อินโฟกราฟิก (พิชญ์นันท์ รักษาวงศ์, 2562)

5.2.1.3 องค์ประกอบของอินโฟกราฟิก เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์เพื่อแยก รายละเอียดข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์เพื่อถอดความหมายภาพชุดอินโฟกราฟิก แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) สัญลักษณ์ เป็นองค์ประกอบในการถอดความหมายจากสัญลักษณ์ต่าง ๆ ภายในชุดภาพอินโฟกราฟิก เพื่อค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่ภายในชุดภาพอินโฟกราฟิก ด้วยหลักการการ สื่อความหมายด้วยภาพผ่าน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เครื่องหมายที่มีลักษณะเป็นภาพ (Iconic) สัญลักษณ์ (Symbolic) และ เครื่องหมายบางบอก/บ่งชี้ (Indexical) และถ่ายทอดความหมายด้วย วิธีการแทนความหมาย ซึ่งจากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏในรูปแบบ คือ ภาพเวกเตอร์ และ รูปร่าง ซึ่งสัญลักษณ์ทั้ง 2 ที่กล่าวไปข้างต้น มักปรากฏอยู่คู่กับข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการ สื่อสาร) เสมอ ในการช่วยกันสร้างความหมาย เช่น รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ ทันที และรูปแบบรายการ ในประเด็นเดียวกัน คือ ประเด็นการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ โควิด-19 จะปรากฏสัญลักษณ์ทั้ง 2 ที่กล่าวไปข้างต้น อยู่คู่กันในการช่วยกันสร้างความหมาย เป็นต้น สอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารด้วยภาพ (ไตรสิทธิ์ ศิริบุญ, 2560) และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับ อินโฟกราฟิกในหัวข้อองค์ประกอบของอินโฟกราฟิก (ชฎาพร ลิไพศาลสกุล และคณะ, 2560; พิชญ์ นันท์ รักษาวงศ์, 2562)

(2) ข้อมูล เป็นองค์ประกอบสำคัญ สำหรับอธิบายรายละเอียดเนื้อหาการ สื่อสารที่สัญลักษณ์ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน ซึ่งจากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏในรูปแบบ ข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) โดยข้อมูลจะถูกประมวลผลผ่านการรับรู้เชื่อมโยงกับ ความรู้ที่เรามีในหน่วยความจำระยะยาว ทำให้ผู้รับสารเข้าใจข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น เช่น รูปแบบการ

บอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที และรูปแบบรายการ ในประเด็นเดียวกัน คือ ประเด็นการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 จะปรากฏข้อมูลตัวหนังสือ เพื่อใช้สำหรับอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ภายในชิ้นงาน ในลักษณะที่เหมือนกัน เป็นต้น ทั้งนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในหัวข้อองค์ประกอบของอินโฟกราฟิก (ชญาพร ลิไพศาลสกุล และคณะ, 2560; พิชญ์นันท์ รักษาวงศ์, 2562) และสอดคล้องกับทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลแบบคู่ (สมนึก แสนปวน, 2560)

5.2.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรคการสื่อสารเพื่อการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 ภายในประเทศไทยผ่านภาพชุดอินโฟกราฟิก

5.2.2.1 หลักการใช้สี เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์สีที่ใช้ภายในชุดภาพอินโฟกราฟิกด้วยทฤษฎีสี ซึ่งจากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า วิธีการเล่าเรื่องทั้ง 4 รูปแบบ ในทุกประเด็น จะปรากฏการใช้โทนสีคล้ายกัน และมีการสื่อความหมายของโทนสีวรรณะร้อน ได้แก่ โทนสีแดง และวรรณะเย็น ได้แก่ โทนสีขาว ฟ้ำ น้ำเงิน น้ำตาล และดำ ที่สอดคล้องกัน เช่น รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที ประเด็นการเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ รูปแบบการแปลงงานเขียนให้เป็นภาพ ประเด็นข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโควิด มีการใช้โทนสีวรรณะร้อน ได้แก่ โทนสีแดง ที่แสดงให้รู้สึกถึงอันตรายของเชื้อโควิด-19 และเน้นเนื้อหาการสื่อสารส่วนสำคัญที่ต้องปฏิบัติตาม และวรรณะเย็น ได้แก่ โทนสีขาว น้ำเงิน เขียว เทา และดำ ที่ใช้เน้นเนื้อหาการสื่อสารให้เกิดความโดดเด่น ที่เหมือนกัน และการสื่อความหมายที่เหมือนกัน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ ในหัวข้อหลักการวิเคราะห์การเลือกใช้สี (เมธิ อัครอุดมชัย, 2564)

5.2.2.2 องค์ประกอบศิลป์ เป็นหลักในการนำทัศนธาตุ ได้แก่ สัญลักษณ์ และเนื้อหาการสื่อสาร มาจัดองค์ประกอบรวมเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดเป็นงานออกแบบชุดภาพอินโฟกราฟิก แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) เอกภาพ เป็นองค์ประกอบที่เข้ามาช่วยในการจัดทัศนธาตุให้มีความประสานกลมกลืน มีความเป็นกลุ่มก้อนไม่กระจัดกระจาย และแสดงออกให้เห็นถึงความพอดี ซึ่งจากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏวิธีการด้วยวิธีจัดกลุ่ม ด้วยการนำรูปร่างที่เหมือนกัน และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่จัดวางเหมือนกัน มาจัดวางใกล้กัน เช่น รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที และรูปแบบรายการ ที่มีประเด็นการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 เหมือนกัน จะปรากฏการนำรูปร่าง ได้แก่ รูปร่างสี่เหลี่ยม พร้อมกับข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ที่จัดวางเหมือนกันมาจัดวางใกล้กันจึงเกิดเป็นการสร้างเอกภาพด้วยวิธีจัดกลุ่ม

เป็นต้น ทั้งนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบในหัวข้อหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (จารุวรรณ เมืองขวา, 2565)

(2) คุณภาพ เป็นองค์ประกอบที่เข้ามาช่วยในการนำทัศนธาตุมาจัดองค์ประกอบให้มีน้ำหนักการจัดวางซ้าย ขวา ทั้งสองข้างสมดุลกัน จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏรูปแบบการสร้างสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน มักนิยมจัดวางสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาพเวกเตอร์ รูปร่างต่าง ๆ และข้อความตัวหนังสือ (เนื้อหาการสื่อสาร) ในรูปแบบที่ไม่เหมือนกันระหว่างฝั่งด้านซ้าย และฝั่งด้านขวา แต่เมื่อมองโดยรวมแล้วนั้นให้ความรู้สึกเท่ากันจากน้ำหนักโดยรวม สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบในหัวข้อหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (จารุวรรณ เมืองขวา, 2565)

(3) จุดเด่น เป็นองค์ประกอบที่สร้างจุดสนใจ หรือส่วนสำคัญที่ปรากฏชัดเจนที่สุดภายในชิ้นงานออกแบบ จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏวิธีการสร้างด้วยการเน้นด้วยสี ซึ่งการเน้นด้วยสีที่นิยมนำมาใช้ออกแบบ คือ การเน้นด้วยสีต่างวรรณะกันระหว่างวรรณะร้อนกับวรรณะเย็น และการเน้นด้วยสีภายในวรรณะเดียวกันในรูปแบบของโทนสีเข้มตัดกันกับโทนสีอ่อน เช่น รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที ประเด็นการเตรียมพร้อมเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (ชิ้นงานที่ 4.4) ปรากฏการใช้สีต่างวรรณะกันมาช่วยเน้นซึ่งกันและกันระหว่างโทนสีเหลือง (วรรณะร้อน) ของข้อความ กับโทนสีเขียว (วรรณะเย็น) ของภาพพื้นหลัง เกิดเป็นจุดเด่นภายในชิ้นงาน รูปแบบการเปรียบเทียบ ประเด็นความรู้เรื่องลูกผสมสายพันธุ์โควิด-19 ปรากฏการใช้สีวรรณะเดียวกันในรูปแบบโทนสีเข้มและโทนสีอ่อนมาช่วยเน้นซึ่งกันและกันระหว่างข้อความที่มีการใช้โทนสีขาว (วรรณะเย็น) และโทนสีครีม (วรรณะเย็น) จึงเกิดเป็นจุดเด่นภายในชิ้นงาน เป็นต้น ทั้งนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบในหัวข้อหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (จารุวรรณ เมืองขวา, 2565)

(4) ความกลมกลืน เป็นองค์ประกอบที่นำทัศนธาตุมาจัดความสัมพันธ์กลมกลืนกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งจากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏวิธีการสร้างด้วยรูปร่างและสี ซึ่ง การสร้างด้วยรูปร่างนั้นจะมีสีเข้ามาช่วยเสมอ เช่น รูปแบบการบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที (ชิ้นงานที่ 4.8) ที่ปรากฏโทนสีน้ำเงิน (วรรณะเย็น) ของรูปร่างสี่เหลี่ยม และรูปแบบรายการ ที่ปรากฏโทนสีชมพู และสีฟ้า (วรรณะเย็น) ของรูปร่างสี่เหลี่ยม ที่มีประเด็นการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 เหมือนกัน ซึ่งทั้งคู่ล้วนปรากฏการสร้าง ความกลมกลืนด้วยรูปร่าง และจะสังเกตได้ว่าจะมีการปรากฏความกลมกลืนด้วยสีเข้ามาช่วย เป็นต้น ทั้งนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบในหัวข้อหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (จารุวรรณ เมืองขวา, 2565)

(5) ความขัดแย้ง เป็นองค์ประกอบที่สร้างการตัดกัน หรือขัดแย้งกัน เพื่อลดความกลมกลืนลง จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏวิธีการสร้างด้วยสี ซึ่งวิธีสร้างด้วยสีมักเกิดผลเดียวกันกับการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสี เช่น รูปแบบการแบบบอกข้อมูลบางอย่างให้นำไปใช้ได้ทันที ประเด็นการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 (ชิ้นงานที่ 4.9) เมื่อเกิดการสร้างจุดเด่นด้วยการเน้นด้วยสีของข้อความที่มีการใช้โทนสีเหลือง (วรรณะร้อน) ที่มีวรรณะสีต่างกับภาพพื้นหลัง ที่มีการใช้โทนสีน้ำเงิน (วรรณะเย็น) ก็จะเกิดผลเป็นการสร้างความขัดแย้งด้วยสีเช่นเดียวกัน คือ การตัดกันของโทนสีข้อความที่มีการวรรณะสีต่างกัน เกิดเป็นความขัดแย้งกันด้วยสี เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบในหัวข้อหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (จารุวรรณ เมืองขวา, 2565)

จากผลของการอภิปรายผลข้างต้น สามารถสรุปรายละเอียดในรูปแบบของตารางตามปัญหา
นำวิจัยได้ดังนี้

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ทำการวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสาร และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อการสร้างสรรค์ชุดภาพอินโฟกราฟิกไปแล้ว แต่ยังคงไม่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ถึงรายละเอียดส่วนสำคัญที่แท้จริงของการสร้างสรรค์ชุดภาพอินโฟกราฟิก การทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของการสร้างการสร้างสรรค์ และกระบวนการสร้างสรรค์ชุดภาพอินโฟกราฟิกอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดส่วนสำคัญที่แท้จริงของการสร้างสรรค์ จะทำให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ถึงรายละเอียดส่วนสำคัญชุดภาพอินโฟกราฟิกที่มากขึ้น

5.3.2 ควรทำการศึกษาและวิจัยในเชิงเปรียบเทียบในรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างเสริมสุขภาพผ่านชุดภาพอินโฟกราฟิกระหว่างองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาพ เพื่อสร้างประโยชน์ต่อขอดความรู้จากเรื่องการป้องกันตนเองในลำดับถัดไป

5.4 ข้อเสนอแนะทางวิชาชีพ

5.4.1 ผู้สร้างสรรค์ชิ้นงานออกแบบอินโฟกราฟิกควรตระหนักถึงความสำคัญของหลักการใช้สี และควรให้ความสำคัญในการใช้สี ด้วยการเลือกใช้อย่างมีนัยยะความหมาย ไม่ใช่เลือกใช้สีแต่เพียงความสวยงามเพียงเท่านั้น และควรใช้จำนวนสีในการออกแบบไม่มากจนเกินไป

5.4.2 การจัดวางองค์ประกอบชิ้นงานออกแบบอินโฟกราฟิกเป็นส่วนที่สำคัญในลำดับต้นสำหรับอินโฟกราฟิก เพราะการจัดวางองค์ประกอบภายในชิ้นงานออกแบบที่ดีจะสามารถช่วยกระตุ้นการรับรู้ทางสายตา และช่วยทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร ดังนั้น ผู้สร้างสรรค์ชิ้นงานออกแบบอินโฟกราฟิกควรตระหนักในเรื่องการเลือกองค์ประกอบ อันได้แก่ สัญลักษณ์ และข้อความตัวหนังสือที่เหมาะสมพอดี กะทัดรัด ได้ใจความ มาจัดวางองค์ประกอบภายในชิ้นงานออกแบบ

บรรณานุกรม

- กระทรวงสาธารณสุข. (2565ก). คำแนะนำสำหรับประชาชนเพื่อป้องกันโควิด-19 เมื่อเข้าสู่ระยะหลังการระบาดใหญ่ (Post-pandemic). สืบค้นจาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/int_protection/int_protection_220665.pdf
- กระทรวงสาธารณสุข. (2565ข). โควิด-19 ยุติภาวะฉุกเฉินเข้าสู่โรคประจำถิ่น. สืบค้นจาก <https://www.hfocus.org/content/2023/05/27609>
- กระทรวงสาธารณสุข. (2565ค). แผนและมาตรการการบริหารจัดการสถานการณ์โรคโควิด-19 ผู้โรคประจำถิ่น. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กองยุทธศาสตร์และแผนงาน.
- กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์. (2564ก). การดูแลรักษาผู้ป่วยโควิด-19 หลังรักษาหาย (Post COVID syndrome). สืบค้นจาก <https://covid19.dms.go.th/>
- กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์. (2564ข). ระดับอาการผู้ป่วยโควิด. สืบค้นจาก <https://www.sikarin.com/health/กลุ่มผู้ป่วยโควิด>
- กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์. (2567). แนวทางการรักษาผู้ป่วยโควิด. สืบค้นจาก <https://www.hfocus.org/content/2024/06/30710>
- กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. (2564ก). กลุ่มโรคที่ควรฉีดวัคซีนโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.sikarin.com/health/7-กลุ่มโรคที่ควรฉีดวัคซีน>
- กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. (2564ข). คำแนะนำหากต้องถอดหน้ากากอนามัย. สืบค้นจาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/info.php>
- กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. (2564ค). ประโยชน์ของการฉีดวัคซีนโควิด. สืบค้นจาก <https://www.sikarin.com/health/covid19/วัคซีนโควิด19>
- กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. (2564ง). โรคอุบัติใหม่. สืบค้นจาก <https://www.Muangthai.co.th/th/article/health/emerging-infectious-diseases>
- กระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต. (2564). สายพันธุ์โควิด-19. สืบค้นจาก <https://dmh.go.th/news-dmh/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย. (2565). *มาตรการ COVID Free Setting*. สืบค้นจาก https://multimedia.anamai.moph.go.th/infographics/info361_covid19-covid-free-setting/
- กลุ่มพัฒนาวิชาการ โรคติดต่อ. (2564). *สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. สืบค้นจาก <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/2017420210820025238.pdf>
- จารุวรรณ เมืองขวา. (2565). *องค์ประกอบศิลป์*. สืบค้นจาก <https://ssru.ac.th/content-rank/8.pdf>
- เจริญมีเดีย. (2565ก). *การใช้สีในการออกแบบ*. สืบค้นจาก <https://www.jalearnmedia.com/blog/color-theory/>
- เจริญมีเดีย. (2565ข). *องค์ประกอบศิลป์กับการออกแบบ*. สืบค้นจาก <https://www.jalearnmedia.com/blog/composition/>
- เจริญมีเดีย. (2565ค). *9 Layout พื้นฐานทำงาน Infographic*. สืบค้นจาก <https://www.jalearnmedia.com/blog/basic-layout-for-infographic/>
- จุฑาวุฒิ จันทรมาลี. (2563). *องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์*. สืบค้นจาก [http://dusithost.dusit.ac.th/~juthawut_cha/download/CGC_L1\(New\).pdf](http://dusithost.dusit.ac.th/~juthawut_cha/download/CGC_L1(New).pdf)
- ชฎาพร ลิโปศลสกุล และคณะ. (2560). *การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกแอนิเมชันเพื่อการประชาสัมพันธ์สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, สงขลา.
- ไตรสิทธิ์ ศิริธนู. (2560). *การสื่อความหมายด้วยภาพของภาพถ่ายรางวัล โครงการประกวดภาพถ่ายนานาชาติ เนื่องในงานวันนริศ* (Unpublished Independent Study). เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทักษะ. (2567, 15 กุมภาพันธ์). ทฤษฎีรหัสคู่ของ Allan Paivio [Web log message]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1005653391606374&id=100064851664739&set=a.652286903609693>
- ธงชัย นัตรยิ่งมงคล. (2564). *ภาวะ Long Covid*. สืบค้นจาก <https://www.sikarin.com/health/covid19/long-covid>
- บีดีเอ็มเอส คลินิกสุขภาพเชิงป้องกันและฟื้นฟู. (2563). *วิธีการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 เบื้องต้น*. สืบค้นจาก <https://www.bdmswellness.com/knowledge/8-ways-to-protect-covid-19>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เบรนต์ แอนด์ ไลฟ์ เซ็นเตอร์. (2565). *ทักษะด้านการมองเห็น*. สืบค้นจาก <https://www.brainandlifecenter.com/visualprocessing-imageprocessing/>
- นงลักษณ์ สุขวานิชย์ศิลป์. (2565). *การประเมินประสิทธิผลของวัคซีน โควิด-19*. สืบค้นจาก <https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/service-knowledge-article-info-old.php?id=595>
- นริสา บัวเฉย. (2565). *ทฤษฎีสี (Color Theory)*. สืบค้นจาก <https://library.wu.ac.th/km/>
- พนมวรรณ ผลสาละ. (2561). *การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกตามทฤษฎีการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การออกแบบอนาคต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- พิชญ์นันท์ รักขาวงศ์. (2562). *รายงานผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาอินโฟกราฟิก เรื่อง ความปลอดภัยในงานอุตสาหกรรม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พันธุ์ทิพา หอมทิพย์. (2565). *โควิด-19 บนเส้นทางเปลี่ยนผ่านสู่โรคประจำถิ่น*. สืบค้นจาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/253/files/san/Covid19.pdf>
- พรีโมแคร์ เมดิคอล. (2564). *การติดเชื้อโควิด*. สืบค้นจาก <https://primocare.com/ติดโควิดซ้ำรองสอง/#:~:text=อาการของการติดเชื้อ,ไม่อึด%20เหนื่อยง่าย%20เป็นต้น%20>
- มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2563ก). *Pandemic Endemic Epidemic และ Outbreak ต่างกันอย่างไร*. สืบค้นจาก <https://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/issue038/vocab-rama>
- มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2563ข). *ความรู้พื้นฐาน COVID-19*. สืบค้นจาก <http://phoubon.in.th/covid-19/ความรู้เรื่อง%20COVID%20รามา.pdf>
- มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. (2564). *คำแนะนำการปฏิบัติกรแยกตัวที่บ้าน (Home Isolation) สำหรับผู้ป่วยโควิด-19 (COVID-19)*. สืบค้นจาก <https://www.gj.mahidol.ac.th/main/knowledge-2/homeisolation/>
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะการแพทย์แผนไทย. (2563). *ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)*. สืบค้นจาก <https://www.ttmed.psu.ac.th/th/blog/258>
- เมธี อัครอุเมษย์. (2564). *รูปแบบการสื่อสารผ่านสื่ออินโฟกราฟิกที่ส่งผลต่อการติดตามเพจท่องเที่ยวกลุ่ม GEN Y* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.
- รพีพรรณ รัตนวงศันรา มอร์ด. (2564). *ผลกระทบระยะยาวของการติด COVID-19*. สืบค้นจาก <https://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/issue042/health-station>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รับพร ทักษิณวราจาร. (2565). ผู้ที่เสี่ยงต่อภาวะ *Long COVID* (ลองโควิด). สืบค้นจาก <https://www.praram9.com/long-covid/>
- ร่วมเย็น ศักดิ์ทองจีน. (2564). ชนิดของวัคซีนโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.synphaet.co.th/>
- โรงพยาบาลบางปะกอก 3. (2565). คำแนะนำ “เมื่อต้องถอดหน้ากากอนามัย”. สืบค้นจาก https://www.bangpakok3.com/care_blog/view/175
- โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์. (2567). การฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้น. สืบค้นจาก <https://www.bumrungrad.com/th/health-blog/august-2022/why-should-we-get-booster-dose>
- โรงพยาบาลวิชัยเวช. (2565). อาการของผู้ป่วยโควิด-19. สืบค้นจาก <https://vichaivej-nongkhaem.com/health-info/อาหารผู้ป่วยโควิด>
- โรงพยาบาลเปาโลสมุทรปราการ. (2566). ความรู้เกี่ยวกับเชื้อโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.paolohospital.com/th-th/samut/Article/Details/>
- โรงพยาบาลสมิติเวช. (2567ก). การดูแลตัวเองเพื่อป้องกันภาวะลองโควิด. สืบค้นจาก <https://samitivejchinatown.com/th/article/health/long-covid>
- โรงพยาบาลสมิติเวช. (2567ข). อาการลองโควิด (*Long COVID*). สืบค้นจาก <https://samitivejchinatown.com/th/article/health/long-covid>
- วรจักร เรสลิ. (2565). โอกาสการติด *COVID* ซ้ำ. สืบค้นจาก <https://www.sikarin.com/health/covid-19-ติดซ้ำได้ไหม>
- วินเนอร์รี่ เมดิคอล. (2565). โรคโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.winmed.com/th/updates/knowledge-base/covid-19-knowledge/148/โรคโควิด-19>
- ศูนย์ข้อมูลโควิด-19. (2565ก, 10 มีนาคม). มาตรการ 2U [Web log message]. สืบค้นจาก https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=606501824301479&id=100071290942577
- ศูนย์ข้อมูลโควิด-19. (2565ข, 10 มีนาคม). การแบ่งระยะโควิด-19 เป็นโรคประจำถิ่น [Web log message]. สืบค้นจาก <https://m.facebook.com/photo.php?fbid=519293859688943&vanity=informationcovid19&slug=a.106142991004034>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สถาบันวัคซีนแห่งชาติ. (2565, 10 มีนาคม). การฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้น [Web log message].. สืบค้นจาก https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=481913643426965&id=100071290942577
- สมนึก แสนปวน. (2560). การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายเรื่องเครื่องมือช่างไม้ครุภัณฑ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุเทพ โลหะนุต. (2566). อินโฟกราฟิก. สืบค้นจาก <http://thep2train.com/word2train/wp-content/uploads/2018/03/InfoGraphics-SUT-ADV-SC1.pdf>
- องค์การอนามัยโลก. (2564). ความหมาย และรายละเอียดต่าง ๆ ของไวรัสโคโรนา. สืบค้นจาก <https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019>
- องค์การอนามัยโลก. (2565). องค์การอนามัยโลกเตือน โควิด-19 ยังไกลกว่าที่จะเป็นโรคประจำถิ่น. สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2022/04/who-says-covid-far-from-becoming-endemic/>
- อนุวัตร สุขสมานพาณิชย์. (2564). วัคซีนทางเลือกโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.praram9.com/alternative-covid19-vaccine/>
- อมรเทพ โกมลหิรัญ และคณะ. (2562). สื่ออินโฟกราฟิกสำหรับการประชาสัมพันธ์การยื่นวีซ่าท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- อัญชริกา จันจุฬา และคณะ. (2563). รายงานผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายจังหวัดยะลา. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อุกฤษณ์ มารังค์. (2560). รายงานผลการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการออกแบบอินโฟกราฟิกในการพัฒนาเว็บไซต์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อินโฟกราฟิก. (2557). ออกแบบ Infographic ด้วย 9 Layout. สืบค้นจาก <http://infographic.in.th/infographic/>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	อักษร นุ่นพันธ์
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาโทศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา, 2561 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, 2567
ทุนการศึกษา	หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ทุนเรียนดี 50% หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ทุนเรียนดี 50%

